

Markezaken rechtzaken

Mark van Stokkum en Herike
Regtszaken enz.

1e bundel

1744.

Hoogh Welgeboren Gestrenghe Heer Mijn Heer Wilhelm baron van Bentinck Heer van Diepenheim en van Schoonheten Landdrost van Twente en van Valkenburgh, etc.

De ondergetekende boermannen van de marque Stokkum vinden haar ten hoogsten ge..siteert om uw hoogh welgeboren gestr in alle onderdanigheyt en met alle verschuldigt respect te moeten remonstreeren en voordraagen hoe den tegenswoordigen rentmeester des hoogh adelijken huize Weldam haar supplianten gesamentlijck detooneert in jeder hoofd voor hoofd in boete slaat voor vieff golt gulden heerkomende weegens anklage als of deselve grote spolie souden begaan hebben wegens houwen en ruineren van de hulst in het Stokkemer broek.

Uw Ed hoogwelgeb gestr gelieve dan gehoorsaem gedient te wesen dat de gesworens derselver markte Stokkum haar wel niet hebben ontsien om het houwen en genot van dito hulst te pleegen waar over haar geen actie gemaakt word.

Sij supplianten wel niet sullen ontkennen dat meede eenig weynige hulst uit dito broek gehaalt hebben, maar soo weynigh dat geen seggens waardig is, als hebbende de eene suppliant Gerrit Greve daer iets uitgehaalt tot verbeeteringe van een gemeene wegh en geute bij zijn huis en de andere maar tot vleegeel kloppen of andere kleynigheden van geene de minste importantie, hetwelke zij supplianten niet alleen maer om zoo te spreken door het meeste getal der ingesetenen der voorschreven markte wel gepleegt is.

Sij supplianten niet weeten daer an soo grotelijks gepe..eert te hebben ende dus ook niet soo veerdigh om die geeyste grote boete aen den eyscher soo schylick uit te tellen en geraaden gevonden.

Hier van uw hoogh welgeb gestr als markenrigter hier van kennisse te geven en dus omni miliori modo versoekende dat uw hoogh welgeboren gestr om gealligeerde reden van die goedheyt wel gelieven te wesen van den rentmeester des hoogh adelijken huize Weldam te ordonneeren om met het eyschen van dese confiederabele boeten te supperfiedeeren tot dat een generale erfgenamen vergaderinge in geseyde Stokkemer markte gehouden worde aen welkers deciesie en uitspraake sij supplianten haar allesints gehoorsaemst sullen supmitteeren en onderwerpen.

Dit doende onderstonden verschigden handen en hantmarkten.

Gerrit Greven, Jan Wansinck, Harmen Dijkink, dit is R het mark van Henderick Ryrinck selfs getrokken, dit is X het mark van Jan Hoestinck selfs getrokken.

In margine stont geappostelleert de rentmeester des huisen Weldam sal de ingeseetenen van Stokkum op een egalen voet hebben te tracteeren en den eenen niet minder als den anderen beswaerens en met dese executie van de boete stille staan tot den eersten holtinck of ten minste soo lange tot dat de heer markenrigter deese saeke selfs sal hebben geexamineert om te kunnen weten hoe verre de supplianten haar hebben te buyten genaen.

Diepenheim den 19 october 1744.

Was Getekent W. Bentinck.

1744.

Hoog Wel Geb Gestr Heere Mijn Heer W. baron Bentink Heere van Diepenheim landdrost van de Twente ende van Valkenburg, etc, etc.

De ondergeschreven rentmeester des huisjes Weldam het annexe abusive claagregt door Gerrit Greven cum suis ingesetene van de Stokhemer markt op den 19 oct. laastleden aan uw hoog wel geb gestr gepresenteert aan sijn heere principael als markenrichter, hebbende gecommuniceerd die ende van de geschapentheid der saake geïnformeerd die sig niet genoegsaam kan verwonderen dat die onbesonner claegers uw ed gestr met sodaner regt hebben durven lastig vallen, daar deselve daarbij hebben moeten bekennen dat het feit van weghouwen der hulst uit het Stokkemberbroek hebben gepleegt edog sig quasi soekende te dekken dat anderen sulx ook souden gedaan hebben sonder deselve te noemen, nog ook niet tegenstaende haer nog een drinkpenning beloofd is geworden, niet willen noemen kunnende wel waer sijn dat eenige stilswijgende daar ook hebben uitgehaalt, edog de daaders niet ontdekt wordende, kunnen ook niet gestraft worden, egter de geene daar op bevindende off overtuigd kunnende worden, gelijk dese plagen moeten ook noodzakelijk volgens markenresolutie die een markenrichter verplicht is ter executie te stellen gepurie worden, seggende dese evenwel een bagatelle en niet van importantie daar uit gehaald te hebben, daar egter het contraire de waarheid is, want wordende sodanig geruïneerd dat die geene die het voormaals gekent heeft nu niet soude kennen en sijn clagers daar en boven ook van de boete daarop staende niet onbekent. Hebbende uw ed geb gestr bij gem. apointement dese saake wel tot de huiscomste van remonstr. principael gelieven uit te stellen, edog sijn h w geb gestr wel tegemoet sijnde dat nog van langer deur sal weesen, deshalven hij remonstr. uit ordre van sijn heer principael seer ootmoedig is versoekende dat uw ed geb gestr het afgegeven apointement van den 19 oct. op gem. claeg request wil gelieven in te trekken en hem remonstr. permitteren met de executie conform markenresolutie te mogen voortvaeren.

Twelk doende Arnold Romer rentmeester tot Weldam.

Om redenen word het afgegeven apointement van den 19 oct. ingetrocken en de saeke gelaten so als bij markenresolutie is gereguleert.

Diepenheim den 4 november 1744. W. Bentink.

13-07-1753.

Alsoo verscheiden ingeseetenen van Stokkum en in 't bysonder Jan Leefink, Gerrit Leefink, Arent Wolberink, scholte Mensinck en Peeterman sig onderstaan hebben schadden te steeken in voorz. markte, maer ook haer niet hebben ontsien in den voorleeden jaer 1752 een opbod te doen van meer der ingeseetenen om op seekere tijd en plaetse schadden te komen steeken op poene voor die geene dewelke souden uitblijven van 2 ggl boete en sodanige feitelijke en onbehoorlijke handeling direct strijdig sijn met de herhaelde holtings resolutie en speciael die van den laesten holtink waer bij is vastgesteld dat de boeten daer toe staende door de overtreders sullen moeten werden betaalt, soo ist dat wij de voorgen. persoonen bij moderatie condemneeren ieder hoofd voor hoofd in een boete van tien ggl en vermids wij deselve hebben doen citeeren om op huden den 13 july 1753 te compareeren op den huise Weldam ten 11 uren s'morgens en sijn niet gecompareert sijn, soo worden deselve wegens haere inobedientie gecondemneert in een dubbelde boete, gelastende voorts den secretaris Pothof in qualiteit als onsen verwalter markenrichter de voorschr. persoonen de gestelde boete te doen betaelen en desnoods daer voor paratelijk en sonder conniventie te executeeren.

Gedaen Weldam den 13 july 1753.

24-04-1755.

Publicatie van de schouw over de Herkkermeden.

Den Hoogh Welgebooren Gestr. Heer Baron van Ripperda, Heer van het Weldam en Vorden erfmarken rigter van Stokkum en Herrike, laet mits deesen allen den geenen die hooygronden hebben liggen in de Herriker meden weeten en waerschouwen dat elk zijn vrugte sal hebben te maeken, datter geen vehe of peerden in kunnen koomen en bij aldien, nae dat de schouw sal zijn gedaen, koe of peerden in de meeden gevonden worden, valle deselve sonder oogluikinge geschuttet en die schaede tot lasten van die geene wiens vrugte niet gevonden zijn, gestelt worden booven een boete van drie goudgl. bij jeder een te verbeuren; wiens ten gevolge de schouw sal geschieden op aenstaende vrijdag soo weesen sal den 29 april des nae de middags ten 2 uiren als wanneer een jeder sijn vrugte sal komen aenwijsen.

Weldam den 24 april 1755.

W.A. Keyser rentmr.

1758.

Hoog Gebooren Gestr Heer Mijn Heer des h. Rijcks Graef van Wassenaer Heere van het Twikkel, Weldam, Olidam, Hoekmoole en Dubbelink etc erffmarkenrichter van Stokkum en Herrike etc.

De geswoorne boermannen van de marque Stokkum in ervaringe gekomen sijnde dat eenen Jannes ten Broekhuis uit Gelseler in de heerlijkheid Borculo per requeste aen u excellentie geadresseert heeft over het schutten van sijn peert en acht beesten in mey 1758 in het Stokkummer broek en slaagen.

Welk request met veel onwaarheeden is opgevuld en u excellentie zoekt diest te maaken als of hij alle de voiren hadde aangewend om deselve te lossen dat de hoofdwal seer slegt waar, dat hij drie diverse reysen eenen Henrik Brumsink hadde gesonden nae de schutstal om het vhee tegens betaaling wederom te hebben, maar in plaats van dat hem suppl. geforceert borge te stellen die sijn broeder ook gesteld heeft en meer andere beuselachtige vertellinge alle buiten de waarheid gesteld. soo sal men u excell de saak soo kort doenlijk met alle hoogachtinge en veneratie onder het oog brengen, namentlijk dat sij geswoorens van Stokkum in de maand may 1758 eerst een peerd in het broek of Stokkumer slagen hebben geschut niet wetende wie het behoorde en vervolgens noch acht beesten welke alle nae de gewoontlijke schutstal in Stokkum gebragt, maer ontwaar wordende dat dit vhee aan Jannes ten Broekhuis waer toekomende hem daar van door de boode van Stokkum kennisse laten geven om deselve te lossen en de boete daarop staande te voldoen, maar vruchteloos, dat bovendien de secr. Pothoff hem meede door voorn. boode heeft laten weeten om deselve in te lossen, de boete, voer en bewaergeld te voldoen, dat andersins genoodsaakt soude worden daarvan in soo verre de geswoorens voor boete, bewaeren en voergeld neffens de op te lopene kosten, toe kwam, publycq soude moeten verkoopen, maer ook al olie in het vuir gegoten gelijk de boode dit alles sal gigten en relateren.

Wat den requestr. door de hoofdwal verstaat is ons onbewust, tensij hij de kadijk langs de Bolksbeeke meent, soo dient daarop dat niet alleen sijn part, omdat niet gemaakt hadde, lak is verklaart maar dat men ook gerecessiteert is geworden, deselve op de weerpennink heeft moeten laten maken en waarvan men hem de rekeninge van kosten en boeten gerichtelijk heeft doen insinueren en onder u excell. is berustende, houdende de actie dien aangaande tegen hem gereserveert omdat die in der minne meede niet wil vakoeren, waerom genoodsaakt sijn geworden, te meer omdat sij remonstr. niet alleenig gerichtelijk aangesproken wierden voor het voergeld etc van dat vhee, maar ook gecondemneert om te betaalen, dit vhe te laten verbeurte spraken om publycq, in soo verre haar competerende waer, daar van te verkoopen tot

schadelooshoudinge wanneer desselfs broeder dit geschuttete vhee onder borgtogt heeft gelost, als uit de acte onder u excell. berustende geblijkt, soo dat hier uit allen geblijkt dat Jannes Broekhuis de oorsaak van alle deese costen is en vermits hierop geen voldoeninge is gevolgd, is men genoodsaakt geworden, nae vooraf de rekeninge van oncosten aen de borge geinsinueert te hebben, deselve daervoor met pandinge aen te spreken en in te winnen; sie daer de heele saak als gepasseert is, weshalven men seer reverentelijck versoekt dat u excell., wanneer hem wederom mogt adresseren, gelieve te ordonneren de costen waervan hij oorsaak is aen remonstr. te voldoen ofte dit doende.

15-04-1771.

Memorie voor den stads dienaar van Goor omme na behoorlijk verkregen consent van de heeren burgermeesteren der stad Goor sich te vervoegen bij den heer markenrigter van Stokkum of desselfs gevolmagtigden en denselven namens de schoemakers weduwen en schoemakers van Markulo, te insinueren het dubbeld deses met het daar annexe copie request aan hunne ed. mog. de Staten deser Provincie en marginale dispositie van den 15 april 1771 daarop gevallen, alles onder behoorlijke relaas omme te kunnen strekken ten fine en effecte als nae rechten.

Onderstond J.H. Heylersigh.

Edele Mogende Heren Mijn Heeren Ridderschap en Steden de Staaten der Provincie van Overijssel.

De ondergetekende schoemakers weduwen en schoemakers uyt de markte van Markulo geven met behoorlijke eerbiedigheyd klagelijck te kennen dat sij zedert ondenkelijken tijd, immers wel sedert tagtig of negentig jaaren, in de markte van Stokkum gerigts Kedingen looykommen hebben gehad en ook nog hebben om daar in het leer tot het exerceeren van hun handwerk benodigd te bereyden. Dat sij supplianten ook altoos naar behooren een goeden en bekwaamen weg naar en van die looykommen hebben gehad en sonder inspieringe van jemant gebruykt, eerst door de weyde van den predicant van Markulo die toen veldgrond was en naderhand over het land dat Hendrik Trukes van de markte van Stokkum heeft aangekogt en tegenwoordig door Jan Trukes word beseten; dog dat hun nu so door den tijdelijken predicant als door voornoemde Trukes belet word een van die so regtmatige vanouds aan hun competeerende wegen te gebruyken.

Dat sij supplianten als de ruine van welker kostwinnige hier grootlijks van afhing, zig daarover wel aan de Goedheeren van die marke hebben geadresseert, dog geen soulaas of redres bekomen, hebbende de gecommiteerden van deselve aan hun een weg aangewesen om in het vervolg te gebruyken, die als door een groot moeras heenen loopende in het geheel en volstrekt onbruykbaar is, so dat sij sig dan genootsaakt vinden hun beswaar hierover voor te dragen met ootmoedigts versoek. Dat u edele mogende goedgunstiglijk gelieven te verstaan dat den supplianten sal moeten worden toegelaten hunne wegen tot de gelibelleerde looykommen als vanouds te gebruyken.

Twelk doende. Was getekent J.H. Heylersigh, wedewe Montenij, wedewe Grashof, Gradus ten Dam.

In margine stond geappt.: is goedgevonden dese requeste te stellen in handen van de goedheeren en erfgenaamen van Stokkum om daarop te berigten op de eerste dag van het aanstaande nadere reces van den landdag.

Deventer den 15 april 1771.

Onderstond. Ter ordentie van Ridderschap en Steden. Was getekent Derk Dumbar.

In dorso stond: Request voor de schoemakers weduwen en schoemakers van Markulo over den weg naar hunne looykommen. Pro vera copia.

16-07-1783.

Publicatie.

Den ondergeschreven namens zijne excellentie den Heere Grave van Wassenaer verwalter markenrichter van Stokkum, waer onder begrepen Beusbergen, Harke en de Negenhuyzen, in ervaring gekoomen zijnde dat niet tegenstaande de iterative genomen marken resolutien tegens het opdrijven van onberechtigt en onopgebrandt vhee op het broek; als meede onder anderen ook wegens het onberechtigt schadden steeken in het vlier, Harke en elders, het vervoeren en verkoopen van dien, vergraven en aangraaven van gemeene markengronden, vernielen van gemeen marken eykenhout, hulst, vaarel, etc.

Zoo werden mits deesen alle boermannen en geswoorene wel serieuselijk op nieuws gewaarschout en gelast van behoorlijk haare pligt te betragten, nauwkeurig agt te geven en van haare bevinding omtrend de gebrekige direct kennis te geven, ten eynde om dien nae tegens deselve ingevolge meergemelte marken resolutien te werden geprocedeert off gehandelt, zoo en in diervoegen men ten meeste nutte en besten dier marke bevinden zal te behooren.

Actum Weldam 16 july 1783.

H. Zegers

2 agter een volgende zondagen te publiceren en daer onder te relateren.

Dese is hier twee zondagen gepubliceert op gewone tijd en plaats door mij Adolf Kwack custor van Markelo.

30-05-1789.

De ondergeschr. verwalter markenrichter in ervaringe gekoomen zijnde, dat niet tegenstaande het verbot bij marken resolutie op eene boete van 10 ggl gedaan om geene schadden uit de marke Stokkum te mogen vervoeren off verkoopen, zich echter eenige ingesetenen daar aan hebben schuldig gemaakt gehad. Zo werden hier mede allen den geenen die zulx aangaan mogten opnieuw en ten allen aller overvloede alnog bij desen gewaarschout en vermaand zich daarvan te onthouden, hetzij ook onder was present of voorwendsel het weesen moge bij faute van dien, zal men tegens zodane overtreders handelen en procedeeeren zo als men ten meesten nutte en beste der marke bevinden sal te behooren.

Alles op poene en boete daar toe staande.

Actum Weldam den 30 may 1789.

H. Zegers

Deze is hier te Markel op zondag den laatsten may 1789 ter gewone tijd en plaats gepubliceerd. Adolf Kwack coster.

05-09-1790.

Memorie van onopgebrande beesten en paerden en loopverkens en wat de eigenaren op den 4 aug. daer over tot haer excuses hebben afgegeven en wie daer aangeboden hebben over de boete te accordeeren.

De volgende personen aangesegt zijnde dat zij in het Stokkemse broek en gemeente hebben gebragt onopgebrand vee en loopverkens, daerover op woensdag den 4 aug. 1790 de boeten ingevolge marken resolutie moeten komen betalen, zijn erschenen en hebben afgegeven als volgt. Willem Egbers.

Deese segt zijn beesten voormaals te hebben laten opbranden, dat er twee het brand nog op hadden en is vaerdig over de welkers brand er af was, neffens andere te accorderen.

Jan Dijkink.

Sijn koe was voormaals opgebrand geweest, had niet geweeten dat het brand er af was, is bereyd

om de boete af te maken.

Jan Rensink.

Wil niet accorderen.

Jan Greven.

Seyt niet te kunnen overgaan om de boete te betalen zijnde zijn beest voormaals opgebrant geweest.

Berent Wannink.

Deese zijn koe had doe de opbrandinge getekende vol keuren gestaan, dog is vaerdig neffens andere daer over te accorderen.

Jan Klein Ikkink.

Segt dat doe de zijne sterken waren geweest opgebrand waeren.

Hendrik Kevelham.

Verclaert van de opbrandinge niet geweeten te hebben, dog zal met den heere Zegers daer over tragten te accordeeren.

Arent Wijmering.

Den 4 aug. erschienen en heeft geantwoord dat zijn beesten opgebrand zijn geweest in het voorige toer, dog dat het er weder afgevallen is en niet geweeten te hebben dat hij se weder had moeten laten branden, toen had hij eerst nae mey in het broek gebragt, dog dat Wannink hem geen briefje had willen laten doen om de koe op te branden omdat het te late tijd was.

Derk Hanses.

Heeft zijn beest voormaals laten opbranden en heeft niet geweeten dat hij weder moest laten doen.

Hendr. Roelfink.

Segt gemeent te hebben omdat zijn beesten voormaals waren opgebrand dat hij het weder hadde moeten laten doen.

Gerrit Kremers.

Segt in het vervolg vaerdig te zijn de zijne weder te laten opbranden, verclaert het onwetende gedaen te hebben.

Wannink knegt Jan.

Wil wel accorderen.

Tonis Leferink.

Segt dat de zijn het brand nog op de horens heeft gehad.

Roelof Leeftink.

Wil over de boete accordeeren.

Gerrit Leuink.

Segt sijn beesten voormaals te hebben laten opbranden en meend dat het brand er nog bleef op staan.

Tonis Wolberink.

Segt dat de koe voormaals had laten opbranden.

Jan Haer Geerdes.

Segt dat zijn koe opgebrand is geweest.

Hendrik Dijkink knegt Jan.

Segt nae dat hij sijn sterke twee dagen op het broek gehad hadde, dat dus se naderhand had laten opbranden.

Wansink knegt.

Heeft se naderhand laten opbranden. Nb deese en de knegt van Dijkink hebben haer beesten de gesworens voor de stok weggehaalt.

Wolter Egbers.
Gerrit Naselman.
Wil wel accorderen.
Arent Karstenberg.
De koe is hem afgestorven, dog wil wel accordeeren.

Loopverkens die in het broek geweydet hebben:
Jan Haer Geerdes heeft 3 verkens in het broek gehad omdat hij de zijne verkogt had.
Jan Daalwijck is vaerdig om er over te accordeeren.
Tonis Wolberink heeft zijn verkens verkogt gehad en had er weder twee aengekogt.
Roelof Leeftink wil hier over accordeeren. Nb de vrouw is siek en is daarom niet gekomen.
Jan Meyers heeft twee verkens aengekogt en doet niemand in het broek.
Jan Nijhuis bekend twee loopverkens in het broek gehad te hebben, dog wil niet accordeeren.

Wegens onopgebrande paerden:
Nijland heeft het uit onkunde gedaen en wil wel accorderen.
Leeftink is een oud paerd.
Kuipers is een oud paard en heeft niet geweeten dat die opgebrand moesten worden.
Wolberink.
Brinkers.
Scholte Mensink.
Wevers is een oud paerd, heeft het weder vercocht en heeft niet lang geweydet.
Haer Geerdes.
Hilbert sal accordeeren.
Deese memorie van den heer Pothoff bij mij ontvangen toegesonden.
Lage den 5 september 1790. H. Zegers.

1795.

Aan de respectie Goedsheeren en Geerfdens der marke Stokkum, Beusbergen en Harke.
Dragen de ondergetekenden representanten van Stokkum met schuldig respect voor hoe zij van tijd tot tijd hebben moeten ondervinden dat er veel disorders in de marke gepleegd worden door het steeken van schadden, aangraaven van gronden, enz; in zoverre zelfs dat niet tegenstaande men zulks een en andermaal heeft zoeken te keer te gaan door de schadden in stukken te slaan en de gronden in te lijken. Die alzo in stukken geslagen schadden nog bij nagte en ontijden worden weggehaald en de ingelijkte gronden weder worden opgegraven welk laatste in dezen zomer door Harmen Hogehuis op Baases, Mannes Snellink op Kyvit, Lammert Overbeeke, dewelke zelfs een gemeenen mestweg tot nadeel van veelen heeft binnen getrokken en Jan Nijhuis uit Harke die voor geeft van de voorige gezworens of boermannen dien hoek gronds in het broek op approbatie der goedsheeren, die egter niet gevolgd is, gekogt te hebben is gepleegt. Jan Hendrik Koyers den hoek van Garriet Fokkerskamp.

Dat ook de beeken en waterleidingen geheel en al gestremd zijn; als zijnde de agterste of zogenaamde Bolksbeek vol bossen en krubben, den zogenaamde Potbeek bijna geheel en al toegeland en in jaaren niet behoorlijk geruimt en de Voorste of Schipbeek die aan de stad Deventer behoord, ook bij defect van behoorlijke walling aan de broekzijde, voor de gemeente aller nadeligst is dat bij de minste vloed het geheele broek onder water raakt en zulks niet weinig schade en verlegentheid aan de ingesetenen veroorzaakt.

Dat die van het steedeken Diepenheim zig niet hebben ontzien deezen zomer willekeurig vee in

het broek ter weide te brengen en daar in zijn blijven continueeren, hoezeer men hun zulks heeft zoeken te beletten, gelijk uit het nevensgaande declaratoir van de Municipaliteit aldaar te erzien. Dat remonstr. sig verpligt hebben gevonden dit alles ter kennis van deeze vergadering, die op hun verzoek is uitgeschreven, te brengen, de vrijheid nemende overigens hierbij te voegen dat de ongewaarden, zo veel zij weeten, in jaaren geen weidegeld betaald hebben en de op de gemeente woonende, hoewel veelen daar van een redelijk bestaan hebben, niets ten profijte van de gemeente opbrengen en zij als eigenaars doen voorkoomen van landen of gronden die dog altors aan de marke moeten terug keeren.

Dat eindelijk de boerschap Stokkum met meer dan f 1200 schuld en beladen zijnde, die zij met geen mogelijkheid kan betalen, remonstr. in eerbiedige consideratie komen geeven of gyl. het daar heen zoude gelieven te dirigeeren, dat die uit de aangegraaven gronden of andere aan de marke competerende fondsen worden gefourneerd en afbetaald.

Verhoopende en vertrouwende derhalven remonstr. dat gyl. in de eerste plaats alle mogelijke voorziening zult doen en daar stellen om de lopende onregeltheeden te stremmen en in de tweede plaats zodanig gelieven te disponeeren en resolveeren als tot nut van de marke in het gemeen en van de boerschap Stokkum in het bijzonder, zal geoordeeld worden te behooren. Dit doende.

Hendrik Snellink, Hendrik Roelvink, Jan Harmen Smitjan, Tonies Wolberink, Jan Hergerdes, Jan Roelofsen.

22-05-1795.

De municipaliteit van Diepenheim met veel verwonderinge gehoord hebbende dat de municipaliteit van Stokkum heeft kunnen en durven onder neemen en om twe vullens toebehoorende aan twe burgers van onze municipaliteit op gisteren te schutten, daar wij vermeinen dat wij ons vhee aldaar vrij en onverhindert moogen laten heiden en weyden ja in alle gevallen zelfs in het broek om verhindert hout moogen houwen en wij dus vast vertrouwen dat de municipaliteit van Stokkum deze vullen wel vrij en onverhindert zult laten heyden en weyden en bij contrarie gevalle wij als dan genoodzaakt zullen zijn ons dat recht van heyden en weyden door den weg van rechters zullen zoeken te moeten mainteneeren.

Aldus gedaan op onze raadhuizen in Diepenheim den 22 mey 1795.

Met order der municipaliteit Engbert B. ten Ray.

21-08-1801.

Also aan mij ondergeschreeven erfmarken richter van Stokkum diverce klagten sijn ingekoomen houdende beswaer over het onberechtigd aangraaven en vergraven der gemeene markengronden, schadden op ongewoone plaatsen huls houwen en andere ongeregeldheeden meer. Streckende niet alleen tot merkelijke prejuditie en nadeel van gemelte markt en ingeseeten van dien, maar ook teffens aanlopende en strijdig sijnde met sodane marken resolutien als voorheen aldaer door markenrichter en goedsheeren tot algemeen nut en voordeel sijn genoomen en vast gesteldt.

So is het dat ik in mijn voor verhaalde qualiteit aan allen den geenen die zig daer aan hebben schuldig gemaakt, of in het toekomstige schuldig maken mogten, bij deesen seer ernstig waerschouwe en vermaane haer daar van te onthouden en wegens de reeds verschulde boetens, welke bij marken resolutie ten besten voor de markt sijn bepaald en daer gesteldt, ten eersten behoerlijke afdragt kome maaken of dat men genoodsaakt sal sijn sodane andere middelen aan te wenden als men tot maintain van meergemelte marken resolutie sullen vinden te behooren.

Actum Twickel den 21 augustus 1801.

J.H.W. van Wassenaer erfmarkenrichter.

Bovenstaande inhoud is hier op zondag den 23 aug. 1801 afgelezen door mij.
Markelo den 23 aug. 1801. H. Warmelink custos.

18-11-1802.

Publicatie.

Also aan mij ondergeschr. verwalter markenrichter van Stokkum, Harke, het Carspel Goor en Hengevelde diverse klagten zijn ingekoomen houdende onder anderen over het menigvuldig aangraven der gemeene markengronden, het afplaggen en vernielen der gemeene groengronden in het broek van Stokkum. Alles strekkende tot merkelijke schaade en prejuditie der ingeseetenen en vhee weyderijen aldaer en geheel en al strijdig met sodane marken resolutien als door den heere markenrichter en goedsheeren bij een ieder in den haare van tijd tot tijd tot gemeen genoegen en voordeel genomen zijn geworden. So werden hier meede alle de ingesetenen deeser markenrichter amten alnog en op nieuws bij herhaaling gewaerschout en niet te min bij deesen gelast, zich van nu voortaan daer van geheel en al te onthouden en zich stiptelijk te gedragen na de marken resolutien daeromtrent genoomen en bepaald; alles op poene en boete daer toe staande.

Actum Weldam 18 november 1802.

H. Zegers

Markelo af te leesen zondag den 21 en 28 nov 1802 en daar op te relateeren, waervoor de jura hier nevens.

Voorenstaande inhoud is hier den 21 en 28 nov. 1802 afgelezen.

Actum Markelo den 29 nov. 1802 H. Warmelink custos.

06-04-1803.

Also wegens de marke van Stokkem diverse klagten zijn ingekoomen houdende onder anderen so wegens het onbehoorlijk aangraven der gemeene gronden, als meede dat zich eenige ingeseten aldaer niet en ontzien hunne paarden sonder dat deselve volgens markenresolutie zijn opgebrand, op het broek te drijven maer selfs te dulden dat sulx door uytheemschen gedaan worde en dat onder deselve zich dan nog bevinden een meenigte paerden die met een sekere schurf siekte zijn besmet, welk een en ander niet anders kan strekken dan tot merkelijke prejuditie, schaade en nadeel van de ingeseten aldaer en strijdig sijnde met de marken resolutien, so door den heere markenrichter en goedsheeren successivelijk ten besten der marke genoomen.

So is het dat den ondergeschr. niet heeft kunnen afsyn maer selfs genoodsaakt geworden is om alnog aan alle de ingesetene van de marke Stokkum die sulx mogte aangaan, seer ernstig bij deesen te waarschouwen zich voortaan stiptelijk en eensgesint tot hun eygen welsijn en belang nae marken resolutien te gedragen en hunne paerden alnog ter aller eersten sonder verder uitstel met het gewoone merken ijser ter behoorlijker plaatse te doen opbranden, als meede om so spoedig doenelijk de schurf sieke paarden van het broek te verwijderen en te weeren.

Alles op sodane poene en boeten daer toe staande; bij faute van dien sal men genoodsaakt zijn tegens de onwillige na marken resolutien te procederen so en in dier voegen markenrichter en goedsheeren vermeenen sullen te behooren.

Actum Lage den 6 aprill 1803.

H. Zegers

Voorenstaande inhoud is hier op zondagen den 10 en 17 april 1803 afgelezen.

Actum Markelo den 18 april 1803 H. Warmelink custos

21-02-1806.

Alzoo op den laatst gehouden holtink in de markte Stokkum en Harke eenige klagten zijn voorgekoomen dat eenige kwaadwillige ingezeetenen zig niet ontzien, zelfs op onbekwaame tijden, gaten in het vlier dier markte gehoorende te steeken om daar door zoeken te beletten dat anderen, zoo daar meede toe berechtigd zijn, geen schadden zouden moogen steeken.

En dan verders door den bode Gerrit Jan Sligman voorgedraagen zijnde dat hem eenige ingezetenen van de markte Stokkum weigeren de garsten, zoo altoos aan hem en zijn voorzaaten voor bodeloon en als schutter van den Stokkumer Esch betaald waren, te geeven, waarop destijds door markenrichter en presente goedsheeren geresolveert is, dit verschil ter decisie en uitspraak van gecommiteerde goedsheeren te stellen.

Zoo is het dat voormelde heeren gecommiteerdens en de gesubstitueerden verw. markenrichter van gedagten marken, na rijpe deliberatie hebben geresolveert dat dit steeken van gaten in het vlier alleen maar door kwaadwillige ingezeetenen word gepractiseerd om daardoor zoo doenlijk te beletten dat anderen, die zelfs daar in meerderhied recht dan de zulken hebben, geen schadden zouden kunnen bekoomen, derhalven hebben geresolveert zulks tegen te gaan en bij deezen wel ten sterksten te verbieden dat geen gerechtigde, hij zij wie hij zij, voor den 15 april en na den 15 augustis van ieder jaar, eenige schadden in voormelde vlier zal moogen steeken, nog eenige gaten uitbaaken om daar door te beletten dat de andere ingezeetenen aldaar niet zouden moogen steken en dit een en ander op eene boete van tien goudgulden door de contraventeurs te verbeuren en welke hem gesubstitueerde verw. markenrichter ten sterksten is gelast, die zonder eenige oogluikinge in te vorderen.

Wordende de gezworens serieuselijk gelast hierop te vigileeren en de overtreeders datelijk aan de ondergeteekende op te geeven.

Wordende ook wijders aan de ingezeetenen der markte Stokkum bij deezen bekend gemaakt dat G.J. Sligman, als bode van gem. markte en schutter van den Stokkumer Esch, door gem. heeren gecommiteerdens voor zijn tractement, wijl er geen ander fonds voorhanden is, wederom zoo als van ouds daar toe altoos gestaan heeft, de garsten hebben toegelegd, wordende de ingezetenen gerequireerd, wijl zulks tot haar eigen voordeel is, dezelve aan hem te laten volgen.

En zal deeze omdat dezelve tot een ieders kennis koome te Marculo en Diepenheim worden gepubliceerd, een dubbelt geaffigeert en daar van worden gerelateerd.

Des ten oirconde hebbe deeze geteekend.

Goor den 21 february 1806.

W. Hulsken verwalter markenrigter.

06-1807.

Memorie voor den stadsdienaar van Goor.

Om met het noodig consent van de heeren maandschepen vanwege den Hoogwelgg heer J.H. baron van der Wijck tot Stoevelaer aan den heer W. Hulsken verw. markenrigter van de markte Stockum ter kennis te brengen.

Dat Teunis Lodewijcks gebooren te Markelo slegts drie jaaren gewoond hebbende in voorz. markte Stockum op een katersteede Koldendijk genaamd van den heer insinuant, welke woning of katersteede hij in may laatstleden vrijwillig heeft verlaaten en zonder het minste recht zich met de woon neergezet in gem. markte Stockum buurschap Harke en wel op den naasten van het erve Philipsburg behoorende aan den heer insinuant en zich niet ontzien om daarbij eenige markten gronden aan te graven tot nadeel van de markte en bijzonder tot prejudicie en schade van gem. erve Philipsburg, maar bij den heer insinuant derhalven niet kan gedenkt te berusten te rade is geworden u geinsinueerde hiervan kennis te geven en tevens zo veel noodig in gem. uwe qualiteit

te sommeeren om tot conserventie van het recht de markte agtervolgens de resolutie van den 20 september 1805 die aangegraven marktengronden van voorz. Teunis Lodewijcks ten spoedigsten immers binnen veertien dagen te doen insmijten en hem van daar te verwijderen. Of en in allen gevalle des noodig hiervan aan gecommiteerden dier markte kennis te geven om met en nevens dezelve het voorgemelde binnen dien tijd in het werk te stellen en te doen effectueeren. Verzoekende hiervan exploit overgave van een dubbeld en daarvan relaas in forma.
B.W. Wiedenbroek.

19-07-1807.

Aan de gezworens of boermannen van Harke markte Stokkum.
De Richter van Kedinge geïnformeerd dat Teunis Lodeweges laatst gewoond hebbende op den Koldendijk behorende tot den huize Stoevelaar, geen verblijf mogt hebben bij die lieden die hem tot hiertoe in .. niet langer kan vertoeven en dat zo hij geholpen worde met zijn vrouw en kinders onder de blote heemel zal moeten blijven en dat ik hier in willende voorzien dat de boermannen van Harke alnog bij deze recommandere en gelaste dat Teunis Lodeweges een hut of verblijf en dus zorg te dragen dat hij niet onder den bloten heemel verblijve immers bij provisie en in rechten zal zijn uitgemaakt voorwaar en in wat marke of boerschap Teunis Lodeweges zal moeten verblijven.
Den 19 July 1807. H.K. Cramer Drost van Twenthe.

09-1807.

Memorie voor den onderrigter van Goor om met rigterlijke permissie vanwege den Hoogwel Geb. Gestr. Heer J.H. baron van der Wijck tot Stoevelaar aan Teunis Lodewijcks te insinueeren dat de heer insinuant met de grootste verontwaardiging heeft vernomen dat geinsinueerde heeft kunnen goedvinden om zich met de huishouding neer te leggen op de naasten van het erve Philipsburg behorende aan den heer insinuant met oogmerk om aldaar te verblijven en een huisjen neer te zetten, ja zelfs dat geinsinueerde alzo verre is gegaan dat hij eenige bereydselen tot timmeren of opbouwen van een huisjen maakt. Eene stoutmoedige onderneeming die ten eenenmaale tegen alle regt aanloopt en die den heer insinuant nimmer zal dulden, al waarom hij geinsinueerde mits dezen interdicerde om den voorgenomen timmering te staaken en daarin niet voort te gaan immers tot tijd en wijle deze zaak zal beslist wezen, waaromtrent den heer insinuant zich bij hooge overigheid heeft geadresseerd verzoekende hier van duidelijke voorlezing aan geinsinueerde en daarvan relaas om te strekken ten fine en effecte als naar rechten onder protest van prejudicie en kosten.

B.W. Wiedenbroek.

Relateer ik ondergeschreven dat ik op den 21 september 1807 an Teunis Lodeweegs hebbe voorgelesen.

Achtum Goor als boven H. van de Zagekuile onderrigter.

1808.

Aan den Hoog Geboren Heer Grave van Wassenaer Heer van Twikkel etc., markenrigter van de markte Stokkum.

Geeft reverentelijk te kennen de heer J.H. van der Wijck tot Stoevelaar dat zekere Teunis Lodewijcks of Lodeweges en vrouw geboren te Markelo en zedert drie jaaren gewoond hebbende op eene katerstede van hem requestrant Koldendijk genaamt en in de maand mey jongstleden voornemens wierden van daar te vertrekken hoe zeer hun lieden daartoe geene denuntiatio te voren gedaan was geworden.

Dat deese Teunis Lodewijks of Lodeweges en vrouwe aan hem requestrant nog agterstallige pagtpenningen verschuldigt zijnde en requestrant dezelve daar voor met middelen regtens heeft aangesproken met dat gevolg egter dat requestrant hun eindelijk uit mededogen het verschuldigde hebbende geschonken door gemelde T. Lodewijks of Lodeweges aangenomen wierd het erve te ruimen en zijne handen van hetzelfde af te zullen houden. Dat nu gemelde T. Lodewijks de katerstede Koldendijk wel verlaten heeft, dan zig meer bijzonder op de naaste van zijn erve Filipsburg zoude nederzetten en aldaar landen zoude aangraven, hetwelk buiten dien verboden was, hieromtrent den 20 juny 1807 aan de heer W. Hulsken in qualiteit als verwalter markenrigter van de marke Stokkum bij memorie heeft te kennen gegeven. Dat deze Teunis Lodewijks geboren te Markelo slegts drie jaren gewoond hebbende in voorzeide marke Stokkum op eenen katerstede Koldendijk genaamt van de requestrant, welke woning hij in mey 1807 vrijwillig verlaten en zonder het minste regt zig met er woon der gezet had in gemelde marke Stokkum buurschap Harke en wel op de naaste van het erve Filipsburg behorende aan requestrant waarbij zig de gemelde T. Lodewijks niet hadde ontzien om eenige markengronden aan te graven tot nadeel van de marke en bijzonder tot schade en praejuditie van het erve Filipsburg, waaromtrent de requestrant verzogt dat de markenrigter de heer W. Hulsken de nodige voorzieningen zou willen doen en tot conservatie van het regt der marke volgens de resolutie die door Teunis Lodewijks aangegraven markengrond ten spoedigste immers binnen 14 dagen te doen insmijten en hem van daar te verwijderen ofte en in alle gevallen desnoodig hier van aan gecommiteerden dier markte kennis te geven en met en benevens dezelve het voorgemelde binnen gestelde tijd in het werk te stellen en te doen effectueren gelijk met meerderen is te zien uit de memorie zelve welke requestrant de vrijheid neemt hierbij te voegen sub littera A.

Dat ondertusschen en in afwachting dat de eene of andere mesure zoude genomen worden tot voorkoming dat de opgemelde Teunis Lodewijks geen openbaar verzet zoude doen tegen de vastgestelde order en wetten in de markte aan de gezworens of boermannen van Harke markte Stokkum geworden in eenen order van den drost van Twenthe in dato 19 july 1807 houdende in substantie.

Dat wel gemelde officier door de rigter van Kedingen geïnformeert was dat Teunis Lodeweges, laast gewoont hebbende op den Koldendijk onder den huize Stoevelaar, geen verblijf konde bekomen en bij de lieden die hem tot hier toe in huis gehad, hadden niet langer konde vertoeven en dus zoo hij niet spoedig wierde geholpen met zijne vrouw en kinderen onder den blote hemel zoude moeten blijven liggen, wien ten gevolgen de gezworens of boermannen van Harke ernstig wierden gerecommandeert en gelast om aan meer gemelde Teunis Lodeweges een hut of verblijf te verschaffen en dus zorg te dragen dat hij met zijn huisgezin niet onder den bloten hemel zoude behoeven te liggen, immers bij provisie en zoolang het naar regten zal zijn uitgemaakt en gedeceideert maar en in wat markte of boerschap Teunis Lodeweges zoude moeten verblijven. En zoo als uit annexe order van den heer drost van Twenthe nader blijken kan sub B.

Dat requestrant niet wel bewust is wat door de gezworens of boermannen van de buurschap Harke ten gevolgen van opgemelde order verrigt is geworden, maar dat hij tot zijne grote verwondering eenige tijd daarna heeft vernomen dat niet alleen Teunis Lodeweges alnog op de naaste van des requestrants erve Filipsburg was blijven leggen, maar werkelijk ten gevolgen zijner voornemens nu reeds toebereidselen had begonnen te maken om aldaar en op den afgegraven grond een hutte of huisjen te timmeren en aldaar zijn verblijf te houden, waarom de requestrant denzelven heeft laten doen een interdict alhier annex sub C houdende in substantie. Dat requestrant niet de grootste verontwaardiging had vernomen hoe de geinterdiceerde Teunis Lodewijks had kunnen goedvinden om zig met de huishouding neder te leggen op de naaste van het erve Filipsburg behorende aan requestrant met oogmerk om aldaar te verblijven en een huis

neder te zetten, ja zelfs dat hij Teunis Lodewijks al zoo verre was gegaan, dat hij eenige toebereidselen tot timmeren of opbouwen van een huisje maakte, hetwelk eene stoutmoedige onderneming was ten eenen male aanlopende tegen alle regten en welke de requestrant nimmer zoude dulden.

Waarom hij dan aan Teunis Lodewijks deed interdiceren om met de voorgenomen timmering voort te gaan, immers tot tijd en wijle deze zaak zoude beslist wezen, waaromtrent requestrant de nodige adressen gedaan had.

Dat niet tegenstaande deze interdictie de gemelde Teunis Lodewijks of Lodeweges is voortgegaan met zijne timmering waar mede dezelve reeds vorderingen gemaakt heeft.

Dat requestrant in het vaste vertrouwen dat deze daden van Teunis Lodewijks niet anders zijn dan inbreuken op het regt der markte van Stokkum in het algemeen en van alle goedsheeren in de zelve in het bijzonder en dat dezelve strijdig zijn met alle goede order en wetten en insgelijks met de verordeningen door de erfgenamen en goedsheeren der markte Stokkum in het bijzonder door wien op de holling den 20 september 1805 ten opzichte van die aangravingen van marktengronden is besloten.

Om alle binnen jaar en dag aangegraven marktengronden welke op order der goedsheeren weder waren ingesmeten, daarna weder opnieuw opgesmeten en aangegraven waren geworden, wederom uit te smijten en daarbij tevens eene boete te bepalen van 25 goudgulden tegen die gene welke zonder voorafgaande permissie gezegde gronden weder mogt opsmijten en opgraven en teffens eene gelijke boete gestelt tegen die gene welke zonder voorafgaande permissie eenige marktengronden mogten komen aan te graven en de verwalter rigter geautoriseert om een advocaat of procureur te qualificeren om de boeten van de breukvalligen door middelen regtens in te vorderen, doende hij verw. markenrigter van het voorgevallene op der eerstvolgende vergadering rapport sub D.

Op gronden van die regten en inzonderheid mede van het gestatueerde te landregte 2e deel tit. 27 art. 2, de vrijheid neemt zig te wenden tot u hooggeboren met verzoek dat het u hooggeboren moge behagen met de gezamentlijke erfgenamen en bijzitters van de markte Stokkum den requestrant als mede erfgenaam en goedsheer van de markte Stokkum en alzo de markte van Stokkum zelve te maintaineren bij de vastgestelde order en resolutien van de markte bijzonder bij die in dato 20 september 1805 genomen en dat overzulks aan Teunis Lodewijks of Lodeweges, die zig ook nog slegts drie jaren in de voorzeide markte heeft opgehouden, uit naam van u hooggeboren als markenrigter en de erfgenamen mag worden gelast zig dadelijk van de naaste des requestrants erve Filipsburg af te moeten begeven en de opgesmeten en aangegraven marktengronden te moeten verlaten met interdictie van diergelijke weder te doen ofte zoo als op den erfgenamen vergadering of holling tot conservatie van het heilig eigendomsregt en de veiligheid der goederen in de opgemelde markte zal dienstig geoordeelt worden ofte het welk doende.

J.H. van der Wijck.

08-07-1813.

Den ondergeteekende, waarnemende de functien van erfmarkenrichter der marke Stokkum en Harke, doet te weeten aan alle en een igelijk om geene schadden of plaggen in de groengronden deezer markte te steeken nog te daar uit te haalen op de boeten volgen de markenresolutien daartegen van tien goldgulden bepaald.

Wordende de gezworens gelast om hier op ten nauwkeurigsten te letten en aan mij de zulken die sich aan het steeken van plaggen in de groengronden schuldig maaken schriftelijk op te geeven om daar naa te kunnen laaten boeten volgens de wetten.

En opdat niemand onkunde kan voorwenden zal deeze op twee agter een volgende zondagen aan beide kerken te Diepenheim en Markelo worden afgeleesen, een dubbelt aangeplakt en daarvan door den koster gerelateerd om te kunnen strekken naa behooren.

Twickel den 8 july 1813. H. Smits

09-06-1818.

Als erfmarktenrigter namens den huize Twickel van de markte Stokum en Herike ter mijner kennis gebracht zijnde, dat Hilbert, J.H. Wennink, Haar Harmin etc en twee man namens Hungerink, Nijhuis, Vruwink, Haargeerds, Wevers en Mensink woonagtig in deze markte op heden den 9 juny 1818 zich niet ontzien hebben van in de groengrond van het Stokumer broek de gemeene weide van deze markte brand te steken, gelast bij dezen twee gezworens der genoemde markte Scholte in 't Hoff en Oelbrink, van aan bovenstaande personen te kennen te geven dat ik hen hier over begeer te spreken op aanstaande donderdag smorgens om elf uur ten huize van den heer Verbeeck te Goor, blijvende zij aansprekelijk voor alle gevolgen en schaden der uit genoemden hunnen in van in het broek zullen voortgekomen zijn en nog voortkomen.

En wordt aan genoemde gezworens opgedragen hier van aan hun voorlezing te doen en daarvan aan mij schriftelijk te relateren om te kunnen strekken na behooren.

Den huize Twickel den 9 juny 1818. W. Mellink.

Verklaare wij ondergetekende dit binnen staande haar voorgelesen te hebben. H. Schot int Hof A.J. Olbrink.

Den 9 augustus 1819.

Aangave aan Mijn Heer Mellink markenregter bevonden een koppel schaapen in de gemeente van Stokkem en Herike toebehorende aan den bouman Arent Sligman van Markelo.

G. Scholten, Arent Schuerink, Garrit Schurink.

16-08-1819.

De ondergetekende Willem Mellink verwalter erfmarkenrigter van Stokkem en Harke te Goor en Arent Sligman landbouwer woonachtig in het schoutambt Markelo markte Markelo, verklaren onderling over het navolgende overeengekoomen te zijn. De eerst ondergetekende ziet af van allen verderen gerechtelijken eisch tegen laatstgenoemden, de welke voor eenige dagen wederrechtelijk met zijne kudde schapen in Stokkem en Harke geweid hebbende uit dien hoofde laatleden woensdag voor het ondergerigt te Goor gedagvaard was om zich te zien veroordelen tot schadevergoeding en in de kosten. Daar en tegen beloofd Arent Sligman van in het vervolg zich te zullen wagten met meer in laatstgemelde mark te zullen drijven en neemt aan van eerst ondergetekende te zullen uitbetalen de summa van tien gulden welke bij deese worden gehouden voor betaald, ook nog tot door hem de kosten der citatie aan den deurwaarder zullen betaald worden.

Dubbeld gedaan den 16 augustus 1819 binnen Goor opgemeld.

W. Mellink A. Sligman.

Zwolle den 4 sept. 1820.

Wel Edel Heer de Heer Mellink rentmeester des huyses Twickel op den huize Twickel.

Wel Edel Heer.

Onlangs met den heer Adeneet Royer over de toegezonden casus positie sprekende is ons voorgekomen tot meerdere eluudatie te moeten vragen.

1. De copie der markteresolutie van den 20 juny 1715 en

2. De opgave der differente perceelen in den jare 1810 aangegraven en verkogt beneffens de prijzen waar voor deselve aan de aangravers zijn toegekend.

Ik verzoek uwed dienvolgens mij dit een en ander te doen toekomen en heb de eer met alle achting te zijn.

Wel Edel Heer.

Uw ed dienaar A. Sandberg.

Wel Ed Gestr Heer,

Ik acht mij uwed te zenden de copien vermeld in uwed missive van den 4 jl waar bij voege die der resolutie van de 6 july 1816 waarvoor de prijs voor het schepel gemeene grond in 1715 op f 20 gesteld voor de gewaarden, op f 15 gebragt gevolgelijk met f 5 verminderd werd. Zou ik uwed willen solliciteren dese maand het advies te moge ontvangen.

Met volkomene achting.

Twickel 7 sept.

18-03-1821.

Gezien en met vereischten aandagt bij mij ondergetekende regts gepromoveerden zijnde geexamineerd eene aan mij toegezondene casus positie door den heer Mellink in qualiteit als verwalter erfmarkenrigter van Stokum en Herike, waarbij worden voorgesteld de volgende vragen.

1. Kan iemand door armoede gedrongen om eene hut in het veld op te slaan en markegrond op te graven en te cultiveren, niet naderhand gerigtelijk gehouden worden tot het aangaan eener huurcedul met de goedsheeren erfgenamen als eigenaren dier grond ?

2. Kan hij ook eenig regt pretenderen door dien het zetten der hut en opgraven der grond gewoonlijk stilzwijgend toegelaten en op eene holtink toegestaan wordt, zonder dat van den kant der markte evenwel eenig regt van eigendom speciaal aan den aangraver wordt afgestaan ?

3. Geefd een vreedzaam bezit van 10, 20, 30 of 40 jaren ook regt van eigendom aan den hutbewoner op dien binnengegraven grond, niet tegenstaande de grondlast en nooit door hem voor betaald wordt ?

4. Zo neen, hebben dan de goedsheeren en geerfdens de bevoegdheid hier den binnengraver of hutbewoner tegen eene ordinaire tijde van expiratie den huur voor landerijen de binnengegravene, het zij gecultiveerde of ongecultiveerde grond, los te zeggen en om dezelve na denuntiatio aan een ander te verhuren of publiccq ten voordele van de markenkas te doen verkopen ?

5. Zoo men van die huttenlui waarmede geen pagtceduls aangegaan zijn het jaarpagt verschenen Martini 1820 niet gerigtelijk kunnen voorlezen ? en welke is eindelijk de min kostbaarste wijze waarop eene diergelijke zaak naar de wet moet behandeld worden ?

Zou zoude de ondergetekende, voorbehoudens oordeel van advise zijn, dat de eerste vraag negatief zoude behoren beantwoord te worden, dat is dat men dusdanig een huttenbewoner niet kan noodzaken tot het aangaan van een huurcontract met de goedsheeren en erfgenamen der marke want daar markegronden niets anders zijn dan goederen aan de gezamenlijke markegenoten in onverdeelden eigendom toebehorende; zoo volgd vanzelve dat de regten op particuliere eigendommen toepasselijk ook op deze markegronden van applicatie zijn en dat gelijk een bijzonder eigenaar niet behoeft te dulden dat een ander, zijns ondanks, op dat eigendom bouwd of gronden binnengraavd, eveneens de markegenoten niet behoeven te lijden dat er hutten op markegronden gebouwd worden of aangravinge geschieden, zoo als duidelijk is af te nemen uit hetgeen bij het wetboek Napoleon art 544 en 545 met betrekking tot het eigendomsregt wordt bepaald, terwijl uit dit algemeen grondbeginsel alwijders voortvloed dat

een eigenaar wel kan ageren tot remotie van een gebouw hetwelk zonder zijne toestemming op zijne eigendommelijke grond word gebouwd, zoo mede een actie van spolie turbe en indragt kan worden geïnstitueerd zoo dikweil iemand in zijn wettig bezit word geturbeerd, doch niemand kan genoodzaakt worden tot het ingaan van een huurcontract gemerkt dusdanige contracten behoren tot de contractus consensuales, dat is de zoodanige die eene wederkerige toestemming vereïsschen en zonder dezelve niet geperfecteerd worden.

En wat aangaat de tweede vraag: of eene hutbewoner ook eenig regt kan pretenderen bij stilzwijgende toegelaten of somtijds op eene holtink toegestaan wordt, zonder dat van den kant der marke evenwel eenig regt van eigendom aan den aangraver wordt afgestaan ? Zou men onder commissie aan beter oordeel van gevoelen zijn dat gelijk eene stilzwijgende toelating op zig zelve en zonder bijkomende omstandigheden wel niet geschikt is om eenig regt voor eenen huttenbewoner daar te stellen; daar en tegen een uitdrukkelijk consent op eene holtink of erfgenamen vergadering uitgebragt aan een huttenbewoner de bevoegdheid geefd om zig daar van te bedienen, mits zorg dragende dat hij niet te buiten ga, hetgeen hem op die vergadering is toegezegd en dus steeds blijvende binnen de palen en zig regelende naar de conditien waarop het regt van een hut te bouwen en markegrond aan te graven aan hem is toegestaan. Moetende dan nog ten opzigt van de stilzwijgende toelating aan zijde der erfgenamen worden aangemerkt en kunnende zulks tevens dienen ter beantwoording van de derde vraag dat wanneer deze toelating van het bouwen eener hut en aangraven van grond aan de marke behorende, ongeïnterumped en gedurende dertig jaren of langer heeft plaats gehad als dan alle regt en actie tot reclame van den grond voor de erfgenamen is gepraesenbeerd, zonder dat de tijdelijke bezitter benodigd heeft om eenigen titel voor de wettigheid van zijn bezit te allegeren.

Car toutes les actions sans roelles que personelles sont prescrites par trente ans, sans que celin qui allegue cette prescription soit oblige d'un rapporter un

en dus de niet betaling der grondlasten hierin geen verandering kan te weeg brengen.

Uit het hier boven gemelde is dan ook genoegzaam af te nemen de beantwoording der vierden vraag welke hier op nakomt.

Of de goedsheren en geerfdens de bevoegdheid niet hebben om den binnengraver of hutbewoner tegen eene ordinaire tijd van expiratie der huur voor landerijen den binnen gegraven, hetzij gecultiveerde hetzij ongecultiveerde grond, los te zeggen en dezelve vervolgens aan een ander te verhuren of publiek ten voordele van den markekas te doen verkopen ? Gemerkt der beoordeling dezer vraag blotelijk afhangd van den voet en wijze waarop het bouwen van de hut en aangraven der markegrond is geacquireerd geworden, zoo mede van den tijd gedurende welke de acquirent deze grond zonder interruptie van iemand heeft bezeten. Weshalven alle deze omstandigheden eerst zouden moeten worden nagegaan en op ieder speciaal geval toegepast alvorens met genoegzame grond te kunnen oordelen of de marke over deze aangegravene grond in gelijkheid van de verdere ongecultiveerde markegronden vrijelijk zoude kunnen disponeren.

En wat alwijders aangaat de vijfde vraag of men van die huttenlui waarmede geen pagtceduls zijn aangegaan het jaarpagt verschenen Martini 1820 niet gerigtelijk zoude kunnen invorderen ? Zoo diend tot beantwoording derzelve dat om met eenige gratie huur te vorderen, alvorens moet consteren dat er eene verhuring tusschen partijen heeft plaats gehad, dat is zoodanig contract waarbij de een zich verbind om den grond in huur af te staan en de andere om voor dit genot huurpenningen te betalen, terwijl zoude blootgesteld zien om onder emploi van de parentoire exceptie non probatae intentionis de geïnstitueerde actie zien ontzeggen.

Deze aanmerking schijnt wel geheel overtollig te maken om tot de beantwoording van de sesden en laatste vraag bij de casus positie voorgesteld en handelende over de min kostbaarste wijze om eene diergelijke zaak naar de wet te behandelen over te gaan, doch waaromtrend niet te min

kortelijk kan worden aangemerkt dat in alle civiele zaken dezelfde manier van procederen bij de generale wet voorgeschreven moet worden agtervolgd en dat dus zoo dikweils de mao et tuo wordt gehandeld, blotelijk in aanschouw kan komen de competentie van den regtbank waar voor dusdanige zaak uit derzelver aard behoort; dus zou om zulks met een voorbeeld ter materie dienende op te helderen de vordering tot huur of pagtpenningen in zaken waarin het contract van huur en verhuring bewezen is, moeten geschieden voor de Regtbank van Eersten Aanleg waaronder de gedaagde domicilieerd, zonder dusdanige zaak vooraf ten fine van conciliatie aan de vredegrigten te behoeven te brengen volgens art 49 van het wetboek van civile regtsvordering, terwijl daar en tegen door de marken zoo dikweil dezelve vermeind ten possessoiren te moeten ageren dusdanige possessoire actie dadelijk voor het vredegerigt zoude behoren gebragt te worden. Volgens de 4 titel van het 1 boek van het aangehaalde wetboek en eindelijk wanneer een eisch ten petitoiren of tot indicatie van het goed zelve plaats heeft, deze vordering eerst ten fine van conciliatie aan het vrede bureau en bij onstentenis van dien voor de Regtbank van Eersten Aanleg zoude van het zoo even genoemde wetboek.

Aldus geadorseerd te Zwolle den achttienden maart achttien honderd een en twintig.

A. Sandberg.

Stoevelaer den 18 juny 1822.

Wel Edele Heer den Heer Melling rentmr. van den huyze Twickelo op den huyze Twickelo.

Wel Edele Heer

Hedenmorgen ter kerk gaande zag ik van verren naar de kant van de Helpe, zoo ik meen genaamt de Nieuwe Kampen, een troep schapen. Te Markelo gekomen zijnde gaf ik dadelijk order aan Hilbrink die schapen te gaan schutten. Hij verwagt te mogen weten waar die schapen geschut zouden worden, naardien daar voor geene plaats aanwezig was. Ik gelaste hem hier op van een verbaal op te maken en mij daarvan te relateren. Hij schijnt dit gedaan te hebben; althans naar huis gaande communiceerde hij mij dat den houder dier schapen bij mij zoude komen en naardien aan mij onbekend is de paeniliteit daar op gesteld, zoo neem ik de vrijheid uwed te versoeken mij dit te willen melden opdat ik bij wijse van boetdoening dezen overtreder bij na ... zoude kunnen vervolgen.

Ik neem ook deze gelegenheid waar om uwed te versoeken om eene qualificatie om bij voorkomende zaken te kunnen dienen.

Ik heb de eer met alle achting te zijn.

Wel edele heer Uw dienaar B.H. van der Wijck.

(J. Hilbrink meende dat de boete was f 14-0-0.)

In antwoord op uwed van den 18 jl heb ik de eer te melden dat zoo de eigenaar der schapen in public mogt kunnen goedvinden om een schadevergoeding van f 12 aan de markte te willen betalen, uwed hem voor de som te laten dagvaarden met eisch van kosten; mijns bedunkens loopt dit niet spoediger of dan het institueeren ener actie van spolie tegen den zelve.

De effecte zullen in den andere week bezorgd worden.

Twickel 21 juny 1822.

Stoevelaer 21 aug. 1824.

Wel Edele Heer den Heer W. Melling fungerend markerigter van Stokkum en Herike op den huize Twikkel.

Wel Edele Heer

Ik heb de eer uwed door deze te berigten dat de veldwagter G.J. Hilbrink heden namiddag tegen

den avond bij mij is gekomen om kennis te geven dat hij zoo dadelijk van de voorkomende bij retour uit Rijsen de klok vier uren Berend ten Zijthof wonende te Goor had bezig gevonden met dekplaggen en vierkante tosschen te steken tusschen de zoogenaamde Ronde Kamp behorende tot het erve Sprokkereef en het Motterdsteeg. Daarop de vraag aan hem voor wien hij zulks deed en of hij niet weet dat hij dit niet doen mogt, geantwoord had: dat hij dit deed op order van Van Delden. Dat hij Hilberink hem daarop gelast had van niet verder voort te steken en het gestokene op de plaats te laten blijven; dat gemelde ten Zijthof daarop was uitgescheiden te steken maar bij de gestokene plaggen was gaan leggen en hij Hilberink hem had te kennen gegeven hiervan rapport te zullen doen. Dat gem. Zijthof daarop geantwoord had dat hij van Van Delden met de wagen verwachtende, dat hij daarop gerepliceert had dat hij een verbaal er van zoude opmaken en dat ten Zijthoff daarop geantwoord had: daar zult gij weinig mee winnen.

Ik houde mij verzekerd dat uwed dit met mij eens zal zijn dat wij deze zaak niet kunnen laten passeren en neme u de vrijheid uwed de belangens der markte aan te bevelen.

Ik heb de eer met alle achting te zijn.

Wel Edele Heer uw dienaar B.H. van der Wijck

15-03-1828.

De ondergetekende geerfdens der markte Stokkum en Herike bemerkende dat op den Herikerberg meer als voor eigen gebruik leem werd gegraven en daarboven door geruchten geïnformeerd zijnde dat de geerfdens Scholte en Immink ten dezen zouden geassocieert zijn met Modder en Van Eerden te Goor. Hebben onder elkander zorgvuldig acht gegeven naar den verderen toedragt dezer zaak en zijn eindelijk hiertoe betrekkelijk geïnformeerd geworden dat Nijhuis in deszelfs gaarden leem graeft en dat deze leem nevens die welke op den Herikerberg uitgegraven vervoerd werd naar de weide van Immink, voorts almede per geruchten vernemende dat ter dier plaatse eene steenbakkerij stond opgericht te worden, hebben zij zich onderling op gisteren vrijdag den 14 maart ten huize van Polink opgeroepen en den geerfde Scholte mede verzogt daar te komen den welken daar zijnde in het begin ontkende andere leem als voor eigen gebruik te graven, waarop de heer van der Wijck hem te kennen gaf dat het hem zeer aangenaam was zulks van hem te vernemen naardien er geruchten liepen dat hij zulks de man zoude zijn die zich hier mede bezwaarde. Waarop met praten en wederpraten de geerfde Scholte geene zwarigheid maakte om op eenen hogen toon te erkennen dat in Imminks weide voor een steenbakkerij geplaneerd werd, hun voorts op eene zeer onbescheidene wijze uitdagende om daartegen maar alles te doen wat zij konden. Dat zij wel ziende dat met dezen man met geene vriendelijke vertogen iets te verrigten ware, zij uitgezondert de oude Polink deze bijeenkomst hebben verlaten en terug keerende Elkink ontmoetende die zich verlaat hebbende derwaards ging, alzo gezamentlijk de leemgravingen in ogeschouw hebben genomen, dat zij ook werkelijk van dien aard bevonden hebben dat zonder met waarheid den spot te drijven het klaarblijkelijk was dat deze leemgravingen alleen voor geen eigen behoefte te houden waren, waarom zij dat al verder zich begaven naar de gemelde weide aldaar leem uit Nijhuis gaarden en die van den Herikerberg zeer onderscheiden van Koelerts als zijnde de eerst vermelde zwart de andere geel bijeen hebben bevonden gebragt. Dat zij sprekende met Immink almede hoewel op een minder onbescheiden toon vernamen en het ook klaarblijkelijk was dat het hier om geen eigen gebruik te doen zoude zijn, terwijk ook Scholte, terwijl zij daar waren met een voer leem waarschijnlijk uit Nijhuis gaarden kwam afladen, hetgeen gemerkt de korte afstand tusschen beide, aangezien hij nog een wijl bij Polink na hun vertrek van daar gebleven was, met geen ander oogmerk dan om hun volkomen van zijne gezindheid te overtuigen en den spot te drijven.

Overwegende dat het niemand minder kan vangen als een gezworen der markte om markten

resoluties die hij zelve mede heeft helpen nemen te eluderen en zich alzoo eigene autoriteit meester te maken van leem die hijzelve aan anderen in aankoop had ontkend; hebben zich het nodig geoordeelt deze averegtsche handelwijs in deszelfs gebaar te stuiten en te maken om dan deze antwoording eene dubbele beroving aan de markten genoten zoude veroorzaken, zoo ten aanzien van de leem zelve als de benodigde brandstoffen uit de vlieren ter fabricatie, zonder welke toch met geene mogelijkheid deze geprojecteerde steenbakkerij zoude kunnen gesantineerd worden.

Reden waarom zij uw nodig geoordeelt hebben om hun tot uwed te begeven en uw ed in uwed kwaliteit van marktenrigter de gezamentlijke erfgenamen in hun weten te verintineren en daar zij zich verzekerd houden dat uwed bij eene oculaire inspectie ook zult overtuigd zijn dat deze uitgraving voor geene particuliere behoefte het aanzien hebben dat ook nagenoeg door hun erkend is, zoo is ons verzocht dat uwed aan Scholte en de zijnen het verder leem graven provisioneel gelieft te verbieden, de markte schadeloos te stellen en te doen het geen uwed in uwed kwaliteit van marktenrigter zult vermenen te behoeven.

Zij achten zich verpligt uwed om eene spoedige executie te versoeken aangezien het eerste leemvervoer bij nagte is geschied en deze nu met spoed bij deze schijnd te worden volgehouden. Ten einde aan ons verzoek met klem bij te zetten hebben wij ... geoordeelt uwed ons verzoek tevens bij monde en geschrift persoonlijk te verhandigen.

Herike den 15 maart 1828.

De geerfdens B.H. van der Wijck A. Schuerink H. Elkink J.H. Senkeldam T. Hidders G. Hidders J. Weerds

Herike den 17 maart 1828.

Aan den heer marktenrigter van Stokkum en Herike.

Wij hebben de eer ter kennis van uwed te brengen dat wij geïnformeerd zijnde dat men met het uitgraven van leem op den Herikerberg en die te vervoeren naar eene weide van Immink, aan uwed reeds bekend, voortging wij het nodig geoordeeld hebben die provisioneel op heden den 17 maart des voormiddaags ten tien uren te stuiten door de gaaten met den leem welke klaarblijkelijk daarvoor bestemd was wederom in te lijken; als niet heden bedagt zijnde dat zonder deze onze voorzorge eene bedenkelijke hoeveelheid leem zoude worden vervoerd alvorens van uwed zijde daar tegen welligt zoude zijn voorzien.

Wij nemen dan zeer eerbiedig de vrijheid mijn heer de marktenrigter ons verzoek bij deze te herhalen dat uw ed in kwaliteit voormeld, het gemeen eigendom der markten genoten wel zult gelieven te doen eerbiedigen waarvan wij ons zeer gaarn verzekerd houden.

Wij betuigen tevens bij deze ons leed dat de gezworn der markte G. Scholte den welken gewoon aan markten instellingen te overtreden en vreedzaam particulier gebruik van leem door op algemeen regt bijzonder inbreuk te doen daar door de gezamentlijke markten genoten te ontrusten en ons gezamentlijk in beweging te brengen; waarom wij dan ook tevens zeer eerbiedig verzoeken dat hij wettig door een ander gezworen te benoemen moge worden vervangen en hebben wij tevens de eer te berigten dat de gravers van leem voor eigen gebruik en wel voornamentlijk Gerrit Jan Wilbers met ons zijn overeengekomen van de gegraven leem te laten leggen tot dat uwed in kwaliteit van marktenrigter op een en ander de nodige order zal hebben gesteld.

De geerfdens of namens dezelve

B.H. van der Wijck J. Weerds op Poel H. Luttikhedde H. Eertink T. Hidders A. Schuerink H.W. Eelderink G. Hidders

Stoevelaar den 19 maart 1828.

Wel Edel Geboren Heer

Eergisteren voor mijne afreis indien noot naar Deventer had ik aan mijne vrouw overgegeven de hier nevenstaande kennisgeving aan uwed om die per bode aan uwed te doen geworden, dan inmiddels uwed voor mij ontvangende uwed zij mijn retour te moeten afwagten. Hoezeer zij die met goede oogmerken heeft gedaan, wenschte ik toch wel dat zij aan mijn verlangen voldaan had. In antwoord op uwed referentie aan mij particulier heb ik de eer te melden dat wij overeenkomstig ons verbaal van den 14e dezer en daarop volgende kennisgeving van den verderen toedragt dezer zaak en onze provisioneele voorzorgen van den 17e daar aan volgende er gewis geen schijn of blijk te vinden is dat wij het graven van kley of leem voor eigen gebruik wilden tegengaan, beletten of ontkennen.

Veel verre van daar is dit een regt ons competerende dat wij altijd met gepasten eerbied zullen staande houden en kan ik mij niet begrijpen dat uwed het daar voor schijnd te kunnen houden. Immer ingevolge ons relaas van den 17e voorn. hebben wij al wat voor eigen gebruik gezegd werd opgraven te zijn, laten leggen.

Hoezeer ook G.J. Wilbers die welligt vier a vijfentwintig voer heeft opgegraven een zijne deel of wanden die op zeer verre na deze hoeveelheid niet benodigd ook buiten tijds gegraven is.

Geheel iets anders is het leemgraven van Scholte en Immink waarvan de eerstgemelde ingevolge ons verbaal van den 15e onderwel zinnig op eenen onbescheiden wijze onder uitdaging, hoe zeer op eene vriendelijken wijze uitgenodigt, zijne bedoeling heeft aan den dag gelegd.

Wij hebben blijkens al verder provisioneel ons regt gesustineerd en uwed in uwen kwaliteit van markenrigter verzogt de goede order te maintineren en het opgegravene in ogenschouw te nemen en vermeenen dus op eene gepaste en eerbiedige wij ons te hebben gedragen.

Vergelijkende Scholten handelwijs daartegen deezen heeft eerst bij nacht en ontijden de leem vervoerd naar Imminks weide, dus niet voor zijn gebruik, is daarmede voorgegaan naar gerugten voorgevende dat wij op het Twikkel niet veel troost gekregen hadden en dat daar naar zijne mening genoegzaam gebruneerd volgens geruchten geene zwaarigheid meer maakt om ons met ... den Koning te dreigen.

Uwed gevraagd dat er tegens het graven van leem geene markten resoluties door uwed tot nog toe gevonden waren, dat geen misbruik gemaakt zijnde waren voorsorgen of markten resoluties ook daarom onnodig.

Maar wist dan Scholte niet en is hier bij de markte onbekend dat aan burgem. ten Raa nu een aantal jaren geleden de leem op den Herikerberg geweigerd is; dat ook aan de Heer van Delden zijn versoek om tegens betaling leem te mogen graven, is afgeslagen omdat men de leem voor gebruik en bemesting wilden behouden.

Is hij vergeten dat de Heer van Heek voor het Vinkers stemmende zeide van de leem aan van Delden wel te gunnen maar dat hij voor het belang der boerschap ertegen moest stemmen ? Is het Scholte onbekend dat ook van Eerden en Modder des gelijken daarom zijn hier geweest en hij blijde was dat ik die had afgewezen. Deugt het Scholte nu meer dat hij ze weer tegen gestemd heeft. Deugt het hem niet meer dat hij mede beweerde dat als men den inwoneren van Goor ten geringste plekken land afstond, hij zich weldra van den Herikerberg zoude meester maken. Laat hij met zijn eigen werk eens in ogenschouw gaan nemen dan zal hij wel genoodzaakt zijn zelve te erkennen dat zijn meeste stuk op den berg met zijne voor die van Goor juist ten zijnen aanzien de gevolgen zijn. Laat hij maar eens gaan zien hoe een wacht aanzien in een korten tijd den berg aldaar verkregen heeft.

Waren daar gaten gegraven ja, neen ? Welke min of meer 16 voeten diep waren en steil afgegraven altijd eene nieuwe zoo dat menschen of vee zonder hulp zoude hebben moeten

omkomen daar bij ongeluk ingevallen zijnde. Laat hem neen zeggen als hij nu het weet. Hoe kan uwed aarzelen of wel zulk een kley vervoer aan een enkel of een paar markten genoten ook zoude of zouden kunnen competeren.

Ik herhaal het daar was geen misbruik, een vreedzaam gebruik van leem maakte dat er ten minsten nog iets in onze markte aanwezig was dat met goede orde hand aan hand ging.

Het was aan Scholte eenen Scholte ... verbleven om de gemeente ook niet nog in te ontrusten de goede order in dezen te storen om aan zijne berooide finanties te herstellen. Hij heeft hoogst waarschijnlijk reeds voor min of meer voor f 100 vervoerd.

Letten wij integendeel op het vervoeren van schadden, schollen, dekplaggen, daarvoor zijn genoegzaame resoluties aanwezig en toont klaar genoeg aan dat vreedzaam gebruik verontrust zijnde er regte moeten benodigd worden.

Ik schaam niet en ik zal bij veel genoeg erlangen dat Scholte een voorgedagt aandeel oorzaak is van veele marktenschending. Hij kan geen gezworen blijven en hij is wel vriendschap onwaardig.

Ik neem dan de vrijheid ook namens marktengenoten die hierdoor geleerd de order aangenamer word, uwed uit te nodigen van de daden in ogeschouw te nemen en uwed in kwaliteit van markenrigter te doen gelden waartoe het nu meer als vast aan geene goed hulp halen zal.

Ik heb de eer met de meeste achting te zijn.

Wel Edel Geboren Heer B.H. van der Wijck.

19-03-1828.

Wel Edel Geboren Heer den Heer Melling markenrigter van Stokkum en Herike te Twickel.

Leemgraving door de Scholte.

Hoogwelgeboren heer.

Indien uwed dezer namiddag te huis mogte zijn zal ik uwed komen solliciteren om gezamenlijk de bedoelde vergraving van de Scholte te gaan bezien, geenzins houd ik het er voor, integendeel dat hij de leem tot eigen gebruik zou hebben doen weg halen in zijn vorigen ben ik het met uwed wel eens en zal die laat ontvangen, ik zal de wij gedrukt hebben; ook heb ik eene brief van den heer baron van Kell ontvangen, ik zal de vrijheid nemen uwed advies mede te deelen.

Twickel den 19 maart 1828.

21-03-1828.

Wel Edel Geboren Heer den Heer Melling markenrigter van Stokkum en Herike te Twickel.

Wel Edel Geboren Heer.

Heden voormiddag hebben wij wederom eene bijeenkomst gehad en hebben ons begeven naar den Herikerberg om te zien of vooral G.J. Wilbers aan zijn engagement had voldaan om zijn opgegraven leem te laten leggen tot na uwed komst en inspectie als voormeld en hebben bevonden dat hij alles had weggehaald, vervolgens hebben wij ons begeven naar Imminks weide en hebben met alle aandagt de gegraven leem derwaards vervoerd, in ogeschouw genomen en bevonden dat de hoop leem zoo aanmerkelijk was dat kwalijk een excuus daar over te maken was, evenwel tot eene begroting overgaande vermeenden wij eenparig dat deze leem op eenige honderd voeren zoude bedragen en vermeenden dat dezelve zeer moderaat getaxeert, ruim 400 voeren zoude bedragen en ten mindtsen 500 voeren wanneer de plaats was uitgediept, waartoe vermoeden gaf een bij een gevoerde hoop aarde die wij niet konden bemerken dat van elders gekomen was.

Bij deze leem bevond zich een streepje aan de noordzijde van die uit Nijhuis gaarden maar deze is van zoo een slechte en zandige kwaliteit dat zij daarom niet schijnd vermengdt kunnen worden met die van den Herikerberg en welke dus klaarblijkelijk dienen mocht om de geroofde leem te

eluderen.

Wanneer wij deze grof getaxeerd op 50 a 60 voer rekenen is alles wat die renderen kunnen.

Behalven dezen hoop leem zijn er nog twee andere geringe hopen in vergelijk deze.

Ik heb door Herike de aldaar bevindende leem moeten begroten op 800 voeren. Dit is welligt wat al te hoog maar dat 400 a 500 voeren zeer moderaat getaxeerd is, kwam ons allen blijkbaar voor.

Wij zijn overeengekomen om daar Arend Schurink gezworen en Kooyer uwed deze te overhandigen en uwed tevens bij monde te communiceren dat het ons gezamentlijk voorkwam dat deze ook niet geheel vrij te laten en de daad niet anders zijn zoude dan hun die zich een geene markten schending hebben vergrepen te bespotten, waarom wij dan van oordeel waren dat, hoe zeer wij wel geen ... wilden veroorzaken, dat bestaan echter niet kan gepasseert worden. Deze resolutie is genomen ten huize van Polink en dus voordat wij den hoop of hopen leem in ogenschouw genomen hadden en waarbij ook niet present waren, brengen deze die wij voor deze toen verschoonden omdat zij naar het Twickel zouden gaan.

Voelen bemerkt dat het nergens na lijkt het gemeen gevoelen is dan de leem voor Modder en van Eerden te Goor zoude zijn en dat welligt Scholte en Immink bereids eenige vergoedingen zullen ontvangen hebben, dan dit zijn laatste gissingen.

Ik ben bereid met eenige marktengenoten uwed des verkiezende te bezoeken ten einde te overleggen hoe het best onze waardigheid en wel zonder opschudeling te maintineren.

Het komt mij lasier overwogen voor dat hun eene vrijwillige of gedwongen laster ten voordeele des finaal worde opgelegd of men overeenkomstig dat de leem, zoo die daar legt, door de markte in beslag genomen worde dit in ... wordende het tijd te eindigen.

Ik heb de eer met de meeste achting en in grote haast te zijn.

Stoevelaar den 21 maart 1828.

Uw weledele dienaar B.H. van der Wijck.

26-03-1828.

Aan den Hoog Welgeb Gestrengen Heer den Heere Baron van Heeckeren tot Kell Gouverneur der provincie Gelderland etc, als fungerend erfmarkenrigter van Stokkem en Herike.

Zwier Immink eigenaar van het erve Scholten in Herike en uit dien hoofde gewaarde en deelgenoot van de markte Stokkem en Herike, alsmede de weduwe van wijlen Herman Immink voor haar zelve en als voogdesse van hare minderjarige kinderen eigenaresse van het erve Immink in Herike en uit dien hoofde medegewaarde en deelgenoot van de gemeene markte Stokkem en Herike.

Geven eerbiedig te kennen dat zij in navolging van zoo niet allen, evenwel het grootste gedeelte van boeren die markte, in zonderheid door de eigenaars van Stoevelaar en Plasman, op den berg en het gemeene veld hebben leem gegraven ten einde daarvan steenen te bakken.

Dat men onlangs bespeurd heeft dat eenige eigenaren hun remonstranten dit regt pogen te betwisten en bij uitsluiting zoo het schijnt zich daarvan alleen willen bedienen. Dat remonstranten uit hoofde van hun regt als gewaarde eigenaren van de voordeelen die de markte oplevert, zich denken te bedienen en zullen voortvaren gelijk als anderen met leem te graven waarin zij remonstranten vertrouwen dat zij door uw welgeb gestr als fungerend erfmarkenrigter zullen worden gehandhaafd of zoo niet tegenstaande dit billijk verzoek zulks mogt worden verboden, alsdan verzoeken rekwiranten dat de markte moge worden verdeeld ten einde zij hun aandeel genieten en daar mede naar hun goedvinden te kunnen handelen.

Over welke twee punten zij verzoeken dat eene vergadering van marktgenoten en gewaarde eigenaren mag worden gehouden, hoe eerder hoe beter.

Herike den 25 maart 1828

Twelk verzoekende

Z. Immink, de weduwe Herman Immink niet kunnende schrijven heeft Zwier Immink deze als toeziende voogd van gemelde minderjarige kinderen geteekend Z. Immink.

19-04-1828.

Wel Edel Geboren Heer.

Heden namiddag kwam de veldwagter van Markelo mij kennis geven dat Goorsche inwoners naar steenen graeven op den Herikerberg en aldaar reeds aanmerkelijk veel was opgegraven. Dat hij den graveren in zijne kwaliteit van veldwagter vermaand had zulks te staken zeggende, nadat zij zijne vermaning in den wind hadden geslagen, dat hij er den heer burgemeester rapport van zoude doen en dat hij die ons werkelijk gedaan had. Dat hij in zijne kwaliteit van veldwagter ook dezer markte zich verplicht achte ook daarvan kennis te geven en daarom mij als goedsheer derzelve hier van kwam verwittigen.

Er was geen tijd om de gezworens bijeen te roepen en Arend Schurink was afwezig. Met en benevens dan Gerrit Leeftink zwager van gemelde gezworens, Willem Eelderink, Eertink en Kooyer begaven wij ons naar de plaats ons door den veldwagter voorm. opgegeven en vonden wij daar werkelijk nog bezig met steenen te verzamelen Arend Klemmer en Jan Sanders dragende de laatste eenen bril.

Wij zagen daar ook eenige schoppen of spaden overeind in den grond gezet staan. Hun genaderd zijnde vroeg ik hun in welke kwaliteit of op wiens gezag zij hier bezig waren met steenen uit te graven; waarop ik op eene bescheidene wijze van Klemmer ten antwoord kreeg dat zij dit niet deden voor zich maar dat zulks geschiede op last van den heer burgemeester, waarop ik mijne medegezellen, nopens dit gezegde, tot getuigen inriep. Voorts hun namens de markte dit graven naar steenen aanbeval te staken; zeggende hiervan kennis te zullen geven aan den heer markenrigter waarop zij versogten de bijeen verzamelde gravene steenen te mogen mede nemen tot welke vergunning ik mij niet bevoegd achtende, zulks vermeende te moeten weigeren, zoo als ik dan ook gedaan heb.

Voorts vernam ik dat bereids een zeer groote meenigte wagens steenen, zoo van Markelo als van den Herikerberg, naar getuigenis van Wilmsen op het Wolter daar gepasseerd waren en daar alnog dagelijks passeerden.

Naardien dan dit, althans volgens zeggen van gemelde inwooners van Goor Klemmer en Sander, op hoog bevel van den heer burgemeester van Goor en Markelo is geschied, zoo schijnd het (dit hun gezegde waarheid zijnde) dat de stad Goor eene direkte dispositie of een regt op den Herikerberg zich aanmatigen wil; hoe zeer deze stad bij kadastrale scheiding daarop geene de mindste aanspraak heeft gemaakt.

Deze daad staat dan geheel buiten de individualiteit zijnde, zoo acht ik mij onbevoegd om prealable den heer burgemeester Götte over deze zaak te spreken, maar heb ik de eer uwed in uwe kwaliteit van markenrigter hier van kennis te geven met dringend verzoek dat uwed zich qualiteits halven het gemeen markten genoten eigendom met nadruk aantrekke en ons gewettigd regt meintineren vooral thans nu meer in allen geval op den Herikerberg eenen aanval schijnd te vestigen, want ook het leemgraven wanneer wij ons alle aanzoeken daarop herinneren met de tegenswoordige plaats hebbende combinaties voor het licht der waarheid niet meer zijn te betwijffelen, dat geen scholte geheel ongewaard zonder ruggesteun van elders zoo imperieert zonder den voeren leem zoude hebben durven vervoeren naar Imminks gaarden voor een steenbakkerij waar niet zij maar Modder en van Eerden volgens algemeen groep voor fabrikeurs worden gehouden.

Wanneer men mijnheer de markenrigter zich van onzen leem, van onze steenen, waarom ook niet

van onze velden meester maakt, dan zouden alleen markten schulden en bespotting ons overblijven; waarom wij dan op eene gepaste veelvoegelijke en eerbiedige wijze op behoud van door ons hoog geschat gouvernement erkend regt van gecombineerd eigendom zullen behoren bedagt te zijn.

Het zoude waarlijk niet zeer bezwarend voor den ontvangenen om van gratis genomen leem stenen te bakken en van gratis genomen stenen straten te leggen, zijn jammer maar dat dit zoo voordeelig niet voorkomt voor hun die zulke materialen daar voor missen.

Ik heb de eer met de meeste achting te zijn.

Stoevelaar den 19 april 1828.

Uw edele dienaar B.H. van der Wijck.

Markelo den 20 april 1828.

Wel Edele Heer, Mijn Heer W. Mellink verw. erfmarktenrigter van Stokkum en Herike reziderende op den Huize Twikkel.

Nadat wij ondergeteekende gezworens van Stokkum op dato den 31 maart 2 ongebrande paarden op het Stokkumerbroek hebben aangehaald waarvoor zich als eigenaars hebben opgegeven Hendrik Wolberink boerenknecht bij zijn broeder Berent Wolberink en voor het andere Arent Megelink zijnde wever en inwonende bij zijn broeder Jan Megelink wonende in het Stokkumerbroek. PS op de branding van den 1 april hebben wij het paard van Hendrik Wolberink als zijnde boerenknecht verweigerd om op te branden, als ook dat van Arent Megelink. Waarop gemelden Hendrik Wolberink op den 8 april zijn paard sonder orders uit het schutschot heeft gehaald, waarop hij ons is nagelopen op den tehuisweg om te accorderen, waarop hij ons eerst heeft aangeboden om te tracteren en wijder tot 8 st. heeft aangeboden en is toen door Hendrik Wennink hem voor 15 st. gelaten ten einde de zaak te vereffenen, maar heeft daarop gezegd dat hij op de eerste aanzegging bij ons wilde komen om de zaak te vereffenen. Doch daar wij hem ontboden hebben is hij niet opgekomen maar zijn broeder is toen bij ons gekomen en heeft ons gevraagd wanneer wij dat paard wouden opbranden; het behoorde, zeide hij, mede aan hem toe en wijders was hij onwillig om er ons iets van te geven.

Op den 9 april is Jan Megelink broeder van Arent Megelink gekomen en heeft gezegd dat hem het paard toebehoorde en heeft het toen door borgstelling gelost, waarop wij hem gevraagd hebben wanneer hij het gekocht had waarop hij ons heeft gezegd dat hij dat niet wist. Doch in het broek was ons berigt dat het laatst gemelde paard aan Gerrit Hegeman boer op Hegeman te Elsen toebehoorde waarop wij hem door onze bode hebben doen aanzeggen dat hij moest komen om zijn paard uit het schutschot in te lossen waarop hij heeft gezegd dat het goed was doch hij is niet opgekomen.

Uit dit bovengemelde ziet uwed welke onaangename bezigheid wij gedurig te verrigten hebben te meer daar dit door onze eigene ingezetenen wordt te weeg gebracht en veroorzaakt.

Ons zeer vriendelijk verzoek is derhalven dat uwed ons ten spoedigsten de noodige orders gelieft te geven hoe wij ons in dezen moeten gedragen om dezelve volgens de wet te handelen. Want zoo hier verder niet aangedaan kan worden moge wij wel ophouden schutters of gezworens te zijn.

Waarmede wij de eer hebben onder toewensching van welzijn met de meeste achting te teekenen.

Wel Edele Heer Uw Ed zeer verpligte en Dienaar.

H. Leunk, G. Greven, H. Roelvink, Harmen Meenderink.

21-04-1828.

De gezworens van Stokum en Herike worden bij dezen ten ernstigsten gelast om dagelijks te

vigileeren en op te passen tegen het uitgraven en vervoeren van steenen uit den Herikerberg en andere gemeene grond om ten dien einde bij beurten met zich tweeen zich elken dag ten minsten twee maal na den berg te begeven en om dadelijk aan mij verwalter markenrigter op te geven die personen welke zich schuldig maken aan het graven van steenen.

De verwalter erfmarkenrigter van Stokum en Herike. Mellink
Twickel 21 april 1828.

Hoogwelgeb. Heer,

Ik heb den marktenbode schriftelijke order gegeven voor de gezworens van Stokum en Herike om ten strengsten te waken tegen het graven van steenen uit den berg en andere marktengronden na den heer burgemeester van Markelo informeeren en den benoodigden maatregelen tegen Klemmers en J. Sanders in het werk stellen.

Mellink.

Twickel den 21 april 1828.

Herike den 21 juny 1835.

Op gisteren den 20 juni dezes jaars 1835 des na de middags ten 5 uren hebbende de ondergetekenden G. Hidders, H. Elkink, J. Weerts als gezworen van de markt Stokkum en Herike uit het Herikervlier komende op het einde komende Mottenadijk op de Whee de personen Jan Wessel Oelen, Jan Eshuis of Jalink, wonende beide te Goor, ontmoet bij zig hebbende ieder een kar met leem beladen welke leem zij volgens hunne eigene bekentenis van den Herikerberg hadden gehaald en naar Goor wilden vervoeren. Niettegenstaande hun gemelde gezworen hadden te kennen gegeven dat hun zulks niet vrij stond te doen en zij hierdoor in eene boete volgens markten resolutie daartoe bepaald waren vervallen, hebben zij gemelde personen ongeveer een half uur daarna weder ieder eene dergelijke vracht leem van den gemelden berg zien halen en naar Goor vervoeren.

Waarvan zij de eer hebben uwed bij dezen kennis te geven.

Stokkum den 23 april 1838.

Aan de Heer verwalter erfmarkenrigter op den huyze Twickel W. Mellink.

Wij gezworen van Stokkum wij hebben gezien dat het huis van Hendrik Wolbrink op Snellink gebouwd word ongeveer een elle van de gemeene markte weg, elf elle buiten, zeeven binnen. Wij gezworen en ander markgenooten verzoekende na markte wetten te behandelen.

A. Snellink, A.J. Leunk, H. Boode, T. Wannink, G. Alink, J.H. Hungerink, G. Regterschot op Leppink.

Markelo den 13 juny 1839.

Aan den Heer markenrigter van Stokkum.

Onderwerp: turf, schadden en plaggen van groengronden in het Stokkumerbroek.

Ten einde met enige vrucht te kunnen voldoen aan het verzoek vervat in U Hoog Wel Geboren missive dd 12 dezer maand zal het mij aangenaam zijn van U Hoog Wel Geboren te mogen ontvangen een authentiek afschrift der markten resolutie waarbij het steken van turf, schadden en plaggen van de groengronden in het Stokkumerbroek is verboden.

De burgermeester van Markelo.

W. Götte

2e bundel

Groote Wee

Stoevelaer 13 juny 1819.

Wel Edel Geboren Heer.

Ik heb gisteren vergezeld van Scholte, Hekhuis en Wiemerink de Wee opgenomen en hoe zeer en grof en groot gemaaid word is het schadelijke mij nog in de handen gevallen. Het beste gedeelte word nog al tamelijk gemenageerd.

Wij waren zeer verlegen met het stellen van baken om dat hoe meer wij dit nagingen en daar dagten hoe meer het ons voorkwam dat wij daar door een gedeelte geheel zouden vernielen. Een gedeelte kort bij die Brandehorst kwam mij nog al tamelijk voor hoe zeer niet geheel ... van Markel. Men zeide ook dat de beesten gezamentlijk van dat gedeelte bij Goor derwaards s'avonts een tournee deden. Waarop ik voor voorstel om het plaggen maayen te verbieden tot aan de Jonkerenbeek, maar dit werd niet goedgekeurd omdat dan alles op het overige van de Wee zoude vallen en er geen weide meer zoude overblijven voor het vee van die zijde van Herike. Deze reden kwam mij zoo gegrond voor dat ik begreep daar van te moeten afzien; ondertusschen bleef het moeylijke onze taak in weezen. Na praten en verder praten kwam ons het minst schadelijke voor alles vrij te laten maar het beste gedeelte namentlijk van de Jonkerenbeek naar Goor te bepalen alleen van Philipsburg, Wolter Mattena, Stoevelman, Hekhuis, Eertink, de Welle, Polink en Slot, de overigen zouden dan aan de andere zijde zich moeten genieten, dit verbod zoude voor dit jaar alleen zijn Morssink en Warmelo zelve onder den ploeg hebbende zoude daar door bevrijd worden. Wissink zal daar zeer tegen zijn maar dezen heeft reeds zich zoo gezegd dat het paal nog perk raakt. De plaggen bij het Mattena in het veld zijn niet aan dezen maar aan Wissink, Kooiman en meer zulke grijpvogels waarom ik het zeer geraden vond dit ... entrepot te verbieden. Die liefhebbers telden daar een gedeelte der Wee hun aan dezelve bij nadeel gelegendheid wanneer er niets meer te grijpen zal vallen het verder te kunnen vervoeren. Waarom wij overeengekomen zijn dit volstrekt te verbieden en nemen de vrijheid in hun consederatie te geven of uwed niet wel zoude doen om namens den markenrigteren verdere gecommiteerdens dit zoo mogelijk nog heden per publicatie te verbieden.

Hetgeen de Wee uiterst nadelig is, is het overmatig steken van dekplaggen, dezen worden zoo diep gestoken dat het geheel vernielend is.

Als ik wel geïnformeerd ben dan speelt gaar hier regtstreeks en zijdelings een zeer gedagte vol waar niet alleen dat zij zelve tegen alle regt daar van steken, kopen zij die van de boeren welke er gevolgelijk een handel van maken.

30 dekplaggen 5/4 breed en zo 11 lang zouden vooreen vallen haar genoegzaam zijn die overigen 15; oordeel nu welk een lap gronds daartoe alleen vereischen word welke zoo goedgezegd geheel voor jaren vernield word.

Zoude het niet mogelijk zijn dit in zijn geheel te verbieden. De boeren zullen zeggen neen maar ik vraag hoe maken het andere gemeenten die diergelijke dekplaggen niet kunnen erlangen en dan nog naar eigen ondervinding zijn zij twee a drie jaar goed.

Diergelijke verordeningen zijn moeylijk in een land daar men van den eenen tot den anderen dog gewoon is te zorgen. De ... nemen elk ogenblik te baat en zoo veel wijze zijn wij twentekers quade streken (andersins) uitgezondert.

Ik zal hier over met Brenger dezses spreken en vermaters trachten zoo veel mogelijk dit geheel te verbieden of tegen te gaan naar gelang men genegen is zich te bevoordeelen of allen om zich niet geheel te wederen.

... aan mijne hoogachting verstekende verblijven.

Uw aller dienaar B.H. van der Wijck

Wanneer uwed gelegenheid hebt wilt dan daaraan eens spreken met de hr. Melling.

Stoevelaar den 18 augustus 1826.

Wel Edele Geb. Heer,

In antwoord op uwed schrijven van den 10 dezes heb ik de eer te melden dat belangende het voorstel daar in vervat het vanzelve spreekt dat Herike dat, aan alle zijden aan verlies onderworpen, ook hier weederom een zeer aanmerkelijk nadeel word voorgedragen. Wanneer men echter in aanmerking neeme dat het oude marktenboek verloren en het jongst oude aan Goor te prooi gegeven zoodanig daar uitscheuringen is verminkt, dat geen bewijs voor Herike daar overblijft dan alleen de algemeene bewustheid en kennis der zaak van vader tot zoon overgeleverd benevens eenige lansegaerende indices. Wanneer men daarbij nog somd dat volgens gereedsten de hr Götte in kwade geur daar zijne medewerking in dat voorstel bij zijne stadsgenoten is geraakt omdat hij daardoor van den merveticus afstand heeft gedaan, dan moet ik erkennen dat de heer Götte in aanmerking nemende zijne relaties en op de vlucht zijner medeburgen met eenige moderatie het interest zijner stad beoogd waargenomen en behartigd heeft.

Er is naar de project scheiding door uwed aan mij medegedeeld geen regard geslagen op eenig gesustineerd regt maar die wilkeurig genomen als het ware om maar op telle quelte wijze van elkander te geraken het welk met onderlinge goedkeuring en goede gezindheid ook zeer gevoeglijk konde geschieden.

Naardien de heer Auffmorth met eenige anderen, naar ik vernam, eenen zeer hoogdravenden toon voeren en de stedelingen in het algemeen den heer Götte zouden beschuldigen van hunne schoonste bewijzen niet te hebben geproduceert, kan ik mij over die project scheiding niet verder uitlaten; alleen zoude het mij aangenaam zijn dat wij met eenige sacrifice met Goor als eenen naabuur met Herike op een vriendelijker wijze konden scheiden waartoe ik zeer genegen ben en blijven zal; edoch kwamen men van de zijde der stad eenen anderen weg verkiest in te slaan en men hoogheid met na zich slepen gelieft te verbinden. Welnu dan zullen wij de vrienden in onze nederige stulpen afgwagten.

In hare verve de heeren Auffmorth en de zijneren op deze wijze geleerheid de stadswede zullen vergroten, vertrouw ik dat den Withag althans zekerder als de hoge pretenties zal vergaren. In hunne plaats zoude ik indagtig aan de Markeler en potstallen zorgen van er zoo schaap niet af te komen.

Scholte is bij mij geweest niet om mij namens uwed kennis te geven van het voornemen tusschen uwed en de heer Götte, maar heeft mij die schaarsgewijs gecommuniceert dat hij en andere gezworen te Goor bij van Delden ontboden waren om desnoods de een of de andere getuigenis te kunnen geven wanneer die daar uwed gevorderd zoude worden en had veeleer het voorkomen om, zooals men zegt, wijde .. uit den neus te halen. Mij vragende kan ik er overdagt indien men mogt voorslaan van de scheid tusschen Goor en Herike te bepalen van den schoorsteen van de molenaar op die van het Sprokereef.

In mijne kwaliteit van benoemde in de commissie van scheiding kan ik niet ontkennen dat het mij aangenaam zoude zijn geweest om van dit voornemen door uwed met eenige letteren verwittigd te zijn geworden dat men van paal no 4 op de schoorsteen van Bethman heeft gelaakt en alzoo het agterhuis, een gedeelte van den gaarden, den vaalt en het blokveldje werkelijk naar de tegenswoordige scheid onder Goor behorende bij Herike heeft gebragt, schijnd mij daarvan de bedoeling om Goor daardoor in relatie met Herike te laten. Ik begrijp dit toch niet veel omdat de

gemeente scheid schijnd te blijven zoo als die bereids was bepaald en dus dit alles een eigendom zijnde evenals een gedeelte van het slag, Herike competerende te Goor, moet worden verpand.

Ik vind dus de keus van uwed van den heer burgemeester van Delden tot voor adstantie vrij wat deliquer is dan die van den hr Götte die daartoe een inwoner van Goor en dus eenen belanghebbende gekoren heeft. Echter geloof ik dat zijn deel met geene mogelijkheid een moderater inwoner had kunnen kiezen.

Hier mede deze zaak als afgehandelt hebbende heb ik de eer te melden dat Berendiene Thioonk met haren echtgenoot een aanvang genomen hebben met het lage land tusschen den scheid van Elssen en den weg langs de nieuwe beek en de Brandehorst aan of binnen te graven.

Ik hoor zulks daar een buur heb laten aanzeggen dit vaak niet alleen te staken maar het opgegravene wederom in te lijken. Waarvoor zij bij mij gekomen en ik afwezig zijnde aan mijne vrouw heeft gezegd dat uwed haar zulks had toegestaan en zal ik dus hier op uwed nadere geeerde rescriptie afwagten.

Inmiddels heb ik de eer met de meeste achting te zijn.

Wel Edel Geb Heer

B.H. van der Wijck.

Goor den 3 july 1835.

Aan den heer erfmarktenrigter van Stokkum en Herike op den huize Twickel.

Onderwerp: grensscheiding tusschen Goor en Herike.

Vidimus ter erfgenamen vergadering op den 21 july 1835

Verw. erfmarktenrigter van Stokum en Herike.

Het zal Uw Hoog Welgeboren niet onbekend zijn dat in de maand augustus 1826, door daartoe benoemde kommissarissen uit het plaatselijk bestuur van Goor en de goedsheeren en erfgenamen der markte van Stokkum en Herike, een scheiding tusschen Goor en Herike wat tot stand gebragt, doch uit hoofde hunne kommittenten zich daarmede niet konden vereenigen destijds werd geimprobeerd en aangezien ik het door wederzijds van belang houde dat de gemelde afscheiding definitief worde geregeld, zoo heb ik de eer Uw Hoog Welgeboren te verzoeken om bij aldien Uw Hoog Welgeboren zich met mij zoude kunnen vereenigen tot het hervatten van onderhandelingen dien aangaande dan wel de goedheid te hebben mij een dag in den loop dezer maand te bepalen op welke wij vergezeld van daartoe gemachtigde kommissarissen in loco, de bedoelde grensscheiding nader zullen opnemen en zoo mogelijk definitief vast te stellen; moettende ik echter Uw Hoog Welgeb. verzoeken hiertoe den maandag nog donderdag te willen bepalen.

De burgemeester van Goor.

W. Götte

Rijssen den 8 april 1836.

Hoog Edel Geboren Heer,

Dewijl het door de eigenaren van den huize Stoevelaar en door den Hoog Wel Geb Heer D. van der Wijck Heer van de Klenke als bezitter van de erven Philipsborg, Tijink, Hekhuis en Mottena en als zoodanig gewaard in de markte Stokkum en Herike wordt beschouwd, dat het laatstelijk geslagen vonnis door den heere vredegrigter van het kanton Goor op den 23 augustus jl.

uitgesproken en op den 29 daar aanvolgende geinsinueerd aan de arbeiders van voornoemden huize Stoevelaar, waarbij dezelve zijn gecondemneerd in het betalen eener boete wegens het maayen van plaggen op de Wee, zal kunnen leiden tot breuk en verzwakking op het regt van bezit

der markte Stokkum en Herike op gemelden groengrond; zoo neemt de ondergeteekende als gemagtigde van gezegde eigenaren en overeenkomstig de afspraak op de goedsheeren vergadering gehouden den 6 dezer te Stokkum gemaakt, de vrijheid uwed te verzoeken om zoodra mogelijk een holtink in de gemelde markt, naar de gebruikelijke wijze uit te schrijven en te beleggen, ten einde in dezelve aan de gewaarden voor te dragen of het niet nuttig en noodzakelijk zoude wezen dat de markte tot behoud van haar eigendom zich in regten tegen het opgemelde vonnis te verzetten.

Met de meester hoogachting heb ik de eer mij te noemen.

Hoog Edel Geboren Heer.

U H E D G zeer gehoorzame dienaar.

G. van Wijngaarden.

09-04-1836.

Alvorens een marktenvergadering uit te schrijven meen ik u tot voorkoming van kosten en moeiten te moeten observeeren dat de mark zich ongaarne zal steeken in eene procedure door anderen begonnen en verkoren om in de zaak over het plaggen maayen op de Whee met meerdere zekerheid te werk te gaan zonder mijns inziens door anderen dergelijke daad moeten worden gepleegd, waarover men wordt geactioneerd en waarvan men dan dadelijke aan den marktenrigter kennis geeft, ten einde zich de zaak onder goedkeuring des geerfdens aan te trekken. Het spreekt immers van zelve dat het altijd moeylijker is te triumpheren in eene zaak waarin men reeds een vonnis tegen zich heeft en ik beschouw de zaak van te veel belang om daarin niet met alle voorzigtigheid te werk te gaan.

Mogt intusschen uwed persisteeren bij het houden eener vergadering zoo moet ik u ed nog observeeren dat alle kosten daarop loopende vervallen ten laste van den verzoeker die dan ook gelieve zich bereid te verklaren dit te voldoen.

De marktenrigter.

Tw. den 9 april 1836.

Zenderen den 13 oct. 1836.

Mijn Heer de Heer G. van Wijngaarden te Rijssen.

Amice,

Daar ik meen zeker te zijn dat uwed zich interesseert voor mevrouw van Stoevelaar en de markgenoten van Harke in de zaak tegen de stad Goor, zoo meen ik ook mij niet beter dan aan uwed omtrend die zaak te kunnen adresseeren.

De zaak heeft op den 7 dezer geen voortgang gehad maar is door de regtbank uitgesteld tot dingsdag den 18 dezer met last op requisitie van den officier dat de gedaagden alsdan in persoon zullen moeten compareeren. Ik verzoek uwed de negen gedaagden daarvan te doen verwittigen dat zij dien dag te 10 uren des morgens zich laten vinden ten huize van de tapper Derk Kamp tegenover het huis van den deurwaarder Peppels alwaar ik dan zal komen.

De gedaagden, als beklagden en niet als getuigen compareerende, behoeven geen eed te doen om staande te houden des gevraagd.

1. dat zij niet beter weten of de plaats daar zij plaggen hebben gemaaid behoort tot de marke van Harke en niet aan de stad Goor.

2. dat op die plaats of daaromtrent steeds of gewoonlijk alle jaren plaggen werden gemaaid.

Het overige in mijne zaak; daar ik den toedragt der zaak en de ligging van de plaats slegts uit de verwarde opgaven van sommige der gedaagden heb verstaan, zoo kende ik ligtelijk omtrend eenige omstandigheid dwalen, daarom voeg ik hierbij de conclusie welke ik voornemens ben te

neemen en verzoek uwed die materie of het daarin ten aanzien der daadzaken gestelde juist is en over eenkomstig de sustenuen van onze zijde gevoerd wordende.

Voorts verzoek ik uwed mij te bezorgen het origineel der project transactie over de limiten den 8 aug. 1826 gemaakt tusschen Goor en Harke, waarvan mij door de beklagden is ter hand gesteld een simpele kopie ten einde daar door te bewijzen dat de schending tusschen Goor en Harke werkelijk is onzeker en questieus, die transactie niet zijnde geaprobeerd.

Ik zal in het protocol te Almelo onderzoek doen naar het vonnis vermeld in de nota van den heer van Hugenpoth van 1810.

Ten spoedigsten uw antwoord met terugzending der conclusien inwachtende, verblijf ik na groeten met hoogachting.

P.A. Steenbergen.

PS zoo mogelijk wenschte ik ook wel het origineel of eene voor extract conform door de markenrigter op zegel geteekend, kopie van de holtings resolutie van den 4 july 1835 van welke ik mede slegts eene kopie heb.

Stoevelaar den 14 oktober 1836.

Wel Edelen Heere W. Mellink verwalter erfmarkenrigter van Stokkum en Herike.

Wel Edele Heer,

Dewijl in de zaak van Stokkum en Herike met de stad Goor over het maayen van plaggen op de Whee te pas zoude kunnen komen, het verzoek van Goor aan de marktgenooten gedaan om eene commissie ter vereffening van dit verschil te benoemen, zoo neem ik de vrijheid uwed te verzoeken om met den marktgebode, bringer dezès, mede te geven een voor extract conform op zegel geschreven en door uwed geteekende kopij van de holtings resolutie van den 10 of 11 july 1835. De heer mr. P.A. Steenbergen die in deeze zaak voor de marktgenooten die geciteerd zijn, ageert en die dingsdag den 18 dezer voor de regtbank te Almelo dienen zal, wenschte dit stuk morgen wel te hebben.

In vertrouwen dat uwed aan dit verzoek wel zult gelieven te voldoen heb ik de eer mij met hoogachting te noemen.

Wel Edele Heer.

Uw Ed. Dienaar G. van Wijngaarden.

Zenderen den 18 oct. 1836.

Aan den heer van Wijngaarden.

Amice,

Ik heb gisteravond de door uwed gezonden stukken betrekkelijk het verschil tusschen Harke en Goor behoorlijk ontvangen en daarvan als mede die door de hr. van Wijngaarden gezonden gebruik gemaakt. De zaak heeft dezen morgen gediend en de uitslag is geweest dat de regtbank de prejudicieele questie volgens mijne conclusie heeft geadmitteerd dat is, dat de gedaagden ter zake van plaggen maayen op de Grote Wee (tot aan de oude beek toe), niet kunnen worden gecondemneerd voor dat de stad Goor haar regt op die grond voor de civile regter heeft bewezen en contradictoir met Harke uitgemaakt. Het gevolg hier in is dat die van Harke kunnen voortgaan met plaggen maayen op dat terrein gelijk in ends en dat hun deswegens niets kan worden gedaan zoo lang Goor zijn regt niet heeft genomen. Doch indien Goor dat weigert te doen, zonder meer ook de schade moeten vergoeden en de boete betalen.

Alles hangt dus af van het regt te civilen en om dat regt in zijn geheel te houden en geen prepedicie te doen lijden, is het noodzakelijk dat er geappelleerd wordt van het vonnis van het vredegeret onlangs te persisoir tegen B.J. Boswinkel geweest. Daartoe is nog 3 a 4 weeken tijd,

doch de eerste tijd is de beste. Er zal echter door de marke gezorgd moeten worden voor de kosten of door de gezamenlijke belanghebbenden. Het vonnis heb ik hier en ik wagt slegts order van uwed als markenrigter of genoegzaam voorstel mij de partijen zelve (B.J. Boswinkel) om het appel te doen informeeren.

Uwed zal mij verpligten deze ook aan de hr. van Wijngaarden ter bestuur ten willen zenden of de erkend te communicateeren daar het nog zeer van tijd ontbreekt en ik morgen voor drie dagen naar Enschede en Lossers moet.

Met hoogachting P.A. Steenbergens

PS. de stukken ontvangt uwed bij gelegenheid terug, zij zijn nog bij de regtbank ter redactie in het vonnis.

Twickel 18 oct. 1836.

Aan den heer van Wijngaarden.

Wel Edelen Heer,

Het verheugt mij om uwed dezen brief ter lezing te kunnen mededeelen; gelieve mij dien met brengen deze terug te zenden.

Met de meeste achtens verblijf ik.

Uwed dienaar W. Mellink.

Rijssen den 19 oktober 1836.

Wel Edelen Heere den Heere W. Mellink erfmarkenrigter van de markte Stokkum en Hericke op den huize Twickelo.

Wel Edele Heer,

Ik heb met genoegen den brief van den heere Steenbergens die hier nevens weder terug gaat, gelezen en daar uit den aanvangelijken goeden uitslag van de kwestie van Herike tegen Goor vernomen. Ik blijf uwed zeer verpligt voor de spoedige mededeeling dier zaak.

Uit den inhoud van het berigt van den heere Steenbergens ziet men dat het van belang is om van het vonnis van den vrede rigter te Goor tegen B.J. Boswinkel cs gewezen te appelleren, waartoe ik zoo als uwed bekend is op de laatstgehoudene holtink in Stokkum en vervolgens bij missive aanzoek heb gedaan.

Ik neem nogmaals de vrijheid als gemagtigde van den huize Stoevelaar en van den HWG heere D. van der Wijck tot de Klenke uwed te verzoeken om ten spoedigste eene goedsheeren vergadering van Stokkum en Herike uit te schrijven en die aanstaande zondag te laten publiceren teneinde het welmeenen der geerfden over deze zaak in te winnen en de tijd van het appel voorbij ga waar bij wij meer dan te veel zouden verliezen.

Ik twijfel niet of uwed zult thans aan dit mijn verlangen wel gelieven te voldoen en mij met een paar letteren daar van willen berigten.

Met de meeste achting heb ik de eer te zijn.

Wel Edele Heer.

Uw ed. dienaar G. van Wijngaarden

Zenderen 5 nov. 1836.

Mijn Heer de Heer G. van Wijngaarden te Rijssen.

Amice,

De heer Mellink had mij reeds een paar woorden over het appel van Herike geschreven doch mij daarbij een bezoek toegezegd in de verwagting waarom ik nevensgaande nota voor uwed had gereed gemaakt, benevens de acte van appel. De heer Mellink echter niet gekomen zijnde, zoo

zend ik de aanvraag om de expeditie daarop vermeld met deze post regtstreeks aan den griffier en de nota aan uwed als nog beter in de gelegenheid om mij de stukken sub a e b te bezorgen.

Daar bij het vonnis wordt opgegeven dat de stad Goor zoude zijn in bezit van de geheele Grote Wee bestaande uit drie kadastrale perceelen te weten nr 437, 438 en 439 van de sectie A (plan der gemeente stad Goor), zoo wenschte ik wel te weten of de gedaagde op alle drie die perceelen hebben plaggen gemaaid en zoo niet op welke van die drie. Wij hebben belang om niet meer ten onzen laste te neemen dan nodig is om dit proces te winnen. Nu kunnen wij volstaan met te ontkennen het bezit der stad van dat perceel op hetwelk wij hebben gemaaid. Tot het bezit van dit perceel moeten wij ons bepalen. Het zoude toch mogelijk zijn dat de Goorsche op een of anderen hoek van dat uitgestrekte terrein daar van possessie gepleegd hadden; daar mede moeten zij het bezit van de geheele Wee niet kunnen bewijzen.

De aan Karssenberg geinfimeerde stukken heb ik nodig omdat hij absent is om mij tot qualificatie te strekken en ook om te doen blijken dat het vonnis hem geinfimeerd is want zonder dat zoude hij niet mogen appelleeren.

De stukken mij gezonden bij uwed missive van 16 oct. jl zijn door mij aan dezelve geannexeerd en zullen aan niemand dan aan uwed worden afgegeven.

Er zal in den loop der zaak geld moeten zijn en de belanghebbende moeten op ten minsten f 200 rekenen. Er zal inspectie en getuigenverhoor moeten plaats hebben en dat is nog al kostbaar.

De conceptacte van appel verzoek ik met de gevraagde stukken terug.

Met achting en vriendschap. P.A. Steenbergen.

Zenderen 4 dec. 1836.

Mijn Heer de Heer G. van Wijngaarden te Rijssen.

Amice,

Het appel van Boswinkel cs is aan den burgemeester van Goor geinfimeerd en zal aanstaande woensdag worden aan de bank gebragt. Den heer Riemsdijk junior heeft zich reeds voor Goor ... gesteld. Intusschen moet ik uwed informeeren dat ik gister den heer Mellink spreekende heb vernomen dat de marke wel voor hare rekening genomen heeft of neeme zoude, de kosten der correctioneele actie in oct jl tegen negen Heriker geïnstitueerden wegens plaggen maaïen op 30 en 31 aug. 1836 met de gevolgen van dien, maar niet de possessie actie tegen B.J. Boswinkel geïnstitueerd voor het vredegeret wegens het maaïen van plaggen in 1835 als zijnde geschied op last en ten behoeve van Stoevelaar, welke zaak met de gevolgen van dien en dus ook het appel, men liet voor

Goor den 14 april 1837.

Aan den heer J.D.C. Baron van Heeckeren van Twickel erfmarkenrigter van de marken Herike, Kortwijk, Weddehoen op den huize Twickel.

Onderwerp: Groote Whee en Goorschebroek.

De geschillen waarin deze stad, zoo ten aanzien der Groote Whee als ten opzichte van het Goorschebroek, is ingewikkeld zijn U Hoog Welgeb. bekend. De afdoening derzelve is voor wederzijdsch partijen noodzakelijk en daar het bestuur dezer stad daartoe de weg van minnelijke schikking onder de vereischte goedkeuring harerzijdsch van hoog gezag boven eene evenonaangename als kostbare regterlijke beslissing prefereert, zoo hebben wij overeenkomstig des raads intentie voegzaam geacht U Hoog Welgeb. daarvan bij deze kennis te geven met uitnodiging zulks, hoe eerder zoo liever, aan de goedsheeren der marken van Herike, Kortwijk en Weddehoen, respective te willen medeelen en voor het geval ook deze tot eene minnelijke afdoening zijn bereid effectueeren, dat uit derzelve midden commissien worden benoemd of

iemand een dezes gekozen belast om met den raad dezer stad of derzelve gecommiteerden daartoe zoo danige minnelijke afdoening te trachten tot stand te brengen.

Wij verzoeken U Hoog Welgeb. ons hier op voorloopig een spoedig antwoord te doen toekomen en zal het ons aangenaam zijn daar door het vooruitzigt te worden geopend tot bereiking van het doel ons ten dezen voorgesteld.

Burgemeester en assessoren van Goor W. Götte
Ter ordonnantie aan dezelve H. Koning.

Goor den 8 July 1837.

Aan den Heere van Twickel erfmarkenrigter van Herike, Kortwijk en Weddehoen.

Onderwerp: plaggen maayen.

Daar volgens proces verbaal van den veldwachter dezer gemeente eenige arbeiders van mevrouw de weduwe van der Wijck op den huize Stoevelaar heden namiddag bezig zijn bevonden op het grondgebied dezer stad in de beste groengrond van de Grootte Whee, plaggen te maayen en die dadelijk met paarden en wagen naar Herike te vervoeren, terwijl ook van de zijde van die van Herike bedrijgingen zijn gedaan dat men in de volgende week nog wat anders zouden zien. Zoo hebben wij vermeend U Hoogwelgeboren hier van kennis te moeten geven en te verzoeken aangezien dergelijke daden weinig geschikt zijn om de gewenschte schikking te bevorderen zulks dadelijk te willen doen tegengaan, immers tot zoolang de onderhandeling daartoe bij missive van u ed welgeb. dd 3 dezer maand ons voorgesteld zal zijn getermineerd.

Ook betreuren wij te ondervinden dat die van het Goorschebroek dergelijke daden veroorloven en nemen dus de vrijheid u hoogwelgeb. te verzoeken om staande de onderhandeling daartegen de nodige voorziening te willen nemen.

Burgemeester en assessoren der stad Goor W. Götte
Ter ordonnantie derzelve H. Koning.

Goor den 4 augustus 1837.

Aan den heer erfmarkenrigter der marken Weddehoen, Kotwijck, Stokkum en Herike op den huize Twickel.

onderwerp: Goorschebroek en Grootte Whee

Naar aanleiding van UHoogWelGeb. missive van den 3 July jl en ten einde aan het daarbij uitgedrukte verlangen van UHoogWelGeb. te voldoen, hebben wij de eer bij deze ter minnelijke schikking omtrent het bestaande verschil tusschen de stad Goor en de marke Weddehoen en Kotwijck ongeprejudiceerd onze regten indien hetzelve niet wederzijdsch mogt worden geaggrieerd voor te stellen dat aan de stad Goor van het zoogenaamde Goorsche of Zeldammerbroek op onzen laatsten werd toegedeeld en in volkomen eigendom afgestaan het een derde gedeelte van het voorzeide broeken, dat de overige $\frac{2}{3}$ gedeelte van hetzelve in vrijen eigendom verbleef en afgestaan werd aan de marke Weddehoen en Kotwijck; om dit tot stand te brengen zoude het ons billijk en geschikt voorkomen tot punten van scheiding aan te nemen den weg komende uit den Huttenvoort aan de Regge in eene regte lijn tot op het punt waar de Olijbeek door Goor moet worden onderhouden en geschaad en van daar op zoodanig punt achter Heeckeren van Goor gerekend als het gevraagde $\frac{1}{3}$ gedeelte zoude uitmaken.

En deugt Goor hier door geen regt verder zoude houden dan tot den voorzeiden Huttenvoort, zoude het ons tevens billijk voorkomen dat het vervolg der Regge naar den kant van Velten door die van Weddehoen en Kotwijck werd onderhouden.

Wij bepalen ons dadelijk tot dezen gematigden eisch in het vertrouwen dat zulks te gereeder ingang zal vinden en vermeenen ook de hoop te mogen voeden dat zulks bij den raad dezer

gemeente eenen gunstigen uitslag zal hebben.

Ten aanzien der scheiding tusschen onze stad en de marke van Stokkum en Herike komt ons ongeprejudiceerd onze regten en zonder hierdoor eenige andere dan de door ons bij de delimitatie opgegeven grensscheiding te erkennen ingeval het gewenschte doel eener minnelijke schikking niet mogt worden bereikt de bij de kadastrale delimitatie bepaalde gemeentescheiding zoo billijk voor, dat daaromtrent van wederzijden niets behoort te worden afgedongen, doch daar het ons wezentlijk ernst is om eene minnelijke eindschikking verre weg boven langdurige en kostbare procedures de voorkeur te geven, zullen wij liever nog iets toegeven indien men van zijde der marke mogt blijven weigeren die gemeentescheiding ook tot eigendomsscheiding aan te nemen. Wij vinden het echter om de verbetering in dat geval meer geschikt om tot bereiking van het doel in dezen eene zamenkomst met u hoogwelgeb. in loco te houden en waartoe het ons als dan aangenaam zoude zijn dat door u hoogwelgeb. dag en uur werd bepaald en aan ons medegedeeld. In allen gevalle moeten wij ons de volgens het reglement op het bestuur ten plattenlande in deze provincie vereischte approbatie der bevoegde autoriteit ten aanzien van beide deze zaken voorbehouden.

Burgemeester en assessoren der stad Goor W. Götte.

Ter ordonnantie van dezelve H. Koning.

Twickel den 17 aug. 1837.

Aan de heeren burgemeesteren in gemeente van Goor.

Ofschoon de marktengenooten van Stokum en Herike zeer geneigd zijn tot minnelijke schikking over de Wee kan de onderget. geene andere grondslagen aannemen als die op den holtink van den 22 augustus 1826 zijn voorgedragen en destijds door den burgemeester van Goor, voorbehoudens de approbatie van den raad der gem. stad, zijn goedgevonden.

Indien voeren bestuur betrekkelijk het Zeldammerbroek geene billijkere voorstellen wel doen, is het wetteloos om ten dien einde de goedsheeren en geerfdens van Weddehoen en Cottwich zamen te roepen.

De erfmarktenrigter.

Zenderen 17 nov. 1837.

De Heer G. van Wijngaarden.

Amice,

Ik heb verzuimd uwed vroeger te berigten dat de zaak van Boswinkel cs of Harke ca Goor den 25 oct. is bepleit dat den 8 nov. de officier heeft geadviseerd ten onzen voordeele; dat het vonnis bepaald is op den 22 dezer en dat er bijna geen twijffel is aan den goeden uitslag.

Gelief bij gelegenheid de heer burgemeester te zeggen dat de zaak van Rijssen ca den Oosterhof reeds in nov. zoude gediend hebben en op de rol is geweest doch op verzoek van de partijen uitgesteld tot 6 december.

Met achting P.A. Steenbergen.

22 november 1837.

In naam des Konings.

De regtbank van eersten aanleg zitting houdende te Almelo arrondissement Almelo provincie Overijssel heeft gewezen het volgende vonnis.

In zake tusschen Berend Jan Boswinkel landbouwer, Hendrik Boswinkel bouw knecht en Arend Jan Karsenberg boeren knecht alle wonende in Herike gemeente Markelo appelanten bij exploit van den tweeëntwintigsten november achttienhonderd zesendertig, comparerende bij den

procureur meester Pieter Adriaan Steenbergen ter eenre en de heeren Willem Götte burgemeester, Hendrikus Koning en Gerrit Jan Hendrik ten Doeschate, de laatste als vervangende den heer Adriaan Pieter Jacob de Schepper assessoren der stad Goor, aldaar wonende, als in gezegde hunne hoedanigheid de stad en gemeente van Goor vertegenwoordigende, ten dezen behoorlijk geautoriseerd, geintimeerden op voormeld exploit, comparerende bij den procureur meester Jacobus van Riemsdijk junior ter andere zijde.

Voor de appellanten is bij acte den eenentwintigsten october achttienhonderd zevenendertig aan den procureur der geintimeerden beteekend geconcludeerd, dat zal worden teniet gedaan het appel mitsgaders het vonnis van het vredegeret te Goor van den drieentwintigsten augustus achttienhonderd zevenendertig, waarvan is geappelleerd en dat opnieuw regtdoende, zal worden verstaan dat de geintimeerden bij gebrek van bewijs van het door hen namens de stad Goor beweerd bezit van het tot de Groote Wee behoorende perceel groengrond gelegen in de gemeente van Goor op hetwelk de appellanten den eenendertigsten augustus achttienhonderd vijfendertig plaggen hebben gemaaid en vandaar vervoerd in hunnen ter eerster instantie bij dagvaarding van den vijftwintigsten july achttienhonderd zesendertig gedanen eisch zijn niet ontvankelijk, in allen gevalle dat die eisch als ongegrond zal worden ontzegd met condemnatie van de geintimeerden in de kosten der beide instantien en dat voorts zal worden gelast de restitutie der geconsigneerde boeten van appel.

Voor de geintimeerden is daarentegen bij acte den vierentwintigsten october achttienhonderd zevenendertig aan den appellanten ten procureur betekend geconcludeerd, dat zal worden verklaard dat met betrekking tot de vordering der geintimeerden dat de stad Goor zal worden gemaintineerd in derzelve meer dan eenjarig bezit van het tot de Groote Wee behoorend perceel groengrond gelegen in de gemeente van Goor (kadaster sectie A nr 437, 438, 439) waarop en waarvan de appellanten op den eenendertigsten augustus achttienhonderd vijfendertig plaggen hebben gemaaid en vervoerd en op welk bezit de acte der geintimeerden is gegrond, het ten dezen ter eerster instantie door het vredegeret van Goor gewezen vonnis is goedgewezen en daarvan verkeerdelijk geappelleerd en dienvolgens dat vonnis ten dien opzichte te bevestigen met condemnatie van de appellanten in de kosten, subsidiair en bij aldien de regtbank mogt van oordeel zijn het gezegde bezit niet als door de appellanten ter eerster instantie erkend te moeten worden aangemerkt en zij derhalve dat bezit in appel alnog kunnen ontkennen, de geintimeerden te admitteren om door middel van getuigen te bewijzen dat sedert meer dan een jaar voor den eenentwintigsten augustus achttienhonderd vijfendertig, den dag waarop de appellanten op en van het kwestieuse perceel groengrond plaggen hebben gemaaid en vervoerd en het bestuur der stad Goor:

1. Op het gemelde perceel groengrond het vee van de ingezetenen derzelve stad door die ingezetenen heeft doen weiden.

2. Voor de conversatie van het gezegde perceel groengrond heeft gewaakt onder anderen door het weiden van ganzen aldaar tegen te gaan en door de kadijken ten zuiden en oosten langs en op dat perceel grond bestaande te onderhouden, voorts dat de regtbank met betrekking tot de condemnatie der gedaagden, thans appellanten door het vredegeret van Goor, om ter zake van stoornis in opgemeld bezit voor schadevergoeding aan de stad Goor te betalen eene som van twee en twintig gulden en vijftig cents op welke die schade bij eene door het vredegeret gehoudene oculaire inspectie is begroot met veroordeeling tevens in de kosten dier oculaire inspectie moge statuieren zoodanig als dezelve naar regten zal vermeenen te behooren.

Voorts is ter teregtzitting van den vijftwintigsten october laatstleden, nadat partijen hadden geposeerd de hiervoren geinsereerde conclusien door de appellanten bij ampliatioe nog geconcludeerd, dat de door geintimeerden bij subsidiaire conclusie geposeerde feiten welke in

allen gevalle niet worden erkend zullen worden verklaard, niet concludent bij gevolg het bewijs daarvan nutteloos en niet admissibel, dat dus die subsidiaire conclusie zal worden onregd met toewijzing aan de appellanten hunner conclusie ter principalen genomen bij welke zij persisteren. Wat de daadzaken en den loop dezer procedure aangaat komt in aanmerking dat de appellanten op den eenendertigsten augustus achttienhonderd vijfendertig, plaggen gemaaid en vervoerd hebbende op en van het tot de Groote Wee behorende perceel groengrond gelegen in de gemeente van Goor (kadastrer sectie A nr 437, 438 en 439) de geintimeerden na daartoe bekomene autorisatie op den vijftewintigsten july achttienhonderd zesendertig tegen deselve voor het vredegerect te Goor hebben geinstituteerd eene possessoire actie gegrond op het onheugelijke en alzoo meer dan eenjarig vredig bezit van het voormelde perceel groengrond en vervolgens hebben geconcludeerd tot maintien in dat bezit met verbod aan de gedaagden om daarin de stad Goor voor het vervolg te ontrusten met condemnatie van de gedaagden om ter zake hunner voormelde stoornis voor schadevergoeding aan de gemelde stad te betalen de som van vijftig guldens of zooveel meer of minder als de regter zoude begrooten, benevens de kosten der procedure dat ten dage diende; de beide eerstgedaagden Berend Jan Boswinkel en Hendrikus Boswinkel zijn gecompareerd doch dat de medegedaagde Arend Karsenberg niet is verschenen. Dat bij vonnis van den drieentwintigsten augustus achttienhonderd zesendertig de eischers in het bezit zijn gemaintineerd met condemnatie van de gedaagden om voor schadevergoeding aan de stad Goor te betalen tweentwintig gulden en vijftig centen met de kosten geliquideerd ter somma van negen guldens zeven cents, daaronder die begrepen wegens eene oculaire inspectie in de premissen van welk vonnis voorkomt, dat de gedaagden Berend Jan Boswinkel en Hendrik Boswinkel in substantie op den eisch hebben geantwoord dat zij het maayen en vervoeren van plaggen hebben gedaan voor mevrouw van Stoevelaar, dat zij altijd op de Groote Wee hebben gemaaid evenals Gerrit Groot Rouweler op het erve Sprokkenreef aan wien dat regt bij vonnis was toegekend dat zij de daadzaak zijn erkennend en bewezen regt van maayen te hebben, terwijl uit dat antwoord bij hetzelfde vonnis de consequentie is getrokken dat de gedaagden niet hadden ontkend het meer dan eenjarig vredig bezit van de stad Goor en dat bezit alzoo als werkelijk te bestaan, moest worden aangemerkt.

Dat van dat vonnis door de appellanten geappelleerd zijnde, partijen in termino hebben geconcludeerd zoo als voormeld en dat van den kant der appellanten dezelve zijn gefundeerd op:

1. Het niet gepresteerd bewijs van het eenjarig vredig bezit der stad Goor van den kwestieusen groengrond.
2. De niet erkenenis van dat bezit ter eerster instantie door de beide eerste appellanten als in tegendeel zullende zijn ontkend en de alnog stellige ontkentenis daarvan door alle de appellanten.
3. De onregtmatege begrooting der toegewezen schadevergoeding als niet zullende kunnen worden geconstateerd noch begroot, zonder oculaire inspectie in tegenwoordigheid van partijen gehouden na alvorens bij vonnis te zijn gelast, ontkennende appellanten dat in dezen eene zoodanige inspectie is gelast en heeft plaats gehad, ofschoon in het vonnis vermeld.
4. Het niet afdoende of concludente der door geintimeerden in subsidium gearticuleerde feiten ter daarstelling van een ondubbelzinnig en uitsluitend bezit als eigenaar van den kwestieusen grond, vermits diezelfde daden evenzeer zouden kunnen zijn gepleegd ter uitoefening van een vermeend regt van servituci op dien grond en als maatregel van policie.

In regten is de vraag:

1. Of de originele eischers en geintimeerden ter eerster instantie het fundament van hunnen eisch al dan niet ten genoeye regtens hebben bewezen.
2. Of de door hen in subsidium te bewijzene aangeboden daadzaken tot staving van het gepresenteerd bezit zijn concludent.

De regtbank partijen gehoord.

Gehoord het advys van den heer officier meester Gerard Waanders, strekkende om het appel en het vonnis a quo teniet te doen en om opnieuw regtdoende te verstaan, dat de geintimeerden niet zijn ontvankelijk in hunnen eisch zonder acht te slaan op derzelver subsidiaire conclusie als zullende de daarbij gearticuleerde feiten niet zijn ter zake concludent.

Gezien de stukken.

Gezien de wetten tot de materie betrekkelijk speciaal art. 2228 en volgende van het Burgerlijk Wetboek en art. 23 en 253 van het Wetboek van Burgerlijke Regtspleging.

Overwegende dat het door de originele eischers en gecontimeerden beweerd meer dan eenjarig vredig bezit der stad Goor van het tot de zoogenaamde Groote Wee behoorende perceel groengrond gelegen in de gemeente van Goor, is ten eene male onbewezen.

Overwegende dat dat bezit evenmin tusschen de partijen is in confesso, ja zelfs uit het vonnis waarvan wordt geappelleerd, blijkt ter eerster instantie te zijn tegengesproken doordien aldaar door de gedaagden is beweerd geworden dat zij altijd op de Groote Wee plaggen hadden gemaaid en daartoe regt hadden.

Overwegende dat hieruit volgt dat het gemelde vonnis is verkeerd geweest en dat daarvan terecht is geappelleerd.

Overwegende met betrekking tot de door geintimeerden genomene subsidiaire conclusie om alsnog ter staving van dat bezit te worden geadmitteerd tot het bewijs der daarbij gearticuleerde feiten, dat die feiten al waren dezelve bewezen, niet zouden zijn ter zake concludent en dat alzoo het bewijs daarvan is inadmissibel.

Doet teniet het appel mitsgaders het vonnis van het vredegerigt te Goor van den drieëntwintigsten augustus achttienhonderd zesendertig waarvan is geappelleerd en opnieuw regtdoende in het hoogste ressort ontregt aan de geintimeerden hunnen ter eerster instantie bij dagvaarding van den vijfentwintigsten july achttienhonderd zesendertig gedanen eisch met condemnatie van dezelve in de kosten van beide instantien geluiquideerd ter som van vijfenveertig gulden tweenvijftig cents, daaronder niet begrepen de kosten van registratie, expeditie en significatie van dit vonnis.

Gelast voorts de restitutie aan de appellanten van de door dezelve geconsigneerde boete van appel.

En verklaart eindelijk de geintimeerden in hunne subsidiaire conclusie niet te zijn ontvankelijk.

Gedaan en gewezen te Almelo ter openbare terechtzitting van den tweeëntwintigsten november bij de heeren meesters Queijsen president, Jacobson en Palthe regters.

Getekend Queysen en Auffmorth.

In kennisse van mij griffier bij de regtbank voornoemd.

Geteekend H. Westenberg.

Geregistreerd te Almelo met negen bladen en twee convoyen den dertienden augustus achttienhonderd achtendertig, deel tweeëntwintig, folio tweenvijftig, C vijf.

Ontvangen twee gulden veertig cents registratie regt en vijf gulden tweezeftig en een halve cents griffie regt met de verhoogingen negen guldens zevenentachtig cents (f 9,87).

Geteekend H. Mangermuntz.

Zij dit vonnis beteekend aan mr. J. van Riemsdijk procureur der geintimeerden, burgemeester en assessoren van Goor.

Almelo 15 augustus 1838.

Geteekend P.A. Steenbergen.

No. 820.

Ter requisitie van den heer mr. Pieter Adriaan Steenbergen procureur bij de regtbank van eersten

aanleg te Almelo en van Berend Jan Boswinkel landbouwer, Hendrik Boswinkel bouw knecht en Arend Jan Karsenberg boerenknecht, alle wonende in Herike gemeente Markelo, appellanten, heb ik ondergeteekende Diederich Theodor Kremer junior deurwaarder bij gemelde regtbank en wonende te Almelo W2 nr 13, vorenstaande vonnis contradictoir gewezen door de voornoemde regtbank den tweeëntwintigsten november achttienhonderd zevenendertig, geinsinueerd met overgave van kopie van hetzelfde vonnis en van dit exploit aan den heer mr. Jacobus van Riemsdijk junior procureur bij meergemelde regtbank en van de heeren Willem Götte burgemeester, Hendrikus Koning en Gerrit Jan Hendrik ten Doeschate, de laatste als vervangende den heer mr. Adriaan Pieter Jacob de Schepper assessoren der stad Goor aldaar wonende, als in hunne gezegde hoedanigheid de stad en gemeente van Goor vertegenwoordigende, geintimeerden aan het domicilie van gemelde heer mr. Jacobus van Riemsdijk junior, exploit doende aan handen van en sprekende aldaar met zijn wel ed gestr. zelve in persoon.

Gedaan te Almelo den tweeëntwintigsten augustus achttienhonderd achtendertig.

De kosten dezer zijn twee gulden tien en een halve cent.

exploit	f 0,12½
copij 9 roles	0,90
2 zegels	0,83
registratie	0,25
	f 2,10½

Geteekend D.T. Kremer jr. deurwaarder.

Geregistreerd te Almelo tweeëntwintig augustus achttienhonderd achtendertig, deel twaalf, folio zeven en vijftig, VC vier. Ontvangen twintig cents regt met de verhoogingen vijfentwintig cents.

Geteekend H. Mangermuntz.

No. 139.

In het jaar achttienhonderd achtendertig den dertienden september ten verzoeke van Berend Jan Boswinkel landbouwer, Hendrik Boswinkel bouw knecht en Arend Jan Karsenberg boerenknecht, alle wonende in Herike gemeente Markelo, heb ik ondergeteekende Egbert Peppels deurwaarder bij de regtbank van eersten aanleg te Almelo wonende aldaar W1 nr 71, het vorenstaande vonnis contradictoir gewezen door de gemelde regtbank op den tweeëntwintigsten november achttienhonderd zevenendertig, geinsinueerd aan de heeren Willem Götte burgemeester, Hendrikus Koning en Gerrit Jan Hendrik ten Doesschate, de laatste als vervangende den heer mr Adriaan Pieter Jacob de Schepper assessoren der stad Goor aldaar wonende als in hunne gezegde hoedanigheid de stad en gemeente van Goor vertegenwoordigende, met verklaring dat hetzelfde vonnis op den tweeëntwintigsten augustus laatstleden is geinsinueerd aan hunnen procureur den heer mr Jacobus van Riemsdijk junior. En heb ik deurwaarder voornoemd aan de geinsinueerden een afschrift van het voorschreven vonnis en van dit exploit gelaten, exploit doende ten huize van den heer Willem Götte burgemeester der stad Goor voormeld aan handen van en sprekende aldaar met denselven heer burgemeester in persoon, welke het origineel dezes heeft gevisieerd. De kosten dezes zijn zeven gulden achtenzeventig centen.

exploit	f 0,90
kopie	0,90
afstand	3,80
visa	0,35
zegels	0,84
register	0,98
	f 7,78

Gezien bij mij burgemeester der stad Goor, geteekend W. Götte.

Geteekend E. Peppels deurwaarder.

Geregistreerd Almelo vijftien september achttienhonderd achtendertig deel twaalf, folio drieenzestig, VC acht. Ontvangen tachtig cent regt met de verhooving achtennegentig en een halve cent.

Geteekend H. Mangermuntz.

Zenderen 23 nov. 1837.

Amice,

In de zaak van Herike tegen Goor hebben wij volkomen getriumfeerd en is zelfs het aangeboden bewijs van bezit als niet admissibel verworpen op grond dat de daden welke de stad Goor als daden van eigendom wilde aangemerkt hebben evenzeer konden zijn en werkelijk waren maatregelen van politie door de burgemeester van Goor en Markelo als ambtenaar van politie genomen tegen welke die van Harke zich niet hadden kunnen verzetten.

Die van Harke moeten in het aanstaande jaar hun bezit met kracht handhaven tot aan de oude beek toe. Alle mogelijke daden van eigendom op dat terrein plaats in geval van stoornis of verhindering van hunnen kant actioneeren en dan zal men van den andere kant er niets meer aan kunnen doen.

Met hoogachting P.A. Steenbergen.

Zenderen 23 nov. 1837.

Mijn Heer den Heer G. van Wijngaarden te Rijssen.

Amice,

Ik heb het genoeg uwed te kunnen berigten dat wij in de zaak van Harke tegen Goor bij het gister uitgesproken vonnis volkomen hebben getriumfeerd en dat zelfs de partij niet is toegelaten om het gepretendeerd bezit van Goor alnog te bewijzen. Uit hoofde dat alle de daden welke zij als daden van eigendom en bezit te bewijzen aanbod geoordeeld zijn niet concludent.

Men kan het er voor houden da door deze decisie de questie niet alleen ten voordeele van Boswinkel cs, maar ten voordeele van geheel Harke is beslist, mits die van Harke nu maar zorgen hun bezit tot aan de oude beek toe voor

Twickel den . september 1838.

Aan den heere Gouverneur der provincie Overijssel te Zwolle.

Ik heb de eer UHedGestr kennis te geven van een onlangs plaats gehad hebbend bijna ongelooflijk voorval tusschen het bestuur van Goor en eenige ingezetenen der marke Herike waarbij, terwijl de regterlijke magt over een verschil van eigendoms regt geadieerd is, de administratieve magt bij publicatie de ingezetenen oproept tot eigenregting !

Sedert vele jaren bestaan tuschen de marke van Stokkum en Herike gemeente Markelo en tuschen die van Goor verschillen over het gebruik der Wee, zijnde groengrond gelegen in de gemeenten Markelo en Goor. Men heeft deze geschillen tot heden niet minnelijk kunnen termineren. De Groot Wee behoort aan voornoemde marke (zulks althans begrijpt zij), die van Goor hebben een regt van overweiden op dezelve. De mark heeft altoos op de Groote Wee plaggen of schollen gemaaid of gestoten, hetgeen niemand uit Goor mag doen. Het vee weidt van weerskanten op dezelve.

Voor een igen tijd werd op last van den burgemeester van Goor door den veldwachter proces verbaal opgemaakt tegen twee ingezetenen uit Herike bezig met plaggen of schollen te winnen op de Wee.

Namens den officier der regtbank te Almelo zijn deze personen gedagvaard. Voor hen is namens den markenrigter geantwoord dat zij er regt toe hebben en verzocht dat hun vergund werd om ten civiele toegelaten te worden ten einde hun regt te bewijzen. De regtbank besloot dat na afloop van veertien dagen het vonnis zoude worden uitgewezen. In plaats van dit af te wachten ging het bestuur van Goor tot eenen ongehoorden geweldadigen maatregel over.

Op dingsdag den 21 aug. 1838 des namiddags ongeveer zes ure werd in Goor het gerommel der trom gehoord; een tamboer trok door de straten, nu en dan stilstaande, gevolgd door eene menigte menschen. Een besluit of oproeping van burgemeester, assessoren en leden van den raad van Goor werd voorgelezen aan de ingezetenen om gewapend met schoppen, greepen, enz, zich te begeven naar de Wee, waar zij de plaggen of schadden vernielden en bedierven, sommigen uit Herike er mede wierpen, verscheidene hunner geweldadig met schoppen enz. sloegen, kwetsten en verdreven.

De veldwachter aanvoerder zijnde en bij die mishandelingen tegenwoordig heeft niets gedaan om ze tegen te gaan of te beletten.

Vier personen uit Herike hebben zich den volgende dag op Twickel bij den markenrigter vervoegd van het gebeurde kennis gevende. Twee hunner waarvan de een den arm in eene sluyer droeg, waren gewond.

Geadsisteerd door den heere Steenbergen heeft de markenrigter bovengenoemde personen naar den regter van instructie gerenvoeyd en ampel verslag doen geven van het gebeurde.

Dat de burgemeester van Goor, mede burgemeester van Markelo en de vrederegter lid van den raad van Goor is, hebben zich deze menschen bij geen van beiden als partij in deze zaak kunnen vervoegen om hunne regtmatige klagte in te brengen.

Ik heb het van mijnen pligt geacht UHEdGestr hiervan te informeren (en zulks onafhankelijk van de klagte bij de regterlijke magt ingebracht), ten einde rustige ingezetenen te vrijwaren van dergelijke willekeurige tegen orde en wet aandruischende handelingen gepleegd door hun eigen bestuur.

De markenrigter van Stokkum en Herike.

Twee boeren uit Herike hebben mij dezen morgen kennis gegeven dat zij gister ten getale van 25 op de Wee hebben plaggen gemaaid. Naar huis terug gaande hoorden zij in Goor trommelen en zagen ongeveer 300 Goorsche die zich naar de Wee begaven waarbij de veldwachter van Goor en Markelo.

De boeren bleven aan dezen kant van Mottena stil staan waar de veldwachter van Markelo hun lieder namen opgeteekende; een gedeelte der plaggen werd stuk geslagen, ofschoon sommigen uit Goor volgens zeggen gewapend waren met stokken waarop bajonetten met latten waarin spjkers, is niemand echter mishandeld.

Wil uwed de goedheid hebben van te melden welk antwoord de heer officier uwed laatstelijk heeft gegeven over het verder vervolgen dezer zaak.

Twickel den 15 oct. 1838.

Aan de heer Steenbergen.

Ik heb dezen morgens ca 1/2 acht op de Wee door drie boeren uit Herike van de eergister stuk geslagene plaggen doen opladen en naar hunne huizen vervoeren zonder dat iemand uit Goor ons gehinderd heeft. Voor een paar uur komen mij twee der gem. boeren zeggen dat hedenmiddag de veldwachter van Goor, vergezeld door eenige menschen, ten hunnen huize heen is komen vragen van waar en op wiens last de plaggen gehaald waren die nog op den wagen lagen; zij hebben naar waarheid geantwoord. Vervolgens requireerde hij uit naam van den burgemeester van Goor de

plaggen, liet ze van den wagens nemen en op eenen wagen van eenen boer uit Elsen weer naar de Wee brengen hen beschuldigende van diefstal, rooverij, etc.

Wat zal tegen den veldwachter moeten gedaan worden ? Moet de regtbank te Deventer niet dadelijk van deze zaak in zijn geheel geïnformeerd worden ? Bestaan er ook termen om den veldwachter ten civilen in regten te vervolgen ?

Gelieve mij svp per expresse er uw gevoel over mede te delen. De heer van Twickel scheen niet te vrede van gister en heden geen antwoord van uwed ontvangen.

Ik refereer mij tot den inhoud mijner brieven dd 14 en 15 dezer en heb de eer van uwed te melden dat de veldwachter der stad Goor den 15 dezer 's namiddags ca een uur op last van den burgemeester de plaggen heeft terug gevorderd van de bouwlieden Jan Hendrik Vinkers op Mottena en van de wed. Schurink op Hekhuis, beide in Herike wonende; voorn. personen hebben daartoe hunne toestemming niet gegeven. De plaggen waren op hunne wagens naast hunne huizen. Hij heeft ze op de Wee doen brengen door eenen boer uit Elsen.

De door Hendrikus Boswinkel, knecht van mevr. van Stoevelaar, gehaalde plaggen zijn niet gereclameerd. De plaggen zijn opgeladen en weggebragt in tegenwoordigheid van mij en van Jan Weerds op Poel en Gerrit Hidders op Tijink als gezworens. Zou een gulden schadevergoeding voor elks voer plaggen genoeg zijn ?

Hiernevens het verzochte afschrift van de kaart en de grootte van het erf Vrieling hetgeen de heer Engels wel kan houden.

Woensdagavond te huis komende ontving ik uwed brief.

Twickel den 26 oct. 1838.

H. Hulscher 17 oct. 1838.

Wel Edele Heer W. Mellink rentmeester op Twickel.

Amice,

Hierbij ontvangt uwed kopie van mijn brief aan den heer officier te Deventer.

Het komt mij voor allerzins dienstig te zijn dat een relaas van het op den 13 en de 15 dezer voorgevallene uit den mond der boeren opgeteekend door den heer van Twickel werd opgezonden aan den zelfde heer officier en dat daar bij worde vermeld dat die menschen in deze zaak hunne klagten niet kunnen doen bij de autoriteiten hunner woonplaats, als zijnde hun burgemeester dezelfs, als de burgemeester van Goor en de vrederechter assessor van die burgemeester, dus beide hunne tegenpartij (en zeer geanimeerde tegenpartij), dat zij in die omstandigheden negens hulp en ondersteuning kunnen vinden dan bij hunner markenrigter en dat zij zoo de heer officier het nodig oordeelt te Deventer zullen komen om hunne klage te doen even gelijk den 22 aug. j.l. de klage om dezelfde redenen gedaan is bij de regter ter instructie te Almelo en niet zoo als gewoonlijk geschiedt bij de burgemeester of vrederechter.

Het was zeer goed gezien om de plaggen door de Herikers te doen inhalen. Het weder weghalen derzelve door de Goorschen beschouw ik als voordelig voor onze zaak. De Goorsche hebben daar mede in hun sythema eene fout begaan door te ver te gaan. Zij zullen dat weghalen der door ons gestoken plaggen nimmer kunnen goedmaken dan door zich te beroepen op den eigendom dier plaggen als eigenaars van den grond. Maar dan zullen zij ook die eigendom moeten bewijzen en vervallen zij juist in datgeen wat zij moeten vermijden.

Na herhaalde examinatie is mij geene andere actie voorgekomen welke ter zake van het op den 15 gebeurde kan worden geïnstitueerd dan de civile actie van de bewoners der huizen of erven, uit of van welke de plaggen zijn weggehaald, tegen de weghalers tot teruggaaf of vergoeding met schade en interessen; en zulks op grond van art. 2014 nr 594, 604, 619 en 624 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek. De boeren zullen niets hebben te bewijzen dan het bezit van de plaggen en

dat bezit is evident daar zij de plaggen in of bij hunne woningen hadden op grond van welk bezit zij voor eigenaars van die plaggen moeten worden gehouden totdat het tegendeel bewezen zij. De veldwachter c.s. zullen waarschijnlijk de burgemeester van Goor als hun lastgever in garant wezen; des te beter.

Behalve die civile actie staat het aan de officier te Deventer na het relaas van het voorgevallene te hebben ontvangen om te zien of hij grond vindt om ter zake van het voorgevallene eenige cantioneele actie te institueeren. Ik kon in mijn brief aan die officier voor als nog in geen meer details treden, waartoe ook de tijd mij ontbrak, maar ik zal eene memorie gereed maken om dadelijk na het ontvangen van zijn antwoord hem te worden gezonden.

Met hoogachting Steenbergen.

Kopie missive aan den heer mr. C.A. van Munster Jordens Officier van Justitie te Deventer van den 16 oktober 1838.

Den 22 augustus jl is er bij den regter ter instructie te Almelo eene klage gedaan over Gerrit Tijink en drie andere boeren uit Herike gemeente Markelo wegens geweldadigheden en mishandelingen tegen hun daags te voren gepleegd door een troep inwoners van Goor ter gelegenheid en ter zake van plaggen steeken op een grond van welken de marke Herike en de gemeente Goor beide pretendeeren eigenaar te zijn. Op die klage was door den heer officier te Almelo eene voorlopige instructie gerequireerd welk requisitoir echter door de tusschen beide gekomen organisatie weinig of geen gevolg heeft gehad. Thans zijn, volgens bekomen informatie, de stukken dezer zaak aan uwed opgezonden.

Namens den heer baron van Twickel, welke als erfmarkenrigter van Herike en in het belang dier marke zich zeer veel aan die zaak laat gelegen liggen, neem ik de vrijheid uwed te verzoeken mij te willen informeeren of door uwed insgelijks eenen voorlopige informatie is of zal worden gerequireerd (het welk te Almelo noodzakelijk is geoordeeld en door den heer van Twickel zeer wordt verlangd), en om mij te veroorloven aan uwed eenige stukken en narigten te doen toekomen welke dienstig zullen kunnen zijn om in het belang der justitie licht te verspreiden over deze zaak welke nog veele andere gevolgen kan hebben.

Reeds heeft voorleden zaterdag 13 dezer weder eene ontmoeting tusschen de Herikers en de Goorschen plaats gehad welke laatsten twee a drie honderd sterk onder slaande trom uitgerukt, een zeker getal Herikers van den grond in geschil zijn komen verdrijven en de door hun gestoken plaggen gedeeltelijk hebben vernield.

En op maandag 15 dezer heeft een andere troep aangevoerd door den veldwagter van Goor zich in de boerschap Herike (gmeente Markelo) begeven en de ingehaalde plaggen uit de huizen of schuren of ten minsten van de erven van eenige Herikers feitelijk weggehaald.

Waarschijnlijk zullen deswegens aan uwed mede klagten worden ingezonden.

Het tusschen Goor en Herike bestaande verschil heeft reeds tot veele onaangenaamheden en tot instantien, zoo voor de civiele als correctioneële regtbank, aanleiding gegeven.

De heer van Twickel heeft mij opgedragen uwed met den oorsprong en de geschiedenis daarvan nader bekend te maken; overigens niet twijfelende of de bedrivers en aanstokers van strafbare geweldadigheden zullen door uwed met nadruk worden vervolgd, hetwelk tot bewaring der wet en voorkoming van grotere ongelukken vooral daar ter plaatse zoo nodig schijnt.

Mij vleiende spoedig met eenig antwoord van uwed te worden vereerd, heb ik de eer enz.

H. Hulscher 12 nov. 1838

De Heer W. Mellink op Twickel.

Amice,

Hierbij 1e volmagt voor J.H. Vinkers (of een ander zo hij niet schrijven kan, daarom heb ik de naam weggelaten) en een zegel om die op te schrijven. Het zal best zijn dunkt mij om dien J.H. Vinkers te ontbieden indien uw ed. dezer dagen niet in zijne buurt komt.

2e concept dagvaarding. Maar alvorens die op zegel te brengen of te laten doen, moet worden onderzocht:

- a. hoe de veldwagter heet (Jan Willem Cellarius) en waar hij woont (in Goor) (hij kan wel even buiten Goor in de gemeente Markelo wonen).
- b. op welke dagen en uren het kantongerecht zitting houdt en in welk huis (bij Christiaan Sanders op woensdag smorgens 10 uur domicilie ten huize van Albertus Nijhuis).
- c. bij wien wij de eischer domicilie zullen laten kiezen in de gemeente Goor (volgens de nieuwe wet art 5 moet bij ieder dagvaarding de eischer domicilie kiezen in de gemeente waar de regter zitting houdt).

Na omtrend dat alles naaukeurig onderrigt te zijn (want wij moeten in dit geval niets op de deurwaarder laten aankomen), zal het best zijn dat uw ed. mij het concept met die opgave terug zendt; dan zal ik het exploit finaal arresteeren en aan uw ed. of regtspreker aan den deurwaarder zenden. Zoo lang wij de dagen der terechtzitting niet weten kunnen wij ook geen dag bepalen. Indien ik mede moet kan het niet voor in de laatste week van deze maand.

De memorie betrekkelijk de kerkelijke zaken wenschte ik wel met bringer dezes terug te hebben, ten einde die in die staat te brengen (hetwelk ik met weinig moeite doen kan), dat de kopiist bij het afschrijven geen gevaar loopt om zich te vergissen of zich storende feilen af te schrijven, hetgeen nu de doorhaling etc zeer mogelijk rond zijn.

Met hoogachting en na mijn compliment aan de heer baron van Twickel te hebben verzogt. Steenbergen.

Nov. 1838.

De ondergeteekende,

verklaart bij dezen te constitueeren en magtig te maken den heer Willem Mellink rentmeester de huizes Twickel en verwalter markenrigter van Herike wonende op Twickel in de landgemeente Delden.

Aan wien hij de magt geeft speciaal om namens hem te verschijnen en zijn persoon te vertegenwoordigen voor het kantongerecht te Goor en de arrondissements regtbank te Deventer in alle zaken, zoo eischende als verweerende, en bij alle terechtzittingen en geregtelijke werkzaamheden of verrigtingen, tot of bij welke de tegenwoordigheid van den ondergeteekenden noodzakelijk of voor zijn belang dienstig mogt zijn; alle eischen en verweeringen te doen, alle conclusien te neemen, excepten voor te stellen en daarop te antwoorden, eeds delatien te doen en gedaan zijnde te accepteeren of te refereeren, erkentnissen en ontkenningen te doen, wrakingen voor te stellen en te vervolgen, van instantien te deristeeren en deristementie aan te neemen, vonnissen te verzoeken, daarvan gresten en expeditie te ligten, de voordeelige ter executie te leggen, van de nadeelige des geraden oordeelende te appelleeren, zoo in de eerste instantie als in appel advocaten en procureurs en in het algemeen alles te doen wat de ondergeteekende in alle regtsgedingen voor het kantongerecht van Goor en de arrond. regtbank te Deventer, zelve present zijnde zonder mogen of moeten doen; alles met magt van substituten en assumtie, onder belofte van goedkeuring, ratihabitie, schadelooshouding en verder verband als naar regten.

Gedaan te *blanco*

Deventer den 30 november 1838.

Den Heer mr P.A. Steenbergen procureur bij de arrondissementsregtbank te Almelo.

Amice,

De beantwoording van uwen brief van den 23 dezer heb ik tot hier toe uitgesteld omdat de zaak in kwestie op het punt stond van aan de beoordeeling der raadkamer te worden onderworpen. Dat heeft dezer dagen plaats gehad en het resultaat daarvan is geweest dat de raad overeenkomstig mijn requisitoir buiten verder vervolg is gesteld. Den regtbank was met mij van gevoelen dat ofschoon het uit ... wel gebleken was dat de beklaagden bij het bedoelde voorval met de aanklagers handgemeen zijn geweest, het echter niet genoegzaam overtuigend is geregistreerd dat de beklaagden ten dier gelegenheid den aanklagers moedwillig zouden hebben aangevallen, geslagen of mishandeld, terwijl bij aldaar al eenige geweldadigheden opzigtelijk de aanklagers mogten hebben plaats gehad, dezelve ook dan nog door derzelver eigendom gelijke handelwijze en opzettelijke weigering van zich op legt van dog tot dat einde door het gemeentebestuur van Goor afgezonden veldwachter te onthouden van het steken of maayen van plaggen op den gemeenschappelijken groengrond te onthouden in geene geringe mate waren geprovoceerd en het is mijn bevinding bij de behandeling deze zaak voorgekomen dat wegens de .. animositeit van der wedersijdschen partijen op de geloofwaardsten van derzelver getuigenissen die regtbank tegen elkander inliepen, weinig of geen staat was te maken. De namen der beklaagden zijn Hendrik van Hoorn smid en Gerrit Jan van Ommen wever, beide wonende te Goor en ontvang de betuiging mijner bestendige vriendschap en hoogachting waarmede steeds ben.
C.A. van Munster Jordens.

H. Hulscher 2 dec. 1838.

Wel Edele Heer de Heer W. Mellink op Twickel.

Amice,

Met het grootste ongenoegen heb ik den nevengaanden brief gelezen waarbij de heer Jordens mij communiceert dat overeenkomstig zijn requisitoir de raadkamer der regtbank te Deventer de zaak tegen van Hoorn en van Ommen buiten vervolging heeft gesteld. Tegen zoodanig besluit kon alleen de officier verzet doen binnen 24 dagen, zie art 85 en 89 van het wetb. van strafvordering. De beledigde partij kan niets anders doen dan eene gewone civile actie institueeren tot schadevergoeding. Zoo men daar voor eischt f 200 of minder behoort het bij den kantonregter; meer dan f 200 geischt wordende bij de arr. regtbank. Zoodanige actie zoude Tijink c.s. kunnen institueeren, doch ik zie er bezwaar in om reden dat er geene getuigen zijn die niet tot de eene of andere partij behoren. Die van Herike zal men reenseren en die van Goor zullen tegen ons getuigen. De regter van instructie te Almelo zoude des niettemin dat er wel uit hebben gekregen door horen en wederhoren alleen van de twee partijen en derzelver medestanders, maar het schijnt dat wij te Deventer de wind tegen hebben. Enfin gelief het een en ander aan den heer baron van Twickel mede te deelen en dan spreken wij daarover wel nader.
Met hoogachting na groeten Steenbergen.

Het is mij onbegrijpelijk hoe men in een land van goeden justitie straffeloos die daden kan dulden welke te Goor hebben plaats gehad. Zonderling zijn de beweeggronden in den brief van de officier voorkomende; de getuigenissen liepen lijnrecht tegen elkander in en nu stelt men de zaak buiten vervolg ! Neemt men nu in aanmerking dat de getuigenis volgens de nieuwe wetgeving buiten ede worden afgelegd dat ik van oordeel zij dat bij uiteenlopende getuigenissen men juist de zaak aan de teregtzitting moet nemen, omdat de getuigen dan verplicht zijn hunne verklaringen met ede moeten houden en dit dus het eenige middel is om de waarheid te onderscheiden en de geweldadigheden zijn geprovoceerd door de gene om zich te onthouden van het stelen van plaggen, maar provocatie vermits dat incl de straf maar neemt de strafschuldigheid niet nog die in

geene provocatie die bij de wet als verschoningsmiddel wordt aangenomen. Met dat al ben ik het met de hr S. eens dat .. op een regterlijke wijze iets meer aan de zaak te doen is, maar ik vinde daar een veldwagter die zich op last van het gemeentebestuur inlaat met een eigendomsquestie; dit is onbehoorlijk, hierover moet geklaagd worden op die wijze aan het gemeentebestuur of de veldwagter de regter zijn; het gemeentebestuur was onbevoegd om die dat te geven, een nadrukkelijk .. aan de gemeente of in de minister is mijns inziens geboden noodzakelijk. 02-01-1839.

Expeditie

In naam en van weege den Koning het kantongeregts des kantons Goor arrondissement Deventer provincie Overijssel heeft gewezen het navolgende vonnis.

Tusschen Jan Hendrik Vinkers landbouwer op het erve Matena in Herike gemeente Markelo en aldaar wonende, domicilie gekozen hebbende ten huize van Jan Hendrik te Meerman metselaar te Goor woonachtig, ten dezen comparerende bij deszelfs gemagtigde den heer Willem Mellink rentmeester des huizes Twickel en verwalter markenrigter van Herike wonend op Twickel in de landgemeente Delden blijkens vertoonde onderhandsche volmagt van den negentienden november jongstleden waarvan de registratie luid geregistreerd te Almelo achtentwintig november achttienhonderd achtendertig deel negen fol honderdnegentien of twee ontvangen tachtig cents regt met de verhogingen achtennegentig en een halve cents geteekend H. Mangen Muntz geadsisteerd door den heer mr Pieter Adriaan Steenbergen advocaat bij het provinciaal geregts-hof wonende te Zwolle, eischer bij geregistreerd exploit van den drientwintigsten november laatstleden ter eener

contra

1. Jan Willem Cellarius veldwagter der gemeente Goor
2. Berend Jan Modders smid
3. Jan Hendrik Hagen timmerman
4. Wolter Lodeweges wever
5. Arnoldus de Lat wever
6. Hendrik van Hoorn smid

alle wonende te Goor, gedaagden uit kracht van voormeld exploit ter andere zijde.

De eischer concludeert bij meergezegd exploit dat gedaagden zullen worden veroordeeld alle gezamenlijk en ieder hoofdelijk voor het geheel of solidair, om hem te herstellen in het bezit en aan hem teruggaaf te doen van een voer plaggen door gedaagden op den vijftienden october jongstleden feitelijk weggenomen en weggevoerd van het erve Matena in Herike voormeld, door hem bewoond, alwaar die plaggen stonden opgeladen op zijn wagen bij zijne woning, van welker bezit hij op die wijze gewelddadig door de gedaagden is ontzet en om bij gebreke van die herstelling en teruggaaf van hetzelfde voer plaggen, als mede tot vergoeding der schaden en interessen door de gepleegde feitelijkheden veroorzaakt, aan hem te betalen eene som van eenenvijftig gulden of zoo veel meer of minder als de rigter zal oordeelen te behoren met verdere veroordeeling in de kosten mede in solidair welke eisch is gegrond op de daadzaken der gemelde feitelijke weghaling op den vijftienden october jongstleden door de gedaagden in geval van ontkenning te bewijzen door alle middelen regtens.

De gedaagden daartegen concludeeren tot kost en schadelooze absolutie van den eisch op grond dat de eischer tegen hetgeene regtsvordering heeft, dus in het bezit van de questieuse plaggen gehandhaafd te worden door de eigendom van den grond waarop de plaggen zijn gemaayd door de gemeente van Goor waartoe de gedaagden behoren in de marke van Herike waartoe de eischer behoort, aan elkander wordt betwist en zoo lang het niet bewezen is wie daarvan de eigenaar is, Goor en Herike op dien grond gelijkheid het regt van bezit uitoefenen.

Dat als markengenoot van Herike dus de eischers hoogstens het regt zouden hebben om uit krachte van het gemeenschappelijk bezit op den questieusen grond veldplaggen te maayen, maar geenzints om gelijk hier het geval is geweest en den groengrond te plaggen of zooden te steeken hetgeen in het algemeen in de markte is niet geoorloofd en geen verder bewijs zal behoeven. Dat de eischer dus de groenplaggen ter kwader trouw bezat, daar hij wist dat hem dezelve in geenen deele toe kwamen, zelfs niet wanneer ook al Herike het uitsluitend bezit van den questieuse grond had. Veel men nu hangende de questie voor den eigendom het bezit van beide Herike en Goor gemeenschappelijk toekomt, waarbij nog komt dat de eischer zelve heeft verklaard die groenplaggen van de Goorsche grond of Whee wel te hebben gehaald doch aan hem niet te behoren.

Dat men daartegen zoude kunnen beweren dat de eischer niet tegenstaande zijne kwade trouw op grond van artikel 605 Burgerlijk Wetboek in zijn bezit moet worden gehandhaafd, doch dat eene van deze omstandigheid hem hiertoe volstrekt onbevoegd maakt, hij heeft namelijk de plaggen welke twee dagen te voren op last van het gemeentebestuur van Goor waren in stukken geslagen waarvan hij kennis draagt, bij het aanbreken van den dag weggehaald en moet zoodanig gerekend worden dezelve kennelijk te hebben weggevoerd. In dat geval ontzegt ook het tweede lid van artikel 613 Burgerlijk Wetboek evenals het voorgaande art. 612 in het bovengemelde geval, hem de regtsvordering om in het bezit te worden gehandhaafd tegen de geenen van wien het bezit in dier voege is verkregen of aan wien hetzelfde is ontnomen, dus tegen de gemeenschappelijke bezitters van den questieusen grond of tegen eenigen hunner en dat ook tegen de gedaagden als leden der gemeenschap weer regten zij hebben, zoeken te handhaven door de ontvreemde plaggen voor de gemeenschap en niet voor zich zelve terug te vorderen en aan de gemeenschap terug te geven.

Weshalven de gedaagden concludeeren dat aan den eischer zijn eisch zal worden ontzegt met condemnatie van denzelven in de kosten, terwijl zij aannemen om de boven aangehaalde daadzaken en verklaringen wanneer die door partij ontkend mogten worden desgevorderd door getuigen te bewijzen.

Concludeeren toegelaten te worden tot het bewijs

1. dat de ontvoerde plaggen zijn geweest groenplaggen gestoken op de Whee omtrent welks eigendom tusschen Goor en Hercke verschil is.

2. dat de eischer heeft erkend en verklaard die groenplaggen van de Goorsche grond of Whee wel te hebben gehaald doch aan hem niet waren toebehorende maar aan eenen anderen.

3. dat de questieuse plaggen van de Whee zijn weggevoerd bij het aanbreken van den dag.

Bij ... verzoekt de eischer acte van erkenning der daadzaak en foseert dat gedaagden niet bevoegd zijn zich te beroepen op het regt van exapieeren de fure tertio, erkent dat het groenplaggen zijn, doch ontkend dat de eigendom die grond tusschen Goor en Hercke is litiqueus zoo ook dat hij zou hebben erkend die plaggen gehaald te hebben van de Goorsche Whee, alsmede dat ze hem niet toebehoorden en dat die plaggen heimelijk zouden zijn ontvoerd; ontkent verder dat de gemeente van Goor en het bezit of medebezit is van de Groote Whee, speciaal van waar deze plaggen zijn vervoerd, gelijk blijkt uit een vonnis der regtbank te Almelo van den tweentwintigsten november achttienhonderd zevenendertig hier overlegd, gelijk ook dat het in het algemeen in de marken ongeoorloofd is groenplaggen of zooden te steeken en eindelijk dat hij de groenplaggen bezat ter kwader trouw, dien volgens concluderende dat de gedaagden als niet bevoegd zich ter hunner defentie te beroepen op het regt van eenen derden; hoedanig is de gemeente van Goor en als niet bevoegd om die gemeente in regten te vertegenwoordigen in hunne middelen van defentie welke eenig en alleen gegrond zijn op een beweerd regt van de gemeente Goor, zullen worden verklaard niet ontvankelijk in allen gevallen dat die middelen zullen worden verklaard,

onbewezen en ongegrond en eindelijk dat defecten van welke gedaagden het bewijs hebben aangeboden zullen worden verklaard ter zaken niet concludent en dat derhalven het bewijs daarvan niet admissibel en alzoo persisterende bij den eisch als bij dagvaarding.

Daadzaken in dezen zijn hoofdzakelijk door gedaagden volgens confessie een voer plaggen is weggevoerd van het erve Matena voormeld in welker bezit de eischer beweert te zijn geweest en ten gevolge hiervan concludeert tot herstel in dat bezit en om teruggaaf aan hem te doen die plaggen en bij gebreeke vergoeding van schaden en interessen als voormeld. Waartegen de gedaagden bewezen dat de eischer geene regtsvordering heeft om in het bezit te worden gehandhaafd op grond als door dezelve bij hunne contra conclusie als voormeld is opgegeven en alzoo concludeeren dat aan den zelven zijne eisch zal worden ontzegd en ingeval van ontkenning der aangehaalde daadzaken en verklaringen aan zijde des eischers om te worden toegelaten tot het bewijs als daarbij; dat eindelijk door den eischer is gerepliceerd en geconcludeerd als hiervoren mede is opgenomen.

In regten is dus de vraag moet den eischer zijnen eisch zoodanig die is liggende, worden geadjudiceerd en dezelve gevolglijk geacht worden tegen gedaagden ten dezen eene regtsvordering te hebben dan wel gedaagden op derzelver aangevoerde grond, daarvan geabsolveerd en tot het aangeboden en verder bewijs zoo nodig worden toegelaten.

Gehoord de voordragt van partijen gezien de dagvaarding, zoo mede den tweeden titel der Burgerlijken Wetboek.

Overwegende dat door de gedaagden aan den eischer deszelfs regt tot actie word betwist op grond, vooreerst dat deze niet voor zich zelven houder der questieuse plaggen zouden geweest zijn, ten anderen dat hij die heimelijk aan eene gemeenschap, waartoe zij behoren of wier regten zij uitoefenen, zoude hebben ontvoerd. Overwegende dat de eischer de daadzaken door de gedaagde aangevoerd grootendeels of meerendeels heeft ontkend en beweerd dat het steeken van groenplaggen ter plaatse van waar de gereclameerde herkomstig zijn, geoorloofd is.

Overwegende dat uit een en ander alzoo genoegzaam blijkt dat partijen strijdig in feiten zijn, voorwegende dat bij art 103 van het wetboek van burgerlijke regtsvordering aan den kantonregter de magt en bevoegdheid is gegeven om het bewijs door getuigen omtrent daadzaken die tot eene beslissing der zaak kunnen leiden of die hij daartoe dienstig en nodig acht te kunnen toelaten en bevelen.

Overwegende dat volgens art 1932 van het Burgerlijk Wetboek het bewijs door getuigen wordt toegelaten in alle zaken waarin hetzelfde niet door de wet wordt uitgesloten.

Overwegende dat de daadzaken door gedaagden aangevoerd moeten geacht worden tot beslissing der zaak te zullen kunnen leiden althans daartoe dienstig te zullen kunnen zijn.

Overwegende dat de stelling van den eischer dat het steeken van groenplaggen ter plaatsze van waar de gereclameerden herkomstig zijn zoude geoorloofd zijn, strijdig is aan de gewone bestemming van groengronden en derhalven door den eischer die dezelve aanvoert zal benomen bewezen te worden.

Alvorens ten principale regt renvooy doende verleenen wij meester Adriaan Pieter Jacob de Schepper regter des kantons Goor voornoemd, acte aan de gedaagden van hunner aanbieding tot bewijs en bevelen dienvolgens dat de gedaagden in onze teregtzitting van dertigsten dezer maand voormiddags ten tien uren ter plaatsze onzer gewone zittingen, gehouden wordende ten huize van den tapper Christiaan Sanders te Goor, zullen worden toegelaten tot het bewijs door getuigen en alzoo zullen moeten bewijzen.

1. dat de ontvoerde groenplaggen zijn gestoken op de Whee omtrent welkes eigendom tusschen Goor en Herike verschil is.
2. dat de eischer heeft erkend en verklaard die groenplaggen van de Goorsche grond of Whee

wel te hebben gehaald doch aan hem niet waren toebehorende maar aan eenen anderen.

3. dat de kwestieuse plaggen van de Whee zijn weggevoerd bij het aanbreken van den dag.

4. dat omtrent den grond waarop de ontvoerde plaggen gestoken zijn tusschen die van Goor en Herike verschil bestaat.

Bevelen verder den eischer ter zelfder tijd en plaats te bewijzen dat het in het algemeen geoorloofd is groenplaggen of zoden te steken ter plaatse van waar de kwestieuse zijn ontvoerd. Alles behoudens het regt van tegenbewijs blijvende de kosten onbeslist.

Aldus gevonnisd en in het openbaar uitgesproken in tegenwoordigheid van de gedaagden in onze gewone teregtzitting binnen Goor den tweeden january achttienhonderd negenendertig en ten blijke daarvan door ons en onzen griffier geteekend.

A.P.J. de Schepper rigter Hoenbeek griffier

Geregistreerd te Goor houdende negen bladen geen renvooy, elf january 1800 negenendertig deel negen folio honderdrieëntwintig rechts vak vier, ontvangen regt en opcenten achtennegentig en een halve cent.

De ontvanger van Hamel, voor expeditie conform Hoenbeek griffier

In den jare achttienhonderd negenendertig den drieëntwintigsten january ten verzoek van

1. Jan Willem Cellarius veldwagter der gemeente Goor

2. Berend Jan Modders smit

3. Jan Hendrik Hagen timmerman

4. Wolter Lodeweges wever

5. Arnoldus de Lat wever

6. Hendrik van Hoorn smid

wonende alle in de stad Goor gemeente Goor arrondissement Deventer provincie Overijssel.

Heb ik ondergeteekende Albertus Nijhuis deurwaarder bij het kantongerigt te Goor wonende te Goor no 191, vorenstaand vonnis ten tweden dezer maand door het kantongerigt toegewezen in een behoorlijke form gezegeld, geteekend en te Goor geregistreerd, beteekend en bekend gemaakt aan Jan Hendrik Vinkers landbouwer wonende op het erve Matena in Herike gemeente Markelo, aan het door hem gekozen domicilie ten huize van Jan Hendrik te Meerman metzelaar wonende te Goor aldaar, exploit doende aan handen van en sprekende met Berendina Megeling vrouw van J.H. Meerman.

En heb ik deurwaarder voornoemd exploit doende aan het gekozen domicilie van den geintenneerden aldaar exploit doende en sprekende als reeds is gezegd, kopy gelaten zoo van bovenstaande vonnis en van dit exploit, waarvan de kosten zijn vijf gulden dertien en een halve cent.

Albertus Nijhuis deurwaarder.

26-01-1839.

In den jare achttienhonderd negenendertig den vijftwintigsten january ten verzoeke van

1. Jan Willem Cellarius veldwachter der gemeente Goor

2. Berend Jan Modders smid

3. Jan Hendrik Hagen timmerman

4. Wolter Lodeweges wever

5. Arnoldus de Lat wever

6. Hendrik van Hoorn smid

alle wonende te Goor gemeente en kanton derzelver naam, heb ik ondergeteekende Albertus Nijhuis deurwaarder bij het kantongeregte te Goor wonende te Goor no 191, te kennen gegeven en

mitsdien beteekend aan Jan Hendrik Vinkers landbouwer wonende op het erve Matena in Herike gemeente Markelo, ter zijner gekozen domicilium ten huize van Jan Hendrik te Meerman metselaar te Goor woonachtig, aldaar exploit doende en sprekende met Berendina Megelink vrouw van J.H. te Meerman.

Dat gezegde mijne requiranten als getuigen zullen mede brengen

1. Fredrik Pluimers daglooner
2. Antony Modders wever
3. Tobias Hendrik Modders wever
4. Frederik Hendrik Weischede wever
5. Jan Willem Meyer timmerman
6. Anton Wilhelm Redicker spinner
7. Derk Hartgerink wieldraayer
8. Jan Hendrik Wes wever
9. Gerrit ten Donkelaar mede wever

wonende alle te Goor, ten einde in zake overeenkomstig vonnis tusschen mijne requiranten en gerequireerden den tweeden january jongstleden door den heer regter van opgemeld kanton Goor interlocutoir geweest, getuigenis der waarheid af te leggen als naar regten.

En heb ik deurwaarder exploit doende ter bovengemeld gekozen domicilie en sprekend als gezegd, afschrift dezès gelaten.

De kosten zijn twee gulden achtentwintig cents.

Albertus Nijhuis deurwaarder.

Zenderen den 13 april 1839.

Amice,

De zaak van Herike tegen Goor of eigenlijk van J.H. Vinkers op Matena tegen de veldwagter Cellarius en andere Goorschen wegens het weghalen van een voer plaggen op den 15 oct. jl, zal aanstaande woensdag den 17 dezer door mij voor de regtbank te Deventer worden bepleit. De heer Houck is voor de tegenpartij.

Het zal uwed bekend zijn dat de kantonregter van Goor de gedaagde Cellarius cs had toegelaten om het feitelijk weghalen van die plaggen van het erve Matena te justificeeren door het bewijs dat de stad Goor regt had op den grond van welke die plaggen waren gestoken; dat het wegvoeren dier plaggen van de Wee heimelijk en voor zonnen opgang had plaats gehad. Van dat vonnis hebben wij geappelleerd en het is dit appel hetwelke moet worden bepleit, bij welke gelegenheid alzo de geheele geschiedenis van de Wee ter sprake moet komen.

Ik heb gemeend, ofschoon de heer van Twickel en de heer Mellink met alle de details en den loop der zaak bekend zijn, ook uwed nog hier van kennis te mogen geeven, ten einde de belanghebbenden in Herike mede te kunnen informeeren en deze zien dit van de zaak werk gemaakt worde.

Ik vertrek den 16 naar Deventer en zal daar gelogeed zijn ten huize van de wed. Koningsveld op het Groote Kerkhof.

Met achting en groet Steenbergen.

15-05-1839.

In naam des Konings.

De arrondissementsregtbank te Deventer provincie Overijssel heeft het volgende vonnis geweest. Tusschen Jan Hendrik Vinkers bouwman woonachtig in de gemeente Markelo, eischer en appellant, verschijnende bij mr A.J. Duyman van Twist en deszelfs procureur en met mr P.A. van

Steenbergen advocaat te Zwolle.

En Jan Willem Cellarius veldwachter te Goor, Berend Jan Modders smid, Jan Hendrik Hagen timmerman, Wolter Lodeweges wever, Arnoldus de Lat wever en Hendrik van Hoorn smid, alle woonachtig te Goor gedaagden en geappelleerden verschijnende bij F.G. Houck derzelve procureur en A.J. Houck als advocaat.

De eischer en appellant concludeerde als volgt.

Aangezien in facto dat op den vijftienden october 1800 achtendertig de gedaagden thans geintimeerden, vergezeld van nog een aantal andere personen, zijn gekomen op het erve Matena in Herike gemeente Markelo door den eischer thans appellant bewoond en zich aldaar hebben meester gemaakt van een voer plaggen zich bevindende gelegen op zijn wagen bij zijn huis; dat zij die plaggen hebben overgeladen op een andere wagen door hen medegevraagd of gehaald en dezelve daarmede hebben weggevoerd.

Dat de eischer en appellant op deze dag feitelijk en gewelddadig is ontzet en beroofd van eene roerende zaak welke hij onder zijne magt gebragt en dus in bezit had.

Aangezien dat de eischer thans appellant te dier zake tegen de gedaagden voor het kantongeregte te Goor hebbende ingesteld eene actie tot herstel in het bezit en tot teruggaaf van het ontnomene; de daadzaken van zijn bezit en van zijne feitelijke ontzetting daarvan door de gedaagden door deze zijn erkend geworden.

Dat zij tot hunne verdediging niet hebben beweerd personeel eigenaar te zijn van de weggenomen plaggen, maar zich eeniglijk hebben beroepen op een regt van mede eigendom of mede bezit, hetwelk de gemeente Goor van welke zij inwoners zijn, zoude hebben op den grond van welken die plaggen zouden zijn gestoken, op de onbevoegdheid van den eischer om op dien grond plaggen te steken op de regtmatigheid en andere gebreken van zijn bezit.

Dat de regter van het kanton Goor daarop niet tegenstaande het verzet van den eischer bij het vonnis a quo heeft toegelaten om met getuigen te bewijzen

1. dat de ontvoerde groenplaggen zijn gestoken op de Whee omtrent welks eigendom tusschen Goor en Herike geschil is.

2. dat de eischer heeft erkend en verklaard die groenplaggen van de Goorsche grond of Whee wel te hebben gehaald, doch aan hem niet waren toebehoorende maar aan eenen anderen.

3. dat de kwestieuse plaggen van de Whee zijn weggevoerd bij het aanbreken van den dag.

4. dat den grond waarop de ontvoerde plaggen gestoken zijn tusschen die van Goor en Herike verschil bestaat en tevens den eischer heeft opgelegd te bewijzen dat het in het algemeen geoorloofd (of niet geoorloofd) was in de marke plaggen te steken.

Aangezien wat het regt betreft dat het bezit ten opzichte der zaak aan den bezitter het regt geeft om bij voorraad en tot het tijdstip der geregtelijke terugvordering als eigenaar te worden aangemerkt en om in het bezit te worden hersteld, wanneer hij hetzelfde verloren heeft.

Dat de daadzaken van het bezit en van de ontzetting van hetzelfde bewezen of erkend zijnde in elk geval voldoende zijn om den eisch tot herstel in dat bezit en teruggaaf van het ontnomene ontvankelijk te doen zijn en volkomen te wettigen.

Dat het met betrekking tot die regtsvordering in casu ten eene male onverschillig is en van waar de kwestieuse plaggen afkomstig zijn en op welken tijd dezelve naar des appellants woning zijn vervoerd en wie bezitter of eigenaar is van den grond alwaar die plaggen gestoken zijn en of de appellant was bezitter ter goeder trouw dan wel ter kwader trouw van de hem ontnomene plaggen; vermits de wel alle gewelddadige ontzetting al mogt ook de geweldenaar regt hebben op de zaak heeft willen tegengaan en op iedere gewelddadige ontzetting eene herstelling heeft willen doen volgen.

Aangezien dat de daad der gewelddadige ontzetting erkend en alzoo ten genoegten bewezen

zijnde, de eisch van den appelland daarmede volkomen was gestaafd.

Dat het beweerden der gedaagde dat de gemeente van Goor, waarvan zij inwoners zijn, een zeker regt zoude hebben op de grond van welke de plaggen in geschil zouden zijn weggehaald en dat ten gevolge daarvan de eischer geen regt zoude hebben op dien grond plaggen te maayen, veronderstelt dat hetzelfde volkomen ware gegrond wel aan de gemeente van Goor het regt zoude hebben kunnen geven tot geregteijk terugvordering dier plaggen maar geenzins om den eischer van het eenmaal daarvan verkregen bezit feitelijk te ontzetten.

Dat in dezelfde veronderstelling de gedaagden als geene kwaliteit hebbende om de gemeente van Goor in regten te vertegenwoordigen, zelfs niet tot die geregteijk terugvordering zouden zijn bevoegd en bij gevolg veel minder tot de feitelijke terugneeming eener zaak welke volgens hun eigen systemen hun personeel eigendom niet was noch zijn kon.

Dat alzoo het beweerden en de daartoe betrekkelijk te bewijzen opgelegde daadzaken niets afdoende zijn tegen den eisch tot herstelling in het bezit waarvan de eischer feitelijk was ontzet. Aangezien dat de regter van het kanton Goor in plaats van dien eisch na de erkenning van het bezit des eischers en van zijne feitelijke ontzetting daarvan gaf toe te wijzen met miskeuring van alle de hierboven aangevoerde regtsbeginselen de gedaagden heeft toegelaten hunne handelwijze te verdedigen door middelen betreffende den oorsprong en de regtmatigheid van het bezit des eischers en door een beroep op regten welke de gemeente Goor op de ontvoerde voorwerpen zoude hebben.

Dat zig dien ten gevolge een bewijs heeft toegelaten en gelast de gedachteijk strekking hebbende om aan de feitelijke ontzetting van het bezit eener zaak, zelfs voor een ander dan den eigenaar, hetzelfde regterlijk gevolg toe te kennen als aan de geregteijk terugvordering eener zaak door den eigenaar zelve.

Aangezien dat de appelland door dat vonnis ten hoogste is bezwaard, zoo concludeert de appelland dat het de regtbank behagen moge te verstaan dat er kwalijk is gevonnisd en teregt geappelleerd, te niet te doen het appel mitsgaders het vonnis van het kantongeregte van Goor van den tweeden january 1800 negenendertig en bij verbale aan hetzelfde de gedaagden thans geintimeerden in hunne ter eerster instantie ingebragte middelen van verdediging te verklaren niet ontvankelijk en de feiten van welk het bewijs door den kantonregter is gelast, niet pertinent noch concludeert bij gevolg het bewijs daarvan niet admissibel; voorts de gedaagde thans geintimeerde te veroordeelen alle gezamenlijk en ieder hoofdelijk voor het geheel, om de eischer thans appelland te herstellen in het bezit en aan hem teruggaaf te doen van een voer plaggen door de geintimeerde op den vijftienden october 1800 achtendertig feitelijk weggenomene en weggevoerd van het erve Matena in Herike gemeente Markelo, door den eischer bewoond.

En om bij gebreke van die herstelling en teruggaaf voor hetzelfde voer plaggen als mede tot vergoeding der schaden en interessen door de gepleegde feitelijkheden veroorzaakt, aan den appelland te betalen de somma van eenenvijftig gulden of zoo veel meer of minder als de regtbank zal oordeelen te behooren met verdere veroordeeling mede in solidair in de kosten der beide instantien.

Waartegen de verweerderden en geappelleerden concludeerden als volgt.

Aangezien wat de daadzaken betreft de heer Willem Mellink rentmeester des huizes Twickel en verwalter markenrigter van Herike in den vroegen morgen van den vijftienden october 1800 achtendertig voor het opgaan der zon met eenige boerenwagens gekomen is op de Goorsche Whee en aldaar heeft doen opladen en wegvoeren eene aanzienlijke partij groenplaggen of zoden welke vroeger door markgenooten van Herike gestoken zijnde, zaterdag te voren op last van het gemeentebestuur van Goor waren in stukken geslagen.

Aangezien de veldwachter van de gemeente Goor Jan Willem Cellarius, zoodra hem zulks ter oor

kwam, zich vergezeld van eenige ingezetenen van Goor naar de Whee begeven heeft ten einde van dien, in allen gevalle ongeoorloofde daad, proces verbaal op te maken.

Aangezien hij op de Whee gekomen en daar niemand meer vindende de daders heeft trachten te achterhalen en onder ander op het erve Matena gekomen aldaar een wagen opgeladen heeft vinden staan met stukken van groenplaggen welke hij vermoedde van de Whee gehaald te zijn en daarop den meier van dat erve Jan Hendrik Vinkers gevraagd hebbende vanwaar hij die plaggen had gehaald en van dezen tot antwoord bekomen hebbende dat hij dezelve op last van den heer Mellink van de Goorsche Whee had gehaald, doch dat hem dezelve niets waard waren en men ze des verkrijgende wat hem betrof gerust weder mede konde nemen, hij gedaagde dezelve op eenen anderen wagen heeft doen overladen en terug brengen naar de plaats van waar dezelve gehaald waren.

Aangezien de gedaagden ter eerste instantie de daadzaak der geweldadige ontzetting geenszins hebben ontkend, als hebbende slechts erkend de plaggen overgeladen en mede gegeven te hebben, maar geenszins zulks tegen de wil van den regt tegen bezitter, ja zelfs niet tegen de wil van den eischer gedaan te hebben en bovendien zelfs de regtmaticheid van het bezit uitdrukkelijk hebben ontkend, waardoor derhalve de daadzaak der geweldadige ontzetting geenszins beschouwd moet worden als ten genoegten regtens bewezen en dus door den eischer volgens het derde eed van art 619 had behooren bewezen te worden.

Aangezien de gedaagden zich niet in diervoegen hebben beroepen op een regt van medebezit van de gemeente Goor van welke zij inwoners zijn, als of zij als zoodanige bevoegd zouden zijn, om die gemeente in regten te vertegenwoordigen maar slechts hebben willen te kennen geven dat zij als zoodanigen ten dezen opzichte met markgenooten gelijk gesteld moeten worden en dat zij de eischer tegen hen gedaagden eveneens eene regtsvordering had als de eenen markgenoot die tegen den anderen zoude hebben, die hem in het verrigten eener onregtmatic daad verhinderd had of hem had genoodzaakt die onregtmatic daad te herstellen.

Aangezien de regter van het kanton Goor niet aan den eischer heeft opgelegd, gelijk hij appellant het na zijne conclusie wil doen voorkomen te bewijzen, dat het na het algemeen geoorloofd is in de marke plaggen te steken, hetgeen eene ongeregtigheid zoude zijn, daar dit de gewone bestemming van veldgrond is, maar hem in tegendeel heeft gelast zijne met de overtuiging van alle deskundigen slagdige stelling, dat het geoorloofd zoude zijn in den groengrond plaggen of zoden te steken, te bewijzen.

Aangezien wat het regt betreft de eischer nimmer een regtmatic bezit heeft gehad van de ontvoerde plaggen

1. omdat hij zelf aan de gedaagden heeft verklaard, gelijk deze ook in eersten aanleg hebben aangevoerd, dat de plaggen hem niet toebehoorden maar den heer Mellink en derhalve zoo iemand als eene regtsvordering tot herstelling in het bezit zoude kunnen instellen; het alleen den heer Mellink zoude zijn, daar toch geen bezit wettiglijk verkregen wordt zonder het oogmerk om de zaak voor zich te behouden art 594 BW en deze animus domencis in ons geval kennelijk ontbreekt daar de eischer voor eenen anderen bezat.
2. omdat de zaken die niet in den handel zijn volgens art 593 BW geen voorwerp van bezit kunnen opleveren en bij aldien het waar is, zoo als door iedere zaak kundigen erkend, doch alleen door den eischer ontkend wordt dat het aan niemand, hoegenaamd zelfs niet aan eenen der mede eigenaars, geoorloofd is in den groengrond van de marke plaggen of zoden te steken, zoodanige groenplaggen buiten den handel zijn.
3. omdat hij ter kwader trouw bezat.
4. omdat men geene roerende zaak als onroerend, noch een onroerende als roerend kan bezitten daar niemand anders dan de eigenaar die de vrije beschikking over zijne goederen heeft, bevoegd

is om eenige zaak van bestemming te veranderen en derhalve geene onroerende zaak, welke uit haren aard bestemd is om onroerend te blijven, vermag roerend te maken en zich als zoodanig van dezelve in het bezit te stellen en het bezit verloren hebbende eene regtsvordering tot herstel in dat bezit als van eene roerende zaak in te stellen.

5. omdat de regten van markgenooten als te samen een zedelijk ligchaam uitmakende volgens art 1697 BW geregeld worden naar hunne stellingen en verordeningen en het evenmin in deze als in eenige andere marke aan de markgenooten geoorloofd is in den groengrond zoden of plaggen te steken en derhalve de daad des eischers als eene daad van zuivere willekeur moet beschouwd worden welke volgens art 1993 BW geen wettig bezit kan teweeg brengen.

Aangezien de eischer, al konde hij ook al tegen den eene regtsvordering tot herstelling of handhaving in het bezit uitstellen, die nog niet tegen de gedaagden zoude kunnen uitstellen, daar hij het bezit van hen alsmede bezitters van den kwestieuze grond heimelijk heeft verkregen artikel 613 2e lid BW.

Aangezien derhalve alle daadzaken tot welker bewijs het getuigenverhoor gelast is en uit welker verscheidene der boven aangevoerde argumenten hunne kracht ontleenen tot de beslissing der zaak kunnen leiden.

Aangezien evenwel de regtsvordering van den eischer geheel gegrond is op de daadzaak der geweldadige ontzetting, welke noch bewezen noch erkend is, gelijk boven is aangetoond en de regter tegens den eisch op den grond volgens het 3e lid van art 619 had behoren niet ontvankelijk te verklaren.

Zoo concluderen de gedaagden en geintimeerden dat de regtbank met tenietdoening van het vonnis in eersten aanleg geweest, den eischer moge verklaren niet ontvankelijk in zijnen eisch met condemnatie in de kosten der beide instantien.

Doch subsidiair en voor het geval dat de regtbank mogt begrijpen dat de eischer en appellant alnog tot dat bewijs konde worden toegelaten, concluderen de gedaagden en geintimeerden om tot het tegenbewijs dat volgens het 4e lid van art 803 wetboek van burgerlijk recht van rechtswege vrijstaat te worden toegelaten. Voorts dat de regtbank de aangevoerde daadzaken moge verklaren ter zake pertinent en concludeert in dat geval het vonnis door den regter tegen geweest, moge bekrachtigen en de zaak ten principalen naar dien regter verwijzen met veroordeling van den appellant in de kosten van dit appel.

De regtbank gehoord hebbende de veroordeling en pleidooyen van de bedienden der wederzijdsche partijen, overwegende dat het tusschen partijen buiten geschil is dat de originele verweerders en geappelleerden in dezen op den vijftienden october 1800 achtendertig een voer plaggen staande geladen op den appellants wagen bij zijne woning op het erve Matena hebben overgeladen op eenen anderen wagen en daarmede zijn weggereden.

Dat hij de geappelleerden dieswege voor het kantongereg van Goor in regten betrokken hebbende tegen dezelve heeft geconcludeerd dat hij in het bezit van het voorzeide hem ontnomene voer plaggen zoude worden hersteld of bij gebreke daarvan schadeloos gesteld.

Dat de regter van het voorzeide kanton bij interlocutoir vonnis van den tweeden january 1800 negenendertig verstaan heeft dat voor en aler ten judicipalen regt te doen, de gedaagden zouden worden toegelaten om te bewijzen

1. dat de ontvoerde plaggen gestoken waren op de Whee omtrent welks eigendom tusschen de marken van Goor en Herike verschil was.
2. dat de eischer had erkend die plaggen van den Goorschen grond of Whee weg te hebben gehaald doch dat dezelve aan hem niet waren toebehoorende maar aan een anderen.
3. dat deze plaggen van de Whee waren weggehaald bij het aanbreken van den dag.
4. dat omtrent den grond waarop de plaggen gestoken waren tusschen die van Goor en Herike

verschil bestond.

Met verder bevel aan den eischer om te bewijzen dat het in het algemeen geoorloofd was groenplaggen of zoden te steken ter plaatze van waar die, waarover thans het geschil is, waren ontvoerd.

Overwegende dat de beide partijen erkennen dat er tusschen de gemeente Goor en de marke Herike en de gemeente Markelo verschil bestaat over de juiste grenzen tusschen die gemeenten en marken en dat zij beide beweren den eigendom te bezitten van een stuk grond aldaar de Grootte Whee genaamd.

Overwegende dat de eischer niet ontkend plaggen op de Grootte Whee te hebben gestoken en een voer daarvan naar zijn erve Matena te hebben verbragt.

Overwegende dat de verweederen hebben te kennen gegeven, dat vermits er geschil bestond over den eigendom van de Grootte Whee, de appellant geen regt had op dien grond groenplaggen te steken.

Dat zij om deze reden en niet om zich de gestokene door den appellant weggehaalde plaggen waarop zij ook geen regt hadden toe te eigenen die plaggen van den eischers wagen genomen en op den hunnen hadden overgeladen en dadelijk weder naar de Grootte Whee verbragt.

Dat zij hierna als inwoners van Goor en niet het doel om de regten dier gemeente te handhaven, waren te werk gegaan.

Overwegende dat wel de geappelleerden hebben voorgewend dat de appellant na de door hem gedane overlading en de medeneming van het voer plaggen zouden hebben toegestemd, doch dat dit niet alleen niet gebleken, maar zelfs meer dan onwaarschijnlijk is dat hij zich even te voren op grond van zijne medegeregtigheid in de marke van Herike in het bezit van die plaggen gesteld had.

Overwegende dat de overige daadzaken waarvan de kantonregter het bewijs aan de verweederen heeft toegelaten of welke te bewijzen hij aan den eischer heeft opgelegd, aan deze zaak geheel vreemd zijn en op de beslissing daarvan geenen invloed kunnen hebben, zoodat zij als ter zake niet dienende of afdoende, moeten worden aangemerkt.

Overwegende dat de hoofdzaak mede in dien staat is dat daarover thans bij een en hetzelfde vonnis kan worden beslist.

Overwegende dat de eischer ten opzichte der verweederen moet worden beschouwd in het wettig bezit van het in geschil zijnde voer plaggen geweest te zijn en dat hij daarna door dezelve op eene allezins wederegtelijke en eigendunkelijke wijze gestoord zijnde, daarin moet worden hersteld.

Gezien een behoorlijk geregistreerd afschrift van het voorzeide interlocutoir vonnis des regters van het kanton Goor van de tweeden january 1800 negenendertig.

Gezien art 594, 601 en 604 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 355 en 203 van dat van burgerlijke regtsvordering.

Regt doende in het hoogste ressort doet teniet het vonnis van het kantongeregt te Goor van den tweeden january 1800 negenendertig waaraan is geappelleerd en bij verbetering van hetzelve op nieuw regt doende, condemneert de gedaagden alle te samen en een ieder voor het geheel om den eischer te herstellen in het bezit van of aan hem terug te geven het voer plaggen door dezelve op den vijftienden october 1800 achtendertig wederegtelijk aan denzelven ontnomen en bij gebreke daarvan om den eischer te vergoeden de schaden en interessen door deze hunne handeling veroorzaakt, begroot op eene som van vijf gulden.

Condemneert dezelve daarenboven alle te samen en ieder voor het geheel in de kosten dezer procedure, zoo ter eerster instantie als die in appel, begroot op eene som van achtenveertig gulden en zevenenvijftig centen, die van het vonnis daar onder niet beprepen.

Aldus gedaan en in het openbaar uitgesproken bij de heeren Vijfhuis fungerend president,

Slichtenbree van Marle regters in tegenwoordigheid van den heer van Munster Jordens officier bij de regtbank den agttienden mei achttien honderd negenendertig.

Was geteekend W.H. Vijfhuis H.J. Jordens griffier.

Ten teeken van echtheid is dit vonnis door den fungerende president en den griffier geteekend.

Uitgegeven voor akte H.J. Jordens griffier.

29-06-1839.

Aan het markebestuur van Stokkum en Herike, den Hoogwelgeboren heer baron van Heeckeren van Twickel.

betreft: Groote Whee onder Goor en Markelo.

Sedert eenen geruimen tijd zijnder verschillen hangende tusschen de gemeente Goor en de marken van Stokkum en Herike nopens het gebruik der zoogenaamde Groote Whee, zijnde een stuk groengrond gelegen in de gemeenten Goor en Markelo, welke verschillen meermalen tot dadelijkheden aanleiding hebben gegeven die in eene welgevordende maatschappij niet langer kunnen en ook niet zullen gedoogd worden.

Beide partijen, zoowel het bestuur der stad Goor als dat van de mark Stokkum en Herike, zijn het eens dat op de Groote Whee, zijnde een bij de stad Goor gelegen stuk broekgrond, het vee der ingezetenen van Goor en van de geregtigden in de mark van Stokkum en Hericke gemeenschappelijk mag weiden.

Die van Goor vermeenen te kunnen volhouden dat van dit land door de geregtigden in de voorschr. mark geen ander gebruik dan dat van weiding mag worden gemaakt en dat gevolglijk het steeken van plaggen is ongeoorloofd.

Die van de mark vermeenen eigenaren van het kwestieuse stuk grond te zijn en dat hetzelfde alleen belast is met eene erfdienstbaarheid van overweiding ten behoeve der ingezetenen der stad Goor, dat hun gevolglijk vrij staat om van hun eigendom op alle wijze gebruik te maken gevolglijk ook plaggen te steeken.

Voor beide sustenuen bestaan geen contracten of officieele stukken gegronde bewijsstukken, alleen traditien en de twist schijnt reeds van zeer oude tijden te hebben bestaan.

Het komt den gouverneur voor dat het wenschelijk ware door eene finale deeling der Whee aan de twisten tusschen de stad van Goor en de mark van Stokkum en Hericke een einde te maken, waartoe ook bij de beide partijen genegenheid schijnt te bestaan, van welke handeling het gevolg zoude moeten zijn dat alle hangende procedures worden geschorst en te niet gedaan; elk der beide partijen zijn eigene kosten dragende en dat het vroegere gemeenschappelijk gebruik geheel kwam op te houden en daar voor eene geheele vrije beschikking en eigendom over het deel aan de beide partijen toegevallen daarvoor in de plaats had.

Ten einde tot deze wenschelijke schikking te geraken was de gouverneur bereid zijne interesse te verleen en verlangd dienvolgens dat zoowel het bestuur der stad Goor als de regthebbende in de markte van Stokkum en Hericke opgeven de grenslijn die zij vermeenen dat tot regelmaat der deling in billijkheid zoude behooren aangenomen te worden, waaromtrent de gouverneur de deliberatien van beide partijen voor den 1 july aanstaande zal inwachten.

De gouverneur van de provincie Overijssel.

Zenderen 18 mei 1839.

Mijn Heer de heer G. van Wijngaarden te Rijssen.

Amice,

Ik heb het genoeg en uwed te kunnen berigten dat ons proces te Deventer gewonnen is. Het vonnis van het kantongeregt van Goor is vernietigd en de regtbank, heeft opnieuw regt doende, den veldwagter en zes andere Goorschen gecondemneerd tot restitutie of vergoeding met f 5 van het

weggevoerde voer plaggen en de kosten der beide instantien.

Deze uitspraak is zeer nuttig om de Goorschen de brutaliteit wat af te leeren, maar de eigenlijke kwestie over den eigendom der Wee is daardoor niet beslist. Dat zal nader moeten dienen en is gevaarlijk voor den aanleggers omdat die moet bewijzen.

Na groeten met achting Steenberggen.

29-06-1839.

Aan zijne excell den hr gouverneur van Overijssel.

Ik heb de eer uwed toe te zenden de hierbij gaande copieen uit de markenresoluties van Stokkum en Hericke waaruit blijkt welk regt voorsch. marke vermeent te hebben op de Whee, alsmede door wiens toedoen een toenmaals voorgeslagen schikking haar beslag niet heeft gekregen.

De markenrigter van St & H

Holting of goedsheeren en eigengeerfdens vergadering gehouden in de markte Stokum en Herike aan het erve Scholte in 't Hoff op vrijdag den 30 november 1821 ingevolge gedane publicatien van den verwalter erfmarktenrigter dd 10 jl.

W. Mellink verwalter erfmarktenrigter.

Assess. de heer baron van der Wijck tot Stoevelaar en de heer W. Götte.

Verders zijn verscheenen J. Hoestink, J. Haargeerds, H. Leetink namens Mensink, B. Egbers, Gt. Greven, Gt. Leeftink, B. Peuschers, H. Rengerink, H. Roelvink, B. Kloster, A. Sloot.

De verwalter erfmarktenrigter etc

Tot leden der commissie die etc en ter regeling der grenzen tusschen Herike en de stad Goor, zijn bij dezen benoemd de verwalter erfmarktenrigter, de heeren van der Wijck en Götte en geerfdens Hungerink en Gt. Pool, met magt om voorlopige schikkingen met Goor en Diepenheim te kunnen maken en met verzoek van hunne verrigtingen alvorens finale arrangementen te treffen aan de goedsheeren en geerfdens berigt te geven, alles met magt van substitutie, restitutie en belofte van approbatie.

Waarmede de vergadering gesloten is.

Get. W. Mellink, B.H. van der Wijck, W. Götte, J. Hoestink, J. Haargeerds, H. Leetink, B. Peuschers, H. Rengerink, H. Roelvink, B. Klosters.

Voor extract conform.

Holting of goedsheeren en eigengeerfdens vergadering gehouden in de markte Stokum en Herike op dingsdag den 22 augustus 1826 aan het erve Scholte in het Hoff ingevolge gedane publicatie van den verwalter erfmarktenrigter dd.

W. Mellink verwalter erfmarktenrigter.

Assess. de heeren B.H. van der Wijck tot Stoevelaar en W. Götte.

Verders zijn verscheenen de heer J.W. Schutte, G. Scholten, H. Hungerink, J.H. Leunk op Wennink, G. Greven, Hm. Meenderink op Wansink, Hm. Roelvink op Effink, J.H. van Heek namens Vinkers en B. Egbers.

De verwalter erfmarktenrigter heeft de vergadering geopend met het voorlezen der publicatien uit welke volgens relaas der custors gebleeken is, dat het houden van dezen holting op twee achter een volgende zondagen aan de kerken te Markelo en Diepen is afgelezen en daar van twee dubbelden zijn aangeplakt.

Vervolgens heeft hij kennis gegeven dat de heer Lith landmeeter belast met het werk van het cadaster voor het ambt Markelo en de stad Goor van den burgemeester van Goor en hem verlangd heeft om te weeten in hoe ver die stad en het ambt Markelo en de markte Stokum en

Herike onder die stad grond eigenaren zijn, dat om daar aan te kunnen voldoen voorz. heer burgermeester en hij de eerste geadsisteerd door een lid uit den raad en hij door den heer Averink te Delden, zich ter questieuse plaats op het Slag en de Wee begeven hebbende en na genomene inspectie in het wederzijds belang begrepen hebben te zijn, dat de scheiding tusschen meergemelde stad en deze markte van nu voortaan zijn zou, vanaf den gemeente paal Goor No 4 en Markelo No 16 staande op het Slag in een rechte lijn op den schoorsteen van het huis van de mulder Bettman en vandaar in eene rechte lijn over de Groote Wee heen, tot op de schoorsteen van het huis op het erve Sprokkreef. Zullende het beide partijen vrij staan om hunnen eigendom des verkiesende te kunnen op en afgraven.

Blijvende het opruimen der waterleidingen zoo als van ouds ten laste dezer markt, dewijl ze dienen tot afwatering der Harkermeen. Dit alles onder wederzeydsche reserve van de goedkeuring van goedsheeren en geerfdens dezer markt en van den raad der stad Goor.

Hierop heeft de heer Götte alhier als goedsheer present en in zijne qualiteit als burgermeester van Goor verklaard, dat de gemeenteraad der stad Goor in de geprojecteerde hier vooren gemelde scheiding heeft gedeficulteerd. Waarop gedelibereerd zijnde, is goed gevonden den heer verwalter erfmarktenrigter Mellink en de goedsheeren B.H. van der Wijck, J.W. Schutte en J.H. van Heeck bij dezen te benoemen en te autoriseeren om in geval het vereischt word en tot het finaal termineeren der kwestieuse grensscheiding tusschen Goor en deze markt ten dien einde te benoemen eene arbieter met magt op denzelven om na eigen goedvinding en zonder nader approbatie daartoe noodig te hebben, al datgeen te doen en alle processen verbaalen van grensscheiding te teekenen als hij goed en raadzaam zal oordeelen, onder belofte van restitutie en vrijwaring als na rechten.

Insgelijks etc

Het verzoek etc

Waarmede deze vergadering gescheiden is.

Get. W. Mellink, B.H. van der Wijck, W. Götte, J.W. Schutte, J.H. van Heeck, G. Scholten, H. Hungerink, J.H. Leunk, G. Greven, B. Egbers.

Voor extract conform.

Zwolle 15-07-1839.

betreft: Groote Whee onder Goor en Markelo.

Aan den heer markenrigter van Stokkum en Herike de heer van Heeckeren van Twickel te Ambt Delden.

Ik heb nevens u HoogWelGeb missive van den 29 juny jl ontvangen twee stukken van 8 en 22 augustus 1826 betreffende de toen beproefde schikkingen omtrent de scheiding tusschen de stad Goor en de marke van Stokkum en Herike ten aanzien van het stuk groengrond de Groote Whee genaamd.

Ik had naar aanleiding van het slot mijner missive van den 5 der vorige maand no 156 ten aanzien van den grenslijn die tot regelmaat van de deeling zoude behooren aangenomen te worden, nadere voorstellen van de regthebbenden in de mark van Stokkum en Herike tegemoet gezien, doch dezelve niet bekomen.

Ten einde tot eene minnelijke schikking te geraken is zulks evenwel volstrekt noodig en ik verzoek u HoogWelGeb derhalve eene vergadering der geregtigden in meergemelde mark te beleggen en van hun ter voorsch. zake bepaalde voorstellen te vragen onder mededeeling dat het nog als meest bemiddelend zoude voorkomen om de kadastrale scheiding tusschen de gemeenten Goor en Markelo op bijgaande kaart aangeduid tot grenslijn der deeling van de Whee aan te nemen.

Ik verzoek u HWGeb mij een afschrift van het verhandelde op de bedoelde marktenvergadering benevens de bijgaande kaart eenigzins spoedig te doen toekomen, terwijl ik van u HWGeb invloed vertrouw dat dezelve de onderwerpelijke aangelegenheid weldra tot eene gewenschte regeling zal doen leiden.

De gouverneur van Overijssel.

Almelo den 25 aug. 1839.

Mijn Heer,

Namens den heer mr. Steenbergende ik uwed hierbij terug de volgende stukken welke zijn gezonden bij uwed brief van den 16 oktober 1836 te weten:

1. Het origineel der project transactie over de limieten van den 8 aug. 1826.
2. Gerigtelijke interrogatia over de grensscheiding van den 28 mei 1801.
3. Verklaring van wijlen G.J. Wilberink veldwachter te Markelo over de grenzen van den 29 uag. 1826.
4. Kopie missiven van wijlen den heer B.H. van der Wijck over de grensscheiding dd 18 aug. en 19 sept. 1826.
5. Nota door voorm. heer van de Wijck eigenhandig opgeteekend.

Alle welke stukken de zaak betreffen van de marke Stokkum en Herike ca de stad Goor.

Bij gelegenheid verzoek ik de ontvangst dezoes te berigten terwijl ik met alle achting ben.

Uw Wel Ed Dienaar G. Peppels.

Klenke den 2 september 1839.

Weledel Heer,

U moet het genoeg nemen om onder oude toewijsching eens te hervatten. Na scheiding bij Hidders zaken afgedaan en den heer van Wijngaarden verzogt om noch eens bij mij te komen en mijn voornemen te kennen gegeven houdende om het voorstel van den heere marktenrechter mij te laten aanwijzen door Hidders begonnen met het mij zeer moeylijke om met Hidders de molen te beklimmen ten einde de scheidingslinie op Sprokkreef te zien; vandaar begaven wij ons na Sprokreef, de beek verhinderde mij om de steen te zien en vandaar op de molen, Hidders kon ik gemakkelijk te linie treffen. Ons kwam voor dat Goor met het voorstel van den heere marktenrechter bijzonder tevreden en verheugd te worden te zijn. Te Goor ging ik uit de wagen en den heer burgermeester Götte te leeren kennen daar wederzijds niet in gunstig dagligt waren gesteld geworden. Tot groot genoeg scheidten wij. Was bijzonder vriendelijk. Ik vroeg Z.E. waarom niet op den holling was geweest en geene van Goor. Had er geene kennis van bekomen. Welk bewijs van waardeel de stad Goor had en hoeveel. Hoegenaamd geen. Of het oude prothocol onder den marktenrechter Pothof niet gekend had. Neen maar wel had hooren vertellen dat den heer Pothof de stad niet best zoud behandelt hebben. Of zijn Ed. niet met het gevoelen konde vereenigen tot minnelijke schikking. Dat was het wenschlijkste. En Z.E. vroeg mij daarna wat mijn gevoelen was. Dat geen waardeel bezittende men geen ander recht voor de stad konde aanhalen en bewijzen dan de onafgebroke weide gebruik dat de gewaardens de beek zelfs schoonden. Dat is niet gaarn het voorstel van den heere marktenrechter mede dulde. Dat de stad so ver mij bekend het beste gedeelte bekwam en de minder gegoede ook niet zonder een beest te houden konden bestaan. Waarop Z.E. mij opnieuw inlichte, en so baat ouder socken.

Dat Goor noch in andere naburige markt wei deden en dat zullen zij mij hier bewijzen kunnen.

Verders spraken wij als men de zaak minnelijk getroffen had om daarna een goed reglement op te maken dat in het geheel so afgestaan over anders bleev en op verbeteringen gewerkt.

Nu komt mij voor dat de heeren Mellink, Götte, van Wijngaarden de bedoeling van den heer

marktenrechter allebest kunnen uitvoeren. En als de heer Grave tot Twikkel verzoekende ZHG deze mede te deelen met mijne respects verzekeringen met dit gevoelen zich vereenigd; komt mij voor dat de zaak in order is om het aan gewaardens bekend te maken. En de wenschelijke te vredenheid bij aanneeming ten gevolge zal hebben.

En hiermede heb ik de eer met alle hoogachting mij te noemen.

UWEd Dienaar D. van der Wijck.

P.S. Het komt mij waarschijnlijk voor dat de schudsteen bij de brug te Goor bij Scherpenzeel van de beek en de steen op Sprokkreef de oude schudstenen zullen geweest zijn en het verschil is dan bij het voorgestelde van geen groot onderscheid. Bij deze gelegendheid waren misschien nuttige zaken te bepalen. Alleen de afgraving en boven akkermaalshoud. De beek ten laste van Goor. Een goed hek voor de Hericker om door de beek te varen. De ondervinding zal bevestigen dat na het voorstel het voordeliger voor Goor is dan op den tegenwoordigen voet. En ik zoude voor mijn geboorteland aller voordeligst houden als er goede reglementen waren voor het gebruik van het waardeel so lang gemeenschappelijk.

Klenke den 27 sept. 1839.

Weledel Heer,

Ik ben UWEd wel zeer verplicht voor het afschrift van de besluiten op den laadsten holtung te Stokkum.

Als het in mijn bezit was gav ik mij dadelijk de eer om den heere Grave tot Twikkel de bewijsdommen te zenden dan ik weet ter zaak niets anders te kunnen melden, dan dat gehoord hebbe van mijn broeder wat dat die bewijsdommen heeft bezeten en afgeschreven; alsmede dat de heer van Hugenthooft ook gezegd heeft noch stukken te bezitten betreffende de weide der stad Goor.

Als UWEd de goedheid had om den heere Grave te onderhouden om een reglement te maken en persoon of man te benoemen die opzicht hadden over het gebruik der Whee, komt mij voor dat het zeer zoude voordeelen vooral met afwatering en plaggen steeken.

En hiermede geef ik mij de eer met alle hoogachting mij te noemen.

UwEd gehoorzaam dienaar D. van der Wijck.

Okt. 1839.

Mijnheer van Wijngaarden,

Ik heb den 15 october u namens den heer erfmarkenrichter van St en H eenige plaggen of schadden van de Wee doen weghalen die door ingezetenen uit Herike in de week voor den 15 oct. 1838 gestoken en door sommige uit Goor stuk geslagen waren om er het regt van gen. markte op de Wee te handhaven.

ZUWG is niet genegen om dit te herhalen maar heeft mij gelast UwEd zulks te melden met verzoek van communicatie aan den heer baron van der Wijck van de Klenke: binnen 14 dagen verjaard het dat de Heriker voor 200 wel mij bekend is, geen plaggen op de Wee gemaaid of gestoken hebben.

Ik informeer u hiervan ten luide in het belang van het huis Stoevelaar en verdere Heriker ingezetenen voor verjaring een daad van eigendom te plegen en daarvan tevens te willen informeren den heer van der Wijck van de Klenke de markenrichter heeft op de laatste holtink verklaard zich niet meer daarmede te kunnen inlaten.

08-11-1839.

Rijssen den 8 november 1839.

Wel Edelen Heere den Heere W. Mellink rentmeester des huizes Twickelo te Delden.

Wel Edele Heer,

Heb de eer hiernevens terug te zenden de resolutie van goedsheeren van Stokkum en Herike van 27 augustus jl door mij ter voldoening aan UEd verlangen geteekend.

Ik heb thans enige stukken betrekkelijk de Wee onder mij berustende.

Met de meeste achting verblijf ik,

Wel Edele Heer UwWelEd dienaar G. van Wijngaarden.

20-11-1839.

Aan den heer erfmarkenrigter der mark Stokkum en Herike.

Ik heb het verhandelde in de holting van den 27 augustus jl, aan mij medegedeeld bij UHWGeb missive van den 30 dierzelfde maand, betrekkelijk het verschil met de stad Goor omtrent de grensscheiding der zoogenaamde Whee, ter kennis gebragt van het gemeentebestuur van Goor ten einde daaromtrent het gevoelen van den raad dier gemeente te vernemen.

Bij missive van den 8 dezer maand, waarvan ik een afschrift hierbij voeg, heeft dat bestuur mij het gevoelen van den gemeenteraad te dezer aangelegenheid medegedeeld.

Zonder vooralsnog te willen treden in de beoordeeling der waarde van de redenen en gronden die van wederzijden voor de bepaling van de grenzen der Whee zijn aangvoerd, heb ik met genoeg in beide de stukken den wensch en het verlangen ontdekt om het bedoelde verschil in der minne te beslechten.

Ik heb derhalve de eer UHWGeb te verzoeken op grond van de bovenvermelde resolutie met de stad Goor over het bestaande verschil te onderhandelen en om al de onder UHWGeb bereik zijnde minnelijke pogingen te willen aanwenden ten einde deze zaak spoedig finaal worde geschikt, van welke pogingen ik mij door UHWGeb invloed den besten uitslag voorstel. Ik zal ook bij het gemeentebestuur van Goor op eene minnelijke schikking der zaak ernstig aandringen. Zullende het mij aangenaam zijn te vernemen welke gevolgen de wederzijdsche bemoeyingen hebben te weeg gebragt.

De gouverneur van de provincie Overijssel.

Afschrift

Aan Zijne Excellentie den Heere Gouverneur der provincie Overijssel.

Goor den 8 november 1839.

onderwerp: grensscheiding van de zoogenaamde Groote Whee.

Wij hebben het verhandelde in de holting van goedsheeren en eigengeerfden in de marke Stokkum en Herike van den 27 augustus jl omtrent de grensscheiding over de Whee ten noordwesten aan onze stad gelegen overeenkomstig de aanschrijving van uwe excellentie van den 16 september jl nr 176 in de vergadering van den raad onzer gemeente gebragt en hebben thans de eer uwe excellentie den uitslag der deliberatien mede te deelen.

Het scheen den raad toe dat de marke Herike het meer en meer wil doen voorkomen (gelijk zij reeds bij een pleidooi over plaggen maayen in het voorbijgaan heeft laten zien), als of van hare zijde steeds beweerd was geworden dat de grenslijn zoude behooren te loopen van den Diepenheimschen molen op eenen keisteen voor Scherpenzeels of Rosmansbrug gelegen en dat deze vandaar de oude beek zoude behooren te volgen, ten einde zodoende niet alleen den questieusen grond, maar in eens de geheele Whee met het groote en kleine slag naar hare zijde daar binnen te trekken en zelfs de minste terugtrekking daarvan en dus ook de nu voorgestelde

rigting van den Stoevelaarsmolen op den schoorsteen van Sprokkereef als een afstand van een gedeelte van een questieus terrein, te kunnen doen voorkomen.

Het is den raad intusschen uit alle vroegere handelingen blijkbaar en bewijsselijk voorgekomen dat de punten bij de grenspaal nr 4 en 6 steeds als onbetwistbaar vaste grenspunten zijn beschouwd, zoodanig dat de raad vermeent dat vandaar alle verdere handelingen behooren uit te gaan.

Ook bij de kadastrale delimitatie zijn die punten van geen van beide zijden gecontesteerd, evenmin als de rigting der grenslijn door en langs particuliere gronden ten noorden van den straatweg, waaruit volgt dat de rigting der questieuse lijnen over de marke en gemeente gronden en bepaaldelijk over het groote slag en de Whee niet anders zal kunnen geschieden dan met doortrekking en aaneensluiting der onbetwiste grenslijnen en dat het onderzoek zich dus alleen moet bepalen tot de vraag (welke bij de kadastrale delimitatie alleen onbeslist is gebleven), hoedanig namelijk de questieuse grenslijn over het groote slag zal behooren getrokken te worden om de onbetwiste grenslijnen tusschen de particuliere gronden van de grenspalen nr 4 en 5 aaneen te sluiten en hoedanig die linie uit het punt bij de grenspaal nr 6 vanaf de particuliere gronden naar het noorden over de questieuse Whee gerigt zal moeten worden.

Provisioneel en ongeprejudiceerd de wederzijdsche sustenuen is men met de kadastrale delimitatie zooals gewoonlijk in regte lijnen zoo veel mogelijk midden tusschen de beide wederzijdsche gepretendeerde grenslijnen heeb gegaan en heeft men die grensscheiding der gemeenten bepaald in eenen regten lijn van de palen nr 4 tot 5 en van nr 6 tot 7 in plaats van die naar het voordeel van Herike van den paal nr 6. Meer oostelijk op den schoorsteen van het erf Sprokkereef of naar het oordeel van Goor meer westelijk op eenen even vandaar verwijderd punt op een oude paal te rigten, welke later van zijde van partij beweerd is geen grenspaal geweest te zijn, maar vroeger tot een voetstuk voor een beeld gediend te hebben.

Niet anders alzoo dan met behoud van deze vaste punten 4, 5, 6 vermeent de raad in eenige onderhandeling omtrent de grensbepaling te kunnen treden en wenscht overigens dat het verschil omtrent de wezenlijk questieuse limiten in der minne getermineerd moge kunnen worden, waartoe dezelve de vrijheid neemt de voortdurende intercessie van uw excellentie te blijven inroepen en waartoe de raad eene propositie over de wijze van schikking van zijde van uwe excellentie allezins bevorderlijk zoude achten.

Vorst hebben wij de eer hierbij wederom over te leggen de kaart van de Groote Whee.

Burgemeester en assessoren der stad Goor.

Get. W. Götte.

Ter ordonnantie van dezelve get. H. Koning.

Zwolle den 14 december 1840.

Den Heer Erfmarkenrigter van Stokkum en Hericke.

betreft: grensscheiding van de Groote Whee te Goor.

Het geschil over de Groote Whee tusschen de stad Goor en de marke van Herike en Stokkum is nog niet tot een gewenscht einde gebragt ofschoon zulks ook voor beide partijen van het hoogste belang te achten zij, daarna zal verlangd worden en reeds zoo lang aanhangig was.

Daar de pogingen van mijnen hooggeachten ambtsvervanger ten deze nog gedeeltelijk vrugteloos bleven en het doel in december 1839 (als wanneer dit onderwerp het laatste werd behandeld), nog niet volkomen konde bereikt worden, zoo zal ik als nu de taak op mij nemen om deze zaak te vervolgen en trachten dezelve (zoo ik hoop), tot het gewenschte einde te leiden.

Uit de missive van burgemeester en assessoren der stad Goor dd 14 december 1839 nr 436/169, blijkt dat beide partijen het eens zijn geworden betreffende het zoogenaamde groote slag en

kleine slag, welk eerste namelijk aan de marke van Herike en Stokkum, terwijl het laatste aan de stad Goor zoude toebehooren. Dienaangaande beschouw ik alzoo het geschil als uitgemaakt. Nopens de grenslijn over de Grootte Whee lopende, zijn partijen echter nog niet tot eenstemmigheid kunnen geraken. Het gemeentebestuur der stad Goor wil dezelve trekken vanaf het molenaarshuis tot 60 ellen oostwaarts der grenspaal nr 7 op de kaart van A tot B. De mark van Herike en Stokkum daarentegen verlangt dat de scheidingslijn zal bepaald worden vanaf de Stoevelaarsmolen tot 120 ellen oostelijk der even genoemde grenspaal nr 7, op de kaart volgens de lijn C en D. Wanneer ik nu in aanmerking neem dat het stuk grond tusschen deze twee lijnen, waarover thans nog verschil bestaat, in verhouding tot het geheel zeer klein is en er reeds eene aanzienlijke toenadering tusschen partijen heeft plaats gevonden, dan komt het mij voor dat wanneer men van weerszijden eenige toegevelijkheid betoonde, de door beide partijen (gelijk ik veronderstel) zoo zeer gewenschte volledige overeenkomst, eindelijk wel tot stand ware te brengen bv door van den kwestieusen grond aan ieder de helft toe te deelen of op zoodanige andere wijze als geschikt zal bevonden worden.

Ik moet beide partijen doen opmerken dat deze zaak, opnieuw gelijk vroeger, tot ergerlijke voorvallen aanleiding zoude kunnen geven en het niet anders dan tot groot nadeel der belanghebbenden kan strekken wanneer de toevlugt tot regtsmiddelen word genomen waarvan de totale kosten ligtelijk meer zouden komen te bedragen, dan de wezentlijke waarde van het stuk land in kwestie.

Uit dit oogpunt behooren beide partijen de onderhavige voor hun zoo gewigtige aangelegenheid te beschouwen.

Onder toezending der kaart heb ik de eer UHoogWelGeb te verzoeken om te willen bevorderen.

1. dat zoodra doenlijk eene commissie uit de belanghebbende markgenoten en eene uit den boeren der gemeenteraad van Goor worde benoemd.
2. dat deze commissien zoodanig worden te zamen gesteld als dienstig zal zijn om van derzelfver bemoeyingen eenen goeden uitslag te mogen verwachten.
3. dat aan die commissien eene zoo ruime volmagt als immer mogelijk worde gegeven opdat het gegronde vooruitzicht besta, dat hunne voorstellen ingang bij derzelfver commitenten zullen vinden.
4. dat aan deze commissien worde opgedragen om met elkander in overleg te treden onder finale goedkeuring der belanghebbenden, de bewuste scheidingslijn gezamentlijk vast te stellen en dezen last met spoed te volvoeren.

Wordende UHoogWelGeb uitgenoodigd om mij eenigzints omstandig met terugzending der kaart, den uitslag der werkzaamheden van eenen gedachte commissien mede te deelen.

De gouverneur van de provincie Overijssel.

Zwolle den 21 december 1840.

Aan den Heere Erfmarkenrigter van Stokkum en Herike.

betreft: verschil over de Grootte Whee.

Het is mij gebleken dat op de nevens mijnen brief van den 14 dezer nr 277 gevoegde kaart betrekkelijk het verschil over de zoogenaamde Grootte Whee niet geschetst zijn de gronden die ten noorden van de Holtdijksbeek gelegen en mede in dat geschil begrepen zijn.

Ik verzoek UHoogWelGeb mij dat stuk te willen terugzenden ten einde de bedoelde gronden daarop te kunnen doen aantekenen en daarna weder aan UHoogWelGeb te retourneren.

De gouverneur van de provincie Overijssel.

Zwolle den 29 december 1840.

betreft: Grootte Whee.

Aan den Heere Markenrigter van Stokkum en Herike.

Ik heb de eer hiernevens aan UHoogWelGeb terug te zenden de kaart van de Grootte Whee waarbij het ontbrekende gedeelte thans is bijgewerkt.

De gouverneur van de provincie Overijssel.

Zwolle den 18 January 1841.

Aan den heer markenrigter van Stokkum en Herike.

betreft: Grootte Whee.

De gouverneur der provincie Overijssel, gelezen eene missive van heeren burgemeester en assessoren der gemeente Goor van den 13 dezer nr 90 en van den heere markenrigter van Stokkum en Herike van den zelfden dag, daarbij mededeelende dat de wederzijdsche pogingen om het bestaande verschil tusschen de stad Goor en de marke van Herike en Stokkum over de scheidingslijn van de Grootte Whee en van het groote en kleine slag te vereffenen, geen gewenschte uitkomst hebben gehad en dat partijen zijn overeengekomen die geschillen aan de uitspraak van onpartijdige scheidsmannen te onderwerpen; verzoekende het bestuur der stad Goor daaromtrent de vereischte magtiging van Heeren Gedeputeerde Staten te bekomen.

Besluit

1. dat voorstel tot voormeld einde bij Heeren Gedeputeerde Staten over te brengen.
2. het stedelijk bestuur van Goor en den heer markenrigter van Stokkum en Herike te verzoeken om den gouverneur met den verderen loop der zaak bij de voorgenomene wijze van beslechting bekend te houden.

De gouverneur voorn.

Zwolle den 21 January 1841.

Aan den raad der stad Goor.

betreft: geschil tusschen de stad Goor en de marke van Herike en Stokkum over grenzen van gronden.

De Gedeputeerde Staten van Overijssel, gelezen eene door den heere gouverneur bij deze vergadering overgebrachte resolutie van den raad der stad Goor van den 12 dezer maand waarbij uit overweging van den vruchtelloozen afloop der onderhandelingen tyusschen die stad en de marke van Herike en Stokkum over de scheidung van de groengronden genaamd de Grootte Whee en het groote en kleine slag getreden wordt, in de wederzijds gedane voorstellen om het geschil aan de uitspraak van onpartijdige scheidsmannen te onderwerpen en alzoo de goedkeuring dezer vergadering op de beeindiging dier verschillen bij wijze van compromis verzoekende en des gevorderd den gemeenteraad te magtigen om scheidslieden te benoemen en te doen benoemen als volgens de wet.

Gelet op art 44 van het reglement van bestuur te plattenlande in deze provincie, hebben goedgevonden het hierboven omschreven voorstel van den raad der stad Goor goed te keuren en de verder gevraagde magtiging te verleenen.

Afschrift dezer aan genoemden raad ter uitvoering te doen toekomen met last om van den afloop der zaak aan deze vergadering kennis te geven.

De Gedeputeerde Staten, get. van Rechteren.

Ter ordonnantie derzelven get. J.A. Sandberg.

Voor eensluidend afschrift de burgemeester der stad Goor W. Götte.

Goor den 29 January 1841.

Aan den HoogWelGeboren Heer erfmarkenrigter van Stokkum en Herike op den huize Twickel.
onderwerp: Groote Whee en het groote en kleine slag.

Volgens afspraak in de laatste vergadering van de beide commissien gehouden den 11 dezer maand, heb ik de eer u HoogWelGeboren hiernevens te doen toekomen een afschrift der resolutie van hun Edel Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie dd 21 dezer maand 1e afd nr 156/92, houdende goedkeuring en magtiging op den raad dezer stad om het geschil over de scheiding van de Groote Whee en het groote en kleine slag aan de uitspraak van onpartijdige scheidsmannen te onderwerpen; UHoogWelGeboren voorts verzoekende dag en plaats aan mij te willen bepalen op welke de beide commissien na den 10 february aanstaande te zamen zullen komen ten einde tot de benoeming van

22 april 1841.

Aan den heer burgemeester van Goor.

De bij missive van uwed achtb van den 29 jan. jl bedoelde bijeenkomst der commissien van Goor en Herike ten einde tot de benoeming van scheidsmannen over te gaan en de akte van compromis op te maken, is mij voorgekomen tot geen resultaat te zullen leiden indien men het niet vooraf eens zij omtrend ten minsten eenige voorname punten welke de akte van compromis moet bevatten, waartoe behoren:

1. eene door beide partijen erkende omschrijving van het onderwerp der geschil en de punten der questien welke de scheidsmannen zullen hebben te beslissen.
2. het getal en de wijze van benoeming der scheidsmannen.
3. de wijze op welke het geding zal worden gevoerd.

Wat het eerste betreft vermeent men van zijde van Herike dat de questien behoren te worden gesteld in substantie als volgt:

Heeft de stad Goor enig regt van medeigendom op de Groote Wee en het groote en kleine slag ten westen van de oude beek gelegen. Zoo ja, tot hoe ver strekt den eigendom zich uit. Zoo neen heeft dan de stad Goor een servitut van mede gebruik tot veeweide (nu comparan) op de Groote Wee en het groote en kleine slag of op eenig gedeelte daarvan.

Wat het tweede betreft verlangt men van zijde van Herike dat het getal der scheidsmannen niet minder zij dan drie. Eene doelmatige wijze van benoeming en zelfs het vinden van drie onpartijdige, tot geene des partijen in betrekking staande, tot geen regterlijk collegie behorende en met genoegzame locale zaak en regtskennis bedeelde personen, is ons zoo moeilijk voorgekomen dat wij daaromtrent het voorstel van Goor zullen afwagten.

Wat het derde betreft is men van zijde van Herike van oordeel dat het voorkoming van onregelmatigheid, verwaning en willekeur, de gewone wijze van procederen zoo veel mogelijk behoort te worden gevolgd.

Terwijl men eindelijk verwacht dat de scheidsmannen zullen uitspraak doen naar de regelen des regts en men zich voorbehoudt het appel van die uitspraak aan het provinciaal gerechtshof.

Het zal mij aangenaam zijn het antwoord van uwed achtb. omtrend bovenstaande punten te ontvangen.

De erfmarkenrigter van Stokkum en Herike.

Zwolle 04-05-1841.

Aan den Hoogwelgeboren Heer Baron van Heeckeren van Twickel.

Hoogwelgeboren Heer,

Door den heer Götte werd mij UHoogWelGeb brief van 22 april medegedeeld en daar ik er veel

belang in stel dat het geschil omtrent de Groote Whee zoodra mogelijk tot een gewenscht einde worde gebragt, zoo wil ik niet nalaten UHWGeb eenige consideratien dienaangaande mede te deelen.

De onder nr 1 en 2 gestelde questien behooren voor zeker aan de scheidsrigters te worden opgegeven, maar de uitlegging van nr 1 "heeft de stad Goor eenig regt enz ... of op eenig gedeelte daarvan" behoort billijker wijze niet op de eene partij Goor alleen, doch op beide partijen Goor en Herike toepasselijk te zijn, gelijk hier volkomen eigenaardig is. Immers hoe kan of mag door de bewoordingen die men bezigen zoude de questie eener zijde merkelyk worden geprejudicieerd zoodanig dat de vraag zelve reeds van invloed op de beslissing der zaak is, hetwelk met het denkbeeld van onpartijdigheid in strijd staat.

Onder nr 3 komt voor "de wijze waarop het geding zoude worden gevoerd" toegelicht door de zinsnede om "de gewone wijze van procederen zoo veel mogelijk te volgen, terwijl voorbehouden wordt appel aan het provinciaal geregts hof"; wanneer men de zaak een geding noemt en er bovendien appel van de beslissing der scheidsrigters wordt aangenomen van mannen die van weerskanten naar genoeg benoemd zijn, dan vraag ik wat voor wezenlyk verschil er tusschen zoodanigen loop van zaken en een gewoon proces bestaat, welke laatste rigting toch niet in UHWGeb bedoeling kan liggen, maar wel in die van den advocaat in de zaak betrokken zal zijn. Want indien het geschil door de scheidsrigters onherroepelyk wordt uitgemaakt na grondig onderzoek en billijkheid, dan loopt de zaak spoedig af en de verdiensten hielden op, hetgeen juist gevreesd wordt. Daarom zijn de kwestien zoodanig geredigeerd dat op dien voet nog aan geene snelle beëindiging te denken valt.

Ik doorgrond de strekking van dit alles zeer goed en vermeen dat UHoogWelGeb bij nadere overweging zulks, evenals ik, zal doen inziende dat men aldus handelende, niet tot de verlangde schikking kan geraken maar het onderwerp veeleer opnieuw verwikkelen zal. Om eene billijke spoedig en minder kostbare afdoening dezer zaak, die reeds veel te lang duurde, te verkrijgen behoort men zich aan de uitspraak der van weerszijden gekozene scheidsrigters te onderwerpen, daarop te vertrouwen en daarmede de zaak voldongen te zijn.

Eenen anderen weg te volgen is waarlyk niets anders dan dezelve op de lange baan schuiven. Ik heb de eer met alle hoogachting te zijn.

Hoogwelgeboren Heer

UHoogwelgeb Dienaar van Heeckeren.

Almelo 21-05-1841.

Hoogwelgeboren Heer,

Ik heb de eer UHWGeb hierbij terug te zenden de missive van den heer gouverneur met een ontwerp van hetgeen mijns inziens, daarop zoude kunnen worden gecontroleerd. Ik heb daarbij gehad, om kort te zijn opdat het niet mogt de gedaante hebben van eene justificatie of verantwoording en om slegter met eenige waardigheid af te wijzen de singuliere insinuatie welke de heer gouverneur zich veroorlooft en welke in de daad voor UHWGeb evenmin vereerend zijn als voor mij welke me zeker daarbij heeft bedoeld. Daar ik er prijs op stel dat UHWGeb van de zuiverheid mijner bedoelingen volkomen overtuigd zij, zoo geef ik in bedenking om, daar UHWGeb spoedig in Den Haag komt, de zaak en deze brieven aan het oordeel te onderwerpen van den heer Donker of ander advokaat aldaar, welks verdienste zeker door het compromis niet zullen lijden.

Van de moeilijkheid om scheidsmannen te vinden welke bevoegd en geschikt zijn en het vertrouwen van beide partijen hebben, heb ik in het ontwerp van antwoord niet gesproken omdat zulks in den vorige brief staat en ook omdat het aan Goor staat om regtstreeks te antwoorden en

men eigenlijk niet weet wat die officieuze interventie van de gouverneur in dezen beteekent. Ik heb de eer met de meeste hoogachting te verblijven.

HoogWelGeboren Heer.

UHWGeb Dienaar P.A. Steenbergen.

PS. ik blijf heden en morgen hier en zal zondag na den middag te Hengelo zijn alwaar ik zeker ten Zeldam te zullen ontmoeten.

24-05-1841.

Ik heb de eer gehad te ontvangen de consideratie van UHWGeb op mijn brief aan den heer Götte van den 22 april jl aan welke UHWGeb de strekking toeschrijft om de zaak tusschen Herike en Goor opnieuw te verwickelen en op de lange baan te schuiven. Het tegendeel is mijne bedoeling en de vaststelling van de bij dien brief vermelde punten is mijns inziens noodzakelijk en moest juist strekken om het compromis in wettig en een bestendige vorm te doen daarstellen en later moeilijkheden voor te komen. Het mag mij verwonderen dat men van zijde van Goor het regtstreeks antwoorden daarop schijnt te ontwijken. Bij voortdoring daarvan zal het langer gehouden der zaak niet aan mij zijn te wijten.

Met de positie der questie verlang ik in geen deele het belang van Goor te prejudicieeren. Het geschilpunt moet naar waarheid zijn gegeven. Indien het bestuur van Goor meent dat zulks bij de voorgestelde redactie niet is gedaan, heeft het zulks slegts aan te tonen en eene andere voor te stellen.

Dat ik de zaak een geding heb genoemd hetgeen UHWGeb schijnt te bevreemden is geschied in navolging der wet; dat overigens dat geding niet zoo eenvoudig is als wij ons hebben voorgesteld is mij bij nader onderzoek gebleken. Wanneer men zich bekend heeft gemaakt met de wetsbeginselen op dit stuk en dan in aanmerking neemt den bijzondere aan dezer zaak in welke bewijsmiddelen van verschillende soort en voornamelijk getuigen verhoren zullen te pas komen, wordt men overtuigd dat de procedure van scheidsmannen in deze zaak de langdurigste en kostbaarste zal kunnen worden van allen en dat de dienst van advokaten daarin het minst zal kunnen worden gemist, ten ware men de scheidsmannen wil ontslaan van alle regelen van regt en regtspleging en alzoo de beslissing eener belangrijke zaak alleen doen afhouden van het goedachten dat is van de willekeur van eenige particulieren. Ik doorgrond volkomen de stekking van het gedrag van Goor in dezen en de redenen welke het heeft om eene opervlakkige en expeditie behandeling der zaak te verkiezen boven eene regtskundige beoordeeling der wederzijdsche bewijzen. Maar in het belang van Herike moet ik het laatste verlangen en kan ik alzoo niet toestemmen dat het compromis en de uitspraak der scheidsmannen anders plaats hebben dan naar de regelen van het regt.

Ten slotte verzoek ik UHWGeb overtuigd te zijn dat ik in dezen mijn eigen overtuiging volg en geenzins mij laat leiden door geïnteresseerde adviezen indien mij die werden gegeven gelijk UHWGeb schijnt te veronderstellen.

Ik heb de eer ... (*manco*).

Goor den 29 juny 1841.

Aan den HoogWelGeboren Heer J.D.C. Baron van Heeckeren van Twickel erfmarkenrigter van Stokkum en Herike.

onderwerp: concept acte van compromis.

Het is de raad der stad Goor voorgekomen dat de zwarigheden welke mij bij UHoogWelGeb geeerde van den 22 april 1841 zijn medegedeeld met betrekking tot het voorgestelde compromis over de limietscheiding tusschen Goor en Hericke naar alle waarschijnlijkheid het gevoeglijkste

uit den weg geruimd zouden kunnen worden, wanneer elk der partijen daarbij zijne stelling opgeeft; als waaruit het onderwerp van geschil dan duidelijk zoude kunnen blijken en dat in de manier van procederen en beslissen het voorschrift der wet gevolgd werd.

Indien geeist heb ik de eer UHoogWelGeb een concept acte van compromis aan te bieden bevattende de stelling van de stad Goor met verzoek van die van Hericke daartegen te willen stellen zooals de marke zal vermeenen te moeten beweren.

Zoodra men het daaromtrent eens zal zijn zoude men zich kunnen zoeken te verstaan over de keuze en benoeming der scheidsmannen of derzelver benoeming aan de regtbank kunnen overlaten.

Ik vertrouw dat dit voorstel zal moeten geacht worden geene der partijen te prejudiceeren en alzoo ook van zijde der marke zal worden geagreeerd.

De burgemeester der stad Goor.

W. Götte.

Tusschen de stad Goor ter eener en de marke van Stokkum en Hericke in de gemeente Markelo provincie Overijssel ter andere zijde, reeds sedert langen tijd verschil bestaan hebbende over het eigendomsregt der zoogenaamde Groote Whee en het groote en kleine slag ten westen van de oude beek gelegen in de gemeenten Goor en Markelo en partijen dat geschil door scheidsmannen wenschende te doen beslissen, zoo wordt van de zijde der stad Goor beweerd dat bij eene regeling der limiten der scheidslinie tusschen de stad Goor en de gemelde marke zoude moeten geacht worden te loopen van de grenspaal gemerkt Goor nr 4 en Markelo nr 17, staande op het groote slag aan den noordoostelijke hoek van een stuk weideland thans bij het kadaster voorkomende onder nr 426 in sectie D der gemeente Markelo en vandaar in eene westelijke rigting op den sloot tusschen de Bisschops en Molenmaat nr 423 en 424 kadastrale sectie D der gemeente Markelo en deze sloot volgende tot aan den Wolterskamp nr 420, vandaar in eene noordelijke rigting door den sloot tusschen dit nummer 420 en nr 423 dwars over den straatweg tot bij den Koldendijk, eene herberg thans de Klomp genaamd, kadaster nr 654, van hier gemelden weg volgende tot aan den sloot ten westen van het stuk land genaamd den Omloop kadaster Goor nr 433 en 435 sectie A, ter plaatse waar thans de grenspaal Goor nr 5 en Markelo nr 16 staat en van daar dien sloot volgende ten westen langs de landen den Omloop kadaster nr 435 en het Mosterdstuk nr 436 tot aan de Groote Whee ter plaatse waar thans de grenspaal gemerkt Goor nr 6 Markelo nr 15 staat, en van dit punt in eenen regten lijn over de Groote Whee op eenen verganen paal, gedeeltelijk nog zichtbaar, digt bij de Holtsdijksbeek en verder tot aan de zoogenaamde Sprokkereefs Hogenhorst.

Wordende daarentegen door de marke Stokkum en Hericke beweerd dat tot beslissing van welk geschil partijen als scheidsmannen hebben gekozen de heeren (*blanco*) welke binnen den tijd van zes maanden naar de regelen des regts en desnoods als goede mannen naar billijkheid zullen beslissen en bepalen.

Welke eigendomsregten aan ieder van partijen toekomen op de Groote Whee en op het groote en kleine slag ten westen van de oude beek gelegen en hoedanig dien ten gevolge der limieten tusschen de stad Goor en de marke Stokkum en Hericke behoren te worden geregeld.

In de behandeling, beoordeeling en beslissing, waarvan door de partijen en de scheidsmannen zooveel mogelijk ge gewone wijze van procederen zal worden gevolg, zooals die is voorgeschreven bij den eersten titel van het derde boek van het wetboek van burgerlijke regtsvordering.

En is hiervan overeenkomstig besluit van den gemeenteraad der stad Goor van den 26 juny 1841 nr 31 deze akte van compromis opgemaakt tusschen burgemeester en assessoren dier stad ter

eener, domicilie kiezende op het raadhuis te Goor krachtens autorisatie van de Edel Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten van Overijssel van den 21 januari 1841 1e afdeeling nr 156/92 en den erfmarkenrigter van Stokkum en Hericke den Hoog Welgeboren Heer J.D.C. Baron van Heeckeren van Twickel ter andere zijde, als vertegenwoordigende het corpus van goedsheeren dier marke krachtens qualificatie door hetzelfde op zijn Hoogwelgeboren den (*blanco*) verleend en voor hetzelfde domicilie kiezende (*blanco*).
Aldus gedaan en wederzijdsch in dubbeld geteekend te Goor den en te Markelo den
De burgemeester en assessoren der stad Goor
De erfmarkenrigter van Stokkum en Hericke.

Zwolle juli 1841.

Onder de zwaarigheden met betrekking tot het bedoelde compromis bij mijn vorige aan UEdAchtb medegedeeld, bekend in de eersten plaats de mij nader gebleken moeilijkheid, zoo niet onmogelijkheid, om geschikte en het vertrouwen der beide partijen genietende personen te vinden tot arbiters in deze zaak. Die zwaarigheid vind ik bij uwen geeerden van 29 juni jl en het daarbij gevoegd concept geenzins opgelost en komt mij zoo onoverkomelijk voor dat ik, alvorens te treden in verdere aanmerkingen welke op dat concept te maken zijn, UEdAchtb in overweging geef om de bestaande questie, te weten de regeling der grenzen of de afpaling van den eigendom tusschen Goor en Herike, in het eerste en hoogste ressort op te dragen aan het provinciaal gerechtshof dezer provincie, aan het welk in hooger beroep de uitspraak daarin zouden hebben gecompeteerd. Ik vertrouw dat zulks zal kunnen geschieden zonder eene der partijen te prejudicieeren ten aanzien der verpligting tot bewijs.

Mij verzekerd houdende dat op deze wijze de zaak op de spoedigste en minst kostbare wijze zal kunnen worden getermineerd, zal ik het antwoord van UEdAchtb daaromtrent inwagten.
De erfmarkenrigter van Stokkum en Herike.

Goor den 17 july 1841.

Aan den heer baron van Heeckeren van Twickel erfmarkenrigter van Stokkum en Hericke.
Ik heb UwHoogwelGeb schrijven dd Zwolle den 12 dezer aan heeren assessoren en den gemeenteraad dezer stad medegedeeld. Alle waren ten hoogste verwonderd en ontevreden dat UwHoogwelGeb namens de marke Stokkum en Hericke na een zoo lang tijdverloop, zedert de wederzijdsche gemaakte afspraak van door compromis de eigendom of grenskwestien tusschen Goor en die marke op te ruimen, nu wederom daar van wil afgaan.

Ik ben door de assessoren en geheel den raad verzogt opnieuw aan te dringen op de naarkoming dier eenmaal gemaakte bepaling om zoo meer, wijl de onpartijdige scheidsmannen niettegenstaande de bepalingen van art 29 van het wetboek van burgerlijke regtsvordering wel te vinden zijn, door zoodanig compromis de termijnen verkorten afgesneden, de wederzijdsche bewijzen zonder registratie daar beide partijen kunnen worden gesuppeditieerd en de uitspraak bespoedigd wordt. Maar ook vooral omdat nu eenmaal de gewestelijke autorisatie daartoe ingeroepen en verkregen is.

Wanneer echter UwHoogwelgeb in deszelfs kwaliteit dien onverminderd aan deszelfs laatst geuit verlangen mogt blijven vasthouden, dan zal de stad Goor zich opnieuw aan Heeren Gedeputeerde Staten van Overijssel moeten adresseeren, ten einde de autorisatie te erlangen om in gevolge de art 329, 330 en 331 van gemelde wetboek aan het provinciaal gerechtshof te mogen prorogeeeren. Om nu echter de Heeren Gedeputeerde Staten niet wederom ten tweeden male te vergeefs lastig te vallen, zoo verzoek ik UwHoogwelgeb, gelet er ook op de dezerzijds overgezonden acte van compromis zelve volgens uwen laatsten bedenkingen gerezen zijn, om al nu uwerzijds de concept

acte waarvan art 329 voorschreven gewaagt, ter examinatie aan mij te willen inzenden, waarna ik dezelve aan het gemeentebestuur ter goedkeuring in het mogelijk zal voorleggen en anders met mijne aanmerkingen terug zenden en nadat UwHoogwelgeb behoorlijk geauthoriseerd door de marke van Stokkum en Hericke met mij de voorschreven acte finaal zal hebben gesloten en geteekend, zal ik dezelve ter goedkeuring aan Heeren Gedeputeerde Staten inzenden. Zoodoende worden dan alle bedenkingen en oponthoud ineens afgesneden en erlangen partijen eindelijk het wederzijds zoo vurig gewenschte resultaat het rustig en vreedzaam genot van derzelver respectief eigendom.

De burgemeester van Goor W. Götte.

Almelo den 22 July 1841.

Hoogwelgeboren Heer,

Ik heb de eer hierbij te zenden een project antwoord op den laatsten brief van den burgemeester van Goor. Om dien brief naar derzelfs waarde te beantwoorden zoude men er zoo veel van moeten zeggen dit eene gehele rupture daar van het gevolg zoude moeten zijn. Een toon van mepus is mij het verkieslijkst voorgekomen. Ik wil wel bekennen dat ik bij de eerste lecture op een hogere toon gestuurd was; maar bij nader reflexie is het mij moeilijk voorgekomen om het hooger op te nemen zonder alle onderhandeling af te breeken.

Indien het compromis doorgaat met de hierbij gaande veranderingen zoo is het vrij onverschillig wie de scheidslieden zijn. Ik denk dat Goor nu zelve zal prefereeren eene prorigatie aan het hof. Zoo het echter tot eene bewijzing van scheidsmannen mogt komen, zoude ik in bedenking geeven zulks te doen op deze wijze dat ieder der partijen in een besloten papier zal opgeeven vijf personen; dat die lijsten tegelijk zullen worden geopend en ieder der partijen het regt zal hebben drie van de vijf door de andere partij aangestelde personen te recuseeren. Dat dan die vier overblijvenden een bij het lot zal uitvallen; dat de drie overigen de scheidslieden zullen zijn. Op die wijze loopen wij geen gevaar van de gevaarlijke personen daar in te zien blijven.

De verkoop van Heeckeren ten kantore van hypotheeken zij overgeschreven en dat register publiek zijnde, zoo heb ik het de moeite en kosten waardig geacht die verkoop na te zien en daar uit te extraheeren, hetgeen ik de eer heb hierbij aan UHWgeb te doen toekomen, betrekkelijk de weder verkochte markengrond.

Het zal het ge.. of rectificeeren der rekening van het wegens die gronden ..diger kunnen bevorderen, terwijl het tevens het bewijs van de verschuldigden levert.

De koper zal die perceelen niet op zijn naam bij het kadaster kunnen doen stellen zonder bewijs van de verkrijging van de eigendom van de marken op wiens naam zij staan.

Ik heb de eer met hoogachting te verblijven.

Hoogwelgeboren Heer.

UHWgeb dienaar P.A. Steenbergen.

23-07-1841.

betreft: project antwoord op de brief van de burgemeester van Goor dd 17 mei 1841.

Indien de heeren assessoren en raden van Goor mijn brief van 12 dezer behoorlijk hadden gelezen en verstaan, zouden zij UEdelA niet hebben opgedragen daarop te antwoorden met eene aantijging van verbreeking of afwijking van eene gemaakte afspraak.

Ik acht het beneden mij daarop te antwoorden dan door heeren en ook UEdachtb. te verwijzen tot eene nadere lecture van gezegden mijn brief. Ik heb daarbij, alvorens te treden in aanmerkingen op de concept acte van compromis, slegts de vrijheid genomen in overweging te geven om ter voorkoming der moeilijkheden, meerdere korte en langwijgheden van een compromis de raad in

het eerste en laatste ressort te doen beslissen door het provinciaal gerechtshof. Daar dit echter de ontevredenheid van de raad zoo zeer heeft opgewekt zoo kende ik dat voorspel voor vervallen en doe alnu aan UEdA toekomen de aanmerkingen welke dezerzijds op de concept acte van compromis worde gemaakt.

De erfmarkenrigter van S. en H.

23-07-1841.

Aanmerkingen van zijde der marke Stockum en Herike op de concept acte van compromis gevoegd bij den brief van den burgemeester van Goor van den 29 juni 1841.

1. De bevoegdheid om desnoods als goede mannen naar billijkheid te beslissen komt niet te pas in een geschil over grond eigendom. Alleen het regt en de bewijzen van dat regt behoren daarbij in aanmerking te komen en geenzins eene zoogenaamde billijkheid naar welke de uitspraak geheel overgelaten aan de willekeur der scheidslieden zoude kunnen worden eene soort van administrative verdeling van de grond in geschil, niet naar gelang van het bewezen regt der partijen, maar naar gelang van hunne ware of vermeende behoefte. Om die reden vordert men de weglating der woorden: "en desnoods als goede mannen naar billijkheid".

2. De 1e titel 3e boek van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering handelt wel van de uitspraken van scheidsmannen doch bepaalt niet de wijze van procederen van de scheidsmannen. Integendeel zegt art 629 dat die wijze zal worden bepaald bij het compromis of door de scheidsmannen welke ook verplicht kunnen worden de regelen der gewone processen na te komen (art 649.7). De woorden: "zoo als die is voorgeschreven bij den 1e titel van het 3e boek van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering" zijn alzoo een nonsens en behoren eenvoudig te worden weggelaten.

3. De bepaling dat de scheidslieden zullen moeten oordelen naar de regelen des regts zoude alleen waarborg missen zoo de scheidslieden in het hoogste ressort konden vonnissen en alzoo die bepaling straffeloos konde overtreden. Het is daarom dat men vordert de bijvoeging: "wordenden aan partijen voorbehouden het vermogen tot hooger beroep van de uitspraak der scheidslieden".

4. Men twijfelt zeer of de termijn van zes maanden aan de scheidslieden toegestaan, lang genoeg zal zijn; te meer omdat het terrein in geschil op alle tijden van het jaar niet evenzeer toegankelijk is.

De stelling of de sustenu van Hericke ten aanzien der limiten zal nader worden opgegeven.

Goor den 9 september 1842.

nr 289/176

Aan den Heere erfmarkenrigter van Stockum en Hericke.

Ik heb de eer UHoogWGeb te informeren dat de gemeenteraad blijft aanhouden om de stelling of sustenu van Hericke ten aanzien der limiten van de Groote Whee en het groote en kleine slag te mogen kennen; ik moet UHoogWGeb derhalven verzoeken gemeld sustenu aan mij wel te willen doen toekomen, waarna de gemeenteraad zich aan mij bereid heeft verklaard op de bij UHoogWGeb missive dd 23 july 1841 overgelegde nota van aanmerkingen van zijden der marke Stockum en Herike gemaakt op de concept acte van compromis, deszelfs gevoelen aan UHoogWGeb te doen kennen.

De burgemeester van Goor.

W. Götte.

Twickel den 28 september 1842.

Aan den heer burgemeester van Goor.

In antwoord op UwEGestr missive dd 9 dezer nr 289/176 heb ik de eer den raad der gemeente van Goor te verwijzen naar den inhoud van het ontwerp contract dd 8 augustus 1826 waarin het bedoelde sustenu van de marke Stokkum en Herike nopens de grensscheiding tusschen die mark en de stad Goor vervat is en waarvan in der tijd twee eensluitende opgemaakt door partijen geteekend en wederzijds uitgereikt zijn.

Ik inviteer alnu HEAchtb. om mij mededeeling te doen van derzelver gevoelen omtrent de dezerzijds gemaakte aanmerkingen op de concept acte van compromis.

De erfmarkenrigter van Stokkum en Herike.

Goor den 18 oktober 1842.

Aan den Hoog WelGeboren Heer Baron van Heeckeren van Twickel erfmarkenrigter van Stokkum en Herike.

onderwerp: concept acte van compromis

Ik heb de eer hierbij te voegen eene memorie bevattende de antwoorden op de ingezondene aanmerkingen van zijde der marke Stockum en Herike op de concept acte van compromis welke gevoegd is geweest bij mijnen brief van den 29 juny 1841 nr 201/159.

Indien de marke even zoo als de stad Goor geneigd is om procedures te vermijden vertrouw ik dat de aangevoerde bezwaren daardoor zullen zijn opgeheven en dat het concept met de veranderingen bij deze onze nadere memorie voorgestelden met inlassching der sustenu der marke overeenkomstig de missive van UHoogWelGeb van den 28 september jl in eene acte geconverteerd zal kunnen worden.

De burgemeester der stad Goor W. Götte.

18 oktober 1842.

Antwoord van zijde der stad Goor op de aanmerkingen van zijde der marke Stockum en Herike op de concept acte van compromis gevoegd bij den brief van den heer burgemeester van Goor van den 29 juny 1841.

art 1. De voorgestelde bevoegdheid om de scheidsmannen desnoods ook als goede mannen naar billijkheid te laten oordeelen was gegrond op art 636 wetboek van burgerlijke regtsvordering en nam zijnen oorsprong uit een opregt verlangen van zijde van Goor naar eene beslissing desnoods zelfs naar billijkheid, indien onverhoopt de bewijzen tot staving van het vermeend regt der partijen onvoldoende mogten beschouwd worden.

Begeert de mark in dat geval geene decisie naar billijkheid zoo kan Goor zich ook wel met derzelver voorstel vereenigen om die woorden uit de acte van compromis weg te laten.

art 2. Eene voorloopige regeling van de wijze van procederen voor scheidsmannen zoude zich moeyelijk verder kunnen uitstrekken dan tot eene bepaling der termijnen voor eisch en antwoord re- en dupliek vermits de incidenten vooraf niet wel te berekenen zijn.

Men heeft daarom begrepen beter te doen om die regeling aan de scheidslieden over te laten die bijvoorbeeld telkens bij eene praepatatrie of interlocutoire uitspraak de termijnen tot verdere instructie der zaak of tot een getuigenverhoor zouden kunnen bepalen zoo als art 629 hun voorschrijft, indien daaromtrent bij de acte van compromis geene bepalingen worden gemaakt. Het is dus geen nonsens die wijze van procederen te doen regelen zoo als die is voorgeschreven bij den 1e titel van het 3e boek waarin art 629 valt.

Om echter alle questien over het gepaste van woorden en uitdrukkingen tusschen collegien te vermijden, bepaalt men zich dezerzijdsch tot eene toestemming om des verkiezende in plaats

daarvan uitdrukkelijk te zeggen dat de wijze van procederen door de scheidsmannen geregeld zal worden.

art 3. Art 646 sluit alle beroep van eene beslissing van scheidslieden uit zoo het vermogen daartoe bij het compromis niet is voorbehouden. Het doel is dus om door een compromis alle procedures af te snijden.

Door een voorbehoud van appel zoude dat doel gemist worden en zoude dan eene directe geregtelijke decisie verre boven een compromis verkieselijk zijn.

De vrees toch dat de scheidsmannen bij eene beslissing in het hoogste ressort de bepalingen des regts straffeloos zouden kunnen overtreden is ongegrond, alzoo art 649 van het wetboek aan partijen daartegen een voldoende waarborg oplevert.

Twickel 23 october 1842.

Wel Edel Gestreng Heer,

Het is UWEdG bekend dat in de maanden juny of july des vorigen jaars door het bestuur der stad Goor aan het bestuur der mark Stokkum en Herike eene concept acte van compromis ter vereffening van bestaande verschillen over de grenzen tusschen genoemde stad en mark is aangeboden.

Door UWEdG is eene nota van aanmerkingen op die concept acte ontworpen en door den heer van Twickel als erfmarkenrigter aan het bestuur van Goor ingezonden.

Behalve eenige vrij krasse correspondentien voor en na is die zaak blijven steken zoo ze was tot dat de burgemeester van Goor bij een brief van 18 dezer heeft ingezonden een antwoord van Goor op de aanmerkingen op de bedoelde concept acte gevallen.

De heer van Twickel heeft mij opgedragen, zoo wel van de door UWEdG ontworpen aanmerkingen als van de door Goor daarop gegeven antwoorden, afschriften aan UWEdG toe te zenden en tevens UWEdG te verzoeken die stukken in overweging te nemen, uw gevoelen vooral ten aanzien der antwoorden van Goor aan ons mede te deelen met opgaaf wat naar het inzien van UWEdG daarop in weder antwoord dient te worden gegeven en zoo noodig hetzij een brief, eene nota ofwel beide, te concipieren.

Met bijzondere achting vereert mij te zijn.

Wel Edel Gestr. Heer

UWEdGestr Dienaar Mulder.

3e bundel

Den 14 april 1759.

Hoogwelgeboren Heer en Graaff Grafe van Wassenar Heer van Twikkelo Weldam Olijdam, Erfmarkerigter van Stokkem en Harke.

Wij ondergeschr. nemen het alle ondanige eerbied en verschuldigt respecte de vrijheid van aan Zijn Exelentie met dezen te openbaren hoedat wij in de maand may des gepasseerden jaars 1758 volgens onse pligt hebben geschuttet uit onse gemeente enige buitenlandse vee hetwelk alle met alle manieren wederom gelost zijn uitgesondert 8 beesten en een paard van eenen Jannes Huistee uit de provincie van Gelderland de klokke Gelselaar die wij boven de gedane publycatie tot driemaal door onse gemeenten bode hebben gezonden om zijn vee te lossen.

Dog denselven met dreigementen van te willen slaan uit zijn huis off van zijn weere gejaagt, seggende dat se hem te vee wederom in te Gelsersebroek zouden brengen, dog hebben wij door order van onse verwalter markenrigter het zelve vee zo lange tot het 3 maal gepublyceerd was, gehouden en des daags voordat de verkopinge zoude geschieden door te gerigte van Kedinge onder borgtogt onder dit gerigte gelost geworden. Na welk alles ons de heer POTHOF zeide van de borge te willen aantasten ten einde wij de voldoeninge voor de gedane onkosten die van voerasij van het vee en oppassen om hetzelve te bewaaren, omtrent de 25 gl. bedragt waarvoor wij gezworen gesamentlijk door het gerigte gepand zijn. Met de behoorlijke en gewone schutgelden ons te restitueeren waarover vandien aff zeer dikwils bij zijn Ed. zijn geweest en ons zelfs op een regtdag laten te Goor komen, dat hij die borge wilde laten cyteren ten einde om te maken dat wij de uitgeschoten penn. met onse salaris weerom kregen en daar komende alles vrugtloos en onsen markenrigter verwalter zelfs niet tehuis vonden, ja om zijn exelentie met alle eerbied en vrijheid kortlijk te openbaren zo moeten wij melden dat we in deze zake zodanig misleid zijn dat ons onse beroep tot een last, ja tot een spot is geworden en wij daardoor in het vervolg buiten staad worden gestelt om onse regten te meinteneren, te meer dewijll dit een man is die alles met geweld wil derigeren, want hij ook in hetselfde jaar volgens order van hoger overheid verpligt was om zijn qwota aan den wal van de zogenaamde Bolksbeeke gelijk een ander in effecte te brengen en bij de schouwe die door de Heer van Netelhorst en de heer Pothoff geschiede nalatig bevonden, waarop wij door de heer Pothoff wierden gelast op zijn costen zijn qwota te vervaardigen, waarop wij de nodige orders stelden maar tot nog toe die kosten niet hebben weerom ontvangen, zodat wij zeer oover het een en ander verlegen sijn en ons derhalven volgens onse pligt tot Zijn Exelentie wenden om met alle onderdanigheid te smeken van ons de behulpsame hand te bieden ten wij deze en vervolgelijk andre zaken ten beste en tot nodige handhavinge van onse gemeente mogen bevorderen.

Waarop wij ten eersten een genadige onderstand verwagten.

Garryt Hoevynck

Hendrick Roelofsen

Garrit Meengs

Albert Peterman

Toenis Wanninck

Jan Scholt Hoft

Sligt Derk als bode

17 april 1759.

Gesworene van Stokkem.

De gesworene van Stokkum bij acto geauthoriseert om de saak in deese vermeld in rechten te vervolgen, daertoe een practisijn te gebruiken en van alles rapport te doen aen herborn.

06-07-1820

Wel Edele Heer den heer Mellink rentmeester op het Twikkel bij Delden.

Hierbij de volmagt welke in verzoeke dateerd mij niet de volgende ... getekend terugzend

wanneer onverwijld de aanvaarding voldoen afgaat.

Daar in de dagvaarding de legging van den grond waarop Huiste in Hengevelde het huis heeft gebouwd moet omschreven worden, zoo verzoeken mij te gelijker tijd de belending van het perceel waarvan wij de ontruiming zullen vorderen op te geven; ik bedoel de grenzen van die questieuse grond hetgeen de wet vordert dat in de dagvaarding word gezet.

Inmiddels verblijve ik met alle achting H.J. Baedt.

Almelo den 31 July 1820.

Wel Edele Heer den heer Mellink rentmeester op het Twikkel bij Delden.

Amice,

Ter beantwoording uwer missive van den 27 dezer is dienende dat Huiste op den dag der comparitie in het vredebureau is gecompareerd dat er geen conciliatie heeft plaats gehad. Ik heb gisteren het proces verbaal non-conciliatie van den griffier ontvangen en zal als nu de dagvaarding voor de regtbank van afgaan waarvan echter de dag van comparitie met de invallende vacantie niet dan tegen october kan gesteld worden; intusschen loopt de praeten..tie met de dagvaarding voor het vredebureau ten zijnen voordeele zoo dat hij hiervan geen voordeel meer kan trekken.

Inmiddels verblijve met alle achting H.J. Baedt.

Almelo den 14 January 1822.

Wel Edele Heer den heer Mellink rentmeester op het Twikkel bij Delden.

Amice,

De geliquideerde kosten van het vonnis der goedsheeren van Stokkum ca Kevelham bedragen zich f 38,7

Registratie en zegels der expeditie en minute f 18,30

Den deurwaarder voor intenuentie van het vonnis f 8,50

Den deurwaarder voor het bevel f 7,57

Den bewaarder der hypotheeken voor inschrijving f 4,64

Totaal verschotten f 77,08

Wegens correspondentie, vacaties, conferenties en andere werkzaamheden competeerd den prokureur voor salaris f 15

Totaal f 92,08

Welke somma van f 92,08 door Kevelham moet betaald worden.

Door de goedsheeren van Stokkum is UwEd gequalificeerd tot het passeren van notariële huurcontracten met de huttenlui en hiertoe desnoods een prokureur bij de regtbank aan te stellen om de onwillige debiteuren gereikkelijk te vervolgen. Gij zijt wel niet speciaal door de goedsheeren geautoriseerd om tegen de huttenlui actie tot ontruiming te institueren maar het blijkt toch uit de stukken dat de goedsheeren UwEd de behandeling der zaak met de huttenlui generaal hebben overgelaten, zoo dat UwEd mij den keus genoegzaam gequalificeerd zijt om de actie te continueren als zijnde in het belang der goedsheeren en tot bereiking van het doel het welke zij zich bij het nemen der resolutie hebben voorgesteld en dieswegens de middelen tot bereiking van dat doel altijd moeten ratihaleeren.

Ik had UwEd verder geschreven dat mijn jongste kind is zins 10 dagen zeer ziek is geweest maar thans aan beterhand.

Met alle achting teeken ik te zijn.

H.J. Baedt

Almelo den 14 7ber 1822.

Hoogwelgeboren Gestrenge Heer,

Zedert ik de eer had UHWGebGestr te spreken heb ik slegts zeer weinig kunnen doen daar ik mij na den middag en s'avonds van alle bezigheid en inspanning heb moeten onthouden om de slapeloosheid te keer te gaan welke mij zulks s'nagts veroorzaakte. In de weinige voormiddag uren mij tot het volstrekt persantste moetende bepalen had ik nog geen tijd kunnen vinden de bewuste citatien af te maken. Ik herinnerde mij echter zeer wel mijne gedane toezegging en UHWGGestr doet mij onregt door te supposeeren dat de gemaakte bedenking omtrend de betaling der kosten mij zoude weerhouden om aan mjne belofte te voldoen.

Het was mijn plan de citatien morgen of uiterlijk overmorgen (maandag) met den bode aan den deurwaarder te zenden ten einde de dagvaardingen woensdag kunnen gedaan worden tegen vrijdag den 20 september.

Ter beantwoording van den verderen inhoud uwer missive aangaande het bewuste punt van kosten, zoo dient dat UHWelGebGestr mij zoo ver ik mij herinneren kan bij onze conferentie geen de minste zekerheid, verzekering of securitus voor eventueele kosten heeft aangeboden. Ik heb gezegd de marke als marke niet te crediteeren maar wel zoodanig particulier persoon hetzij markenrigter, gecommiteerde of gequalificeerde als zich personeel voor de kosten aansprakelijk wilde stellen. Nu heeft UHWGebGestr wel deszelfs volmagt geexhibeerd, doch zulks levert geene de minste securiteit op zoo lang UHWGebGestr niet personeel verklaart in te staan voor de kosten.

Dit niet doende toont UHWGebGestr zelve geen crediet te hebben voor de marke en nog veel minder is dat dan van een ander te verwagten. Daar echter alsnu uit de missive van UHWGGestr blijkt dat zulks wel de intentie is en dat UHWGGestr door het exhibeeren van deszelfs volmagt verstaan heeft mij die verzekering aan te bieden welke UHWGebGestr in persoon geeven konde, zoo is alle zwaarigheid opgeheven en ik aarzel geen ogenblik om de marke van Stockum en Hericke op het crediet van UHWGebGestr te bedienen gelijk ik dan ook UHWGebGestr voor het een en ander zal debiteeren.

Het spijt mij zeer de citatien niet te kunnen insluiten dan de brief moet voor 12 uren op de post en er is geen tijd over.

Onder betuiging mijne hoogachting heb ik de eer te zijn.

Hoogwelgeboren Gestrenge Heer

UHWGebGestr Dienaar P.A. Steenbergen.

Stoevelaar den 22 sept. 1822.

Den Heer W. Melling rentmr. van den huyze Twickel op den huyze Twickel.

Wel Edel Geb Heer,

Vrijdag den 20 dezer ben ik gecompareerd voor het vredegerecht te Goor, alle de gedaagden Wolter en Lambert Philipsburg en Arend Horstman present. Naar onthant (hebbende ik geen copie onzer citatie ontvangen) is hun provisie niet conform onzen eisen aangezegd om binnen de agt dagen tijds hunne opgeslagen woningen af te breken en het binnengegravene in te lijken, zullende bij gebreke van dien de markenrichter of de gecommiteerde der markte geauthoriseerd worden, dit op hunne onkosten te laten doen bij sententie welke na verloop der gemelde acht dagen zal opgemaakt worden.

De Filipsborgers hadden bij zich tot tuinlieden Gerrit Polink, Eertink, een der Wilbersen en de Greve.

De twee eerstgemelden draafden zeer sterk door noemende de braafheid dezer menschen en er ook geen plaats was minder nadelig voor den boerenstand. Eertink declareerde dat als de

Filipsborgen de Brandehorst moesten verlaten dat dan Berend Leeftink ook vandaar zoude. Men had hutten laten opslaan zonder zich daartegen te verzetten, maar nu maakte men een aanvang met deze twee braven. Pool Gerrit verweet mij dat ik mij de zaken der markte onaangelegen liet en was van gevoelen dat ik als voornamen gegoede had behoren te zorgen dat alles zoo niet in verval was geraakt; dat als zij op den holtink kwamen niet gehoord werden en zij er daarom vandaan bleven en meer dergelijk zat geklap en dat werde mij in een ruime mate toebedeeld. Greve noemde ook de braafheid, hij voor zich mogt wel lijden dat zij daar bleven maar erkende dat zij in zoo verre schuld hadden dat zij niet eerst zich bij den markenrichter vervoegd hadden. Wilbers was bloot figurant en heeft voor zoo ver ik mij herinner geen woord gesproken.

Harmen Horstman is den dag voor den citatie bij mij geweest zeggende dat hij ongelukkig te pas was gekomen, hij was tevoren elders geplaatst welke plaats veel beter voor hem, hij op verzoek en aan nader van de .. in den omtrek verlaten had en zich op zijn tegenswoordige verblijfsel ook had nedergezet daar in geen erg vermoedenden. Wel is waar dat het hem evenmin als de Filipsborgen gevraagd was den markengrond op eigen gezag aan te matigen maar dit bezijden gesteld en zijne comparitie en verklaring bij mij van onwetenheid in aanmerking genomen en gevoegd bij zijne zware omstandigheden benevens het veel noemenswaardige dat hij occupeerd word zijne zaak mijns inziens van een geheel anderen aard. Hier aan dan mondeling nader. Op vermoeden af te meten na de allesints insolente ... der Filipsborgen en hunne spottende houding die zij aannamen dat zij zich weinig zullen storen aan de aanbeveling van den hr vrederechter en geloof ik ook niet dat zij de indste veelvoeglijkheid zullen in acht nemen en gerechtelijk alls zullen afwagten. Ik vermoede ook dat niemand der markte de hand zal ... om hun getimmerte te storen en zij zich genoegzaam gesterkt achten door hunne vrienden.

Mijns inziens zullen wij het best doen van den tijd der sententien af te wagten waarna een vergadering van assessoren en gezworens noodzakelijk zal worden. Ik versoek dat UwEd die kort na expiratie der vergunde acht dagen en dus na het invallen der sententien gelieve voor te beschikken als zijnde het geheel van mij niet te vergen dat ik alleen tegen zoo losbandig volk optrede wel min dat wij dus niet zouden ..intineren.

Nog moet ik melden dat de hr vrederechter hun geintimeert heeft dat zij zich moesten vervoegen bij de schout hunner gemeente en dat zij onderstond behoefden.

Ik heb nu reeds f 6-60 verschoten en naardien mijne rekening bij uitsluiting alleen ongehonoreerd is gebleven, het zij die te laat is binnen gekomen om alvorens die te examineren of om welke andere reden.

Vertrouw ik dat UwEd het zeer onbillijk zal achten dat hem mij tevens met de last en de hatelijkheid om een verwaarloosd bueldie te redresseren ook daartoe de voorschotten te laten doen, waarom ik UwEd versoek om hier toe middelen te beramen. Ik weet mij niet bepaaldelijk den holtink te herinneren waarin boeten op het aangraven is gesteld, naar onthant heeft dit plaats gehad kort nadat de hr van Kelt het presidien aan UwEd heeft overgegeven.

Het kome mij zeer bedenkelijk voor of wij deze gestelde boete zullen kunnen doen gelden en of zij dus niet zullen strijden met de algemeene wetten en provinciale reglementen en behoudens het oppersten regt van den kwartierdrost, welke uitzonderingen bij het herstel der erfgenamen vergaderingen, zoo als van ouds, in het regelement van bestuurders der provincie van Overijssel als heb alleen voorbehoud.

Het zoude zeer dienstig zijn wanneer UwEd zich hieraan bij deskundigen gelieve te informeren en naardien UwEd verlof hebt aan de heer van Kell dat zijnWelEd bij voorkomende gelegendheden te mogen consuleren, zoo geve UwEd in contiberatie of deze de marke niet zo gepast zoude zijn.

Zoodra ik hiervan verzekerd ben zal ik de wilkeurige heren aangravers op gelijken wijze

vermanen om in te lijken, etc.

Van ouds is het zonder eenig bedenk dat de marktvergadering het twijfel zeer of dit thans voor gangbare munt zal worden aangenomen. Zoo jaa echter verzoek om een extract van deze in den houting gestatueerde boeten.

Ik heb de eer met alle achting te zijn B.H. van der Wijck.

Ingevolge UEd verlangen neem ik de vrijheid UEd te verzoeken om aanstaande donderdag namiddag om drie uur op Weldam te willen komen om te spreken, waartoe ik den heer Götte en de gezworens mede zal convoceeren zonder dat ik eene vergadering van assessoren kan beleggen gelijk ik UEd in eenen vorigen brief reeds meen opgemerkt te hebben. Ik heb den deurwaarder rond gezonden om de debiteuren der markte tot betaling aan te manen hetgeen tot nog toe vrugteloos is gebleven. Het spreekt vanzelve dat UEd voorschotten uit den eersten ontvangst zullen betaald worden.

De heer baron van Kell ziet veel moeilijkheid in de invordering van boetens door de erfgenamen vastgesteld, wel hiertoe geene bevoegdheid mogten hebben.

Götte.

Gelieve zoo goed te zijn om aanstaande donderdag namiddag om 3 uur op Weldam te willen komen om te spreken over Stokumer marktenstaten op verlangen van den heer van der Wijck en wil UEd de gezworens laten aanzeggen aldaar op dien tijd ook te willen komen.

Almelo 17 oct. 1822.

Hoogwelgeboren Heer,

Heden ontvang ik per post de missive van UGWGeb in dato van gister 16 oct. houdende aanvraag om mijne rekening in de zaak tegen de Filipsborg en Horstman. Ik haast mij UHWGeb dezelve hierbij te doen toekomen groot f 9,60.

Ik heb de eer met de meeste consideratie te zijn.

Hoogwelgeboren Heer.

UHWGeb Dienaar P.A. Steenbergen.

Stoevelaar 25 oktober 1822.

Wel Edele Geboren Heer den Heer W. Melling rentmr van den huize Twickel op den huize Twickel.

WelEdelG Heer,

Ik heb de eer UwEd te melden dat ik de sententien tegens de Filipsburgen heb gelicht en betaald. Naardien het UwEd heeft behaagd een comparitie te bepalen op een dag dat ik de staten vergadering moest bijwonen en het voorstel van den heer Götte om die bijeenkomst acht dagen te verschuiven, onbeantwoord te laten; moet ik de vrijheid nemen UwEd te herinneren dat het even zoo min stroken zoude met het merkenrichterschap als dat op mij alleen geheel de hatelijkheid zoude gelegd worden om na herhaalde verwaarlozingen het eerst ter executie te brengen eene sententie om wilkeurigheid welke in deze markte het burgerrecht had verkregen te beperken. Ik zoude toch van gevoelen zijn dat na zoo veele halsstarrige minachtelijkheid der Filipsburgen het merkenrecht zich zal behoren te doen gelden en dat het geensins niet twaaklijk zoude zijn mij waartegen en niet minder tegen het merkenrecht een kabaal schijnt opgeruit te zijn, zoo als de sententie zelve daar vermoeden met de uitvoering te veraangemen, te meer daar dergelijke manifest door den merkenrichter behoren geacriteerd te worden.

Wel is waar dat dit mij volgens mijne kwalificatie is opgelegd maar dit voorstel alleen door u mijnheer de merkenrechter en de heer Götte zijnde overlegt zonder dat mij die het aangaan,

zouden daarover niet alleen mijne aanmerkingen werden gewaagd, maar zelfs zonder de geringste of mindste pausabele mededeling dat bij het openen der vergadering ten aanhoren van alle presente boermannen werd voorgeslagen. Daar nu een zekere tijd tot overweging billijk niet kan geweigerd worden en de overhaasting waarmede hier te werk is gegaan, mij ten eenemaal buiten de mogelijkheid heeft gesteld om deze zaak te overwegen zoo als het gezien de materie vorderde, zoo vertrouwd ik dat UwEd wel een dag zal gelieven te bepalen om daar UwEd in uwe kwaliteit van markenrichter en door mij als gecommiteerde de sententie ter uitvoer worde gebragd. En naardien ik op den holtink heb bescheiden met geene eigentlijke markenrichters zaken mij te kunnen bemoeien, zoo vermeen ik dat ook hier de uitvoering manifest ter het regart van den heer markenrichter behorende de redactie der dratule almede, met welnemen, in overhaasting geschied hetgeen verandering kan te weeg brengen, waaraan ik dan de sententie daar en vanwegens den heer markenrichter en mij als gecommiteerde zal laten intineren en UwEd nadere bepaling van bijeenkomst afwagten.

Voorlopig heb ik de eer tevens te melden dat het mij voorkomt dat de Brandehorst hier best zal zijn vrij te verkopen en wel uit de hand omdat ik vrees dat die bij publieke veiling niet genoegzaam zoude renderen om eenigemate te kunnen strekken tot een fonds van f 30 voor den schoolonderwijzer.

Ik denk dat er genoegzame reden zal zijn om Berend Leeftink vandaar te verplaatsen, naardien over hem geklaagd word dat hij dekplaggen steekt en die te Goor verkoopt; althans dit is zeker dat daarover sprekende met de heer Auffmorth na afloop der debatten in het vredegerecht gemelde heer mij ter zijnen zeide den zelfden morgen er nog van hem ontvangen te hebben.

Hierover waar heen te verplaatsen naar men hem eenige maate wederom zal tegemoet komen als mede naar met Arend Horstman te handelen, over den welken geen sententie gevallen is en welke ook meer zoude kosten als zijne geheele aangraving waard is, zoude mijns inziens dienstig zijn te overwegen en te overleggen en UwEd overweging meriteren. Ik kan mij niet vereenigen met UwEd bij uitstel kosten decisie ten aanzien der assessoren.

UwEd heeft heer Jager gezonden om de afwateringen en de sch.. vergezeld van gezworens in ogeschouw te nemen; althans ik heb aanzage bekomen van wegens Jager aan het Twickel om mijn aandeel en den vloedgraven te schraan. Dat hoe zeer ik zijne bevelen volstrekt voor niets acht, achte ik mij dit niet te zeer verplicht mijn aandeel daarin te bezien en bevond dat de daarmede belaste personen gebrekkig was gebleven waarna daarop dadelijk anders is gesteld. Ik heb de eer met achting te zijn.

Wel Edele Gestr Heer.

Wel Edele Heer uw Dienaar B.H. van der Wijck.

(een klad:)

Twickel den 1 nov. 1822.

De redenen welke UwEd belette om de door mij geproponeerde vergaderdag te kunnen bijwonen was afdoende dat het mij niet noodig leek nog wijders over te correspondeeren. Ik hoop UwEd zal over aanstaande woensdagmiddag kunnen disponeeren. De HWG heer ... is van mening dat de insinuatie en het verder ter executie brengen van het vonnis; de zaak is alleen van den deurwaarder zonder dat UwEd naamens op den mijnen behoefte gedaan. UwEd rekende over ... in eene markt wat UwEd van het zelfde gevoelen als ik de eer gehad heb UwEd voor eenige tijd te melden.

Mellink.

Twickel 12 nov 1822.

Ik neem de vrijheid te zenden f 38,75 en UwEd te verh. mij de bijgevoegde rekening gequitteerd terug te zenden. Hekhuis kwam mij op woensdag namens UwEd vragen wanneer het zou zijn van het vonnis tegen de Philipsburgen te doen executeeren. Ik geef UwEd in bedenken op de eerste tijd de beste zal zijn. Mogt ik bij gelegenheid het marktenboek van Stokum en Herike terug zenden.

Stoevelaar 14 november 1822.

Wel Edel Geboren Heer,

Ik heb de eer hier nevens aan UwEd te retourneren mijne rekening van voorschot in zake van de Filipsburgen door mij gequitteerd. Ik heb daar voor betaald zes thienden part.

Reeds voor zeer langen tijd heb ik het oude marktenboek aan de heer Götte gezonden met verzoek hetzelve aan UwEd terug te bezorgen, maar nu ongeveer veertien dagen geleden bekom ik hetzelve van zijn UwEdgeboren terug met gelijke invitatie om mij daarmede te ... Ik heb dan de eer het hier nevens onder dankbetuiging aan UwEdgeboren te ...

Belangende de executie der sententie tegen de Filipsburgen ben ik het met UwEd eens dat de eerste tijd de beste zal zijn. UwEd gelieve maar een dag te bepalen bv in de volgende week. De oudste is bij mij geweest en was met meer nederigheid als ik gaarne van menschen zie. Ik heb hem te verstaan gegeven dat de wet in dezen behoord gevolgd te worden en hij alzoo zich behoorde de adresseren aan den heer Götte.

Voor de dertig guldens aan Aberson zal behoren gezorgd te worden; bij die gelegendheid zoude men dan nagels met hooven behoren te slaan ten aanzien van de Brandehorst waarvan de praatjes tot nog toe zeer voordelig zijn.

Ik heb de eer met achting te zijn.

UwWel Dienaar B.H. van der Wijck.

Twickel 20 nov 1822.

Na mij bij den heer baron van Kell over de executie der sententie tegens Flipsburgen geïnformeerd te hebben neem ik de vrijheid UwEd te melden dat hij van gevoelen is dat nu insinuatie door den deurwaarder van het vonnis die sententie vervolgens op de voorgeschrevene wijs kan uitgerold worden, zonder dat het noodig is dat zulks mede in bijzijn en ten verzoeken van den marktenrigter geschiede die autorisatie tot zoo iets geene bevoegdheid zou hebben. Met volkomene achting Mellink.

Markelo den 5 december 1822.

Aan den heer verwalter erfmarkerigter van Stokum en Herike.

Bij deze ontvangt UwEd een rekwest van Wolter en Lammert Flipsborg gewoond hebbende in de boerschap Herike op de zoogenaamde Brandehorst aan de Wee, daarbij te kennen gevende hunne woning te hebben moeten missen en nu zonder verblijf zijnde, verzoeken dat in derzelver ongelukkige omstandigheid hun een andere verblijfplaats in de gemeente mag worden aangewezen.

Ik verzoek UwEd mij onder terugzending van hetzelve ten spoedigste daarop te dienen van berigt en consideratie. En in geval goedsheeren en erfgenamen dezer markte weigerachtig zijn deze lieden een verblijfplaats aan te wijzen, daarbij dan wel te willen opgeven de gronden op welke zijlieden in dezen mogten difficulteren.

De schout van Markelo W. Götte.

Twickel 15 dec. 1822.

Aan de hr van der Wijck,

Tot UwEd komen heb ik de eer bij dezen te brengen de ... aan ... met zijn antwoord aan den deurwaarder zoodat mijn bedunken de markt vrijelijk kan beschikken over de door hem ontgonnen grond.

Bijgeschreven register is door de schout van Markelo in mijne handen gesteld om er op te dienen van berigt. Ik neem de vrijheid UwEd als gecommiteerde in deze zaak in bedenking te geven om er in substantie op te berigten dat goedsheeren en geerfden UwEd gautoriseerd hebben om W. en L. Flipsborg in regten te vervolgen wegens het willekeurig en eigendunkelijk opslaan van een huisje of hut op erfgenamen grond en wegens het binnengraven van een gedeelte veldgrond. Dat na herhaalde voorstellen hun door UwEd in de minne gedaan tot ontruiming dier grond en removeren van het getimmerte, UwEd hun bij regterlijk vonnis door den deurwaarder van de regtbank die grond heeft doen ontruimen en het huisje wegbreken.

Wijders dat de goedsheeren en geerfden eene markt volgens de thans bestaande wetten niet verplicht zijn om aan dergelijke of aan verwende lieden een gedeelte veld, hof of huis aan deze personen te voorzien, verblijf en onderhoud te moeten afstaan in onderhoud van dergelijke personen.

Bijzonder aangenaam zal het mij zijn UwEd gevoelen hier over te mogen weten.

Met volkomene achting Mellink.

Stoevelaar den 29 december 1822.

Wel Edel Achtb. Heer,

Ik heb nu zoo volhandig gehad met correspondenten welke geen uitstel gedoogden dat ik aan UwEd tot op heden niet heb kunnen denken; daarboven ben ik alnog inwagende de quitantie der door mij voldane gerichtelijke afbraak en inlijking op de Brandehorst aan den deurwaarder Kremer waarvan mijn voornemen was UwEd tevens kennis te geven met verzoek van restitutie. Het komt mij in antwoord aan UwEd missive van den 14 dezer overeenkomstig UwEd gevoelens voor dat er geen de mindste twijfel over blijft dat, nadat Drezens bij gerechtelijke insinuatie afziet van het door hem aangegravene en van wegens de markt hem tegens betaling toegestaan stuk lands bij Markelo gelegen afziet, de markt daardoor in haar primitief recht is versteld en dus dat weer opnieuw kan disponeren.

Wat belangt de Filipsborgen betuig ik oprechtelijk nimmer zoo eene halstarrigheid te hebben ontmoet, dat zij evenwel daartoe zijn opgehitst, komt mij niet alleen alle waarschijnlijkst voor, maar ben er zelfs nagenoeg van verzekerd.

Zij hebben daarboven een sterken aanhang in Herike door vermaagdschapping aan Polink en de Schurink waarvan de laatste zich, naar informatie, niet zoude ontzien in bedreigingen. Wel strekkende dat ik met een opgezette kabaal te kampen had, heb ik hun de maat zoo vol gemeten dat Polink zoude erkend hebben dat zij hadden behoren bij te vallen.

Alvorens dan mij finaal tot de executie den sententie te bepalen, ontbood ik hun, benevens de gezworens van Herike, op zondag voormiddag des 24 november bij mij. Hekhuis was in functie als diaken maar Scholte en Wiemerink waren present. Ik hield hun hunne averechtse handeling voor ogen en haar zij wilmoeds de markt op zware onkosten hadden gebragt; ik echter gaarn in aanmerking wilde nemen hunne reeds hoog gevorderde jaren en de op handen zijnde winter en zij tot de midden maart op hun tegenswoordig verblijf konden blijven wonen, mids zij zich wilden engageren de afbraak en de inlijking alsdan zelve te doen en de markt op gene verdere onkosten wilden brengen of eenige onaangenaamheden veroorzaken. Kort het antwoord: waar zij dan hun zouden, zij hadden een kerel op den Bolderman zien lopen of men hun daar heen dagt te brengen.

Zij wisten thans wel beter staan. Wij scheiden dan onverrichter zaak maar ik liet het daar niet bij. Zaterdag den 30 daar aan volgende zond ik de bode van Herike tot hen met vermaning van zich voor zonsongang bij mij te vervoegen indien zij genegen waren mijn aanbod aan te nemen, dat dit anders den volgenden dag naar Almelo zoude zenden om de executie der sententie te verzoeken. Het antwoord was: dat de oudste niet te huis was maar wat hun de jongste aanging hij daarom niet komen wilde. Ik zond dan den volgende dag een expresse naar Almelo. De deurwaarder Kremer dien overeenkomstig vervoegde zich dinsdag den 3 december des namiddags bij hen, hun vermanende van nog dien avond bij mij te komen dat er dan welligt nog mogelijkheid zoude zijn om hun te sparen en dat zoude hij den volgenden dag de executie der sententie volbrengen. Hiermede mij daarvan dien zelfden avond uitslag deed zeide dat zij op zijne vermaning niet geantwoord hadden, voorts dat hij het er niet armoedig gevonden had, hebbende gezien twee beesten en een kalf, twee kisten nog ordentelijk bemeubeld en dat de zolder was nog al voorzien van spek en vleesch. Den volgenden dag zijnde woensdag den 4 dec. vervoegde zich gem. deurwaarder met benodigde hulp voorzien derwaards, vermanende hun van aan het bergen te gaan aan hun goed, zijnde de twee beesten en kist en het vleesch bereids vervoerd. Zij hadden daartoe geene oren en gelieten zich aan de deurwaarders raad, begon aan het dak boven de bedstede en onze bazen begonnen te bemerken dat het erger wierd. Daarop als het bidden men mogt hun ten mindsten uit dat verblijf laten en zij zelve zouden na drie dagen verloops zelfs alles afbreken en inlijken.

Nu vervoegden zij zich bij de heer Götte zoo aan UwEd bekend en des voormiddags 12 dec. kwam de jongste hier, ik was absent. In de keuken maakte hij een misbaar van gehuil en gekerm dat alle bewogen werden, zoo zelfs dat Albert mijn knecht het niet meer aanhoren kon en wegging. Mijn vrouw die mij hiervan kennis gaf verzogt mij, ik moest hem toch niet kortvallen, naardien hij geheel te neder geslagen was. Ik beloofde zulks. S'avonds een wijl na zonsongang kwam hij wederom en liet hem bij mij komen. Zeggende ik kan veel begrijpen waarom gij hier komt, waarop ik vrij dwars ten antwoord kreeg dat hun ... veel en ik bemerkte dadelijk dat zijn geheel misbaar strekken moet om medelijden te verwekken. Ik vroeg hem of hij er niet beter mee aan was met mijn aanbod niet aan te nemen, dat kan 't wel niet maar men had hem gezegd dat hij zijn regt daar door zoude verstaan hebben. Voorts vroeg ik hem of hij dugt nu alles aan gewend te hebben om de markte op onkosten te jagen die nu aanstonds gereed zoude zijn om hem naar zijn believen te helpen. Dat was schuld niet hij had altans gemeend dat alhier getogen en geboren hij wat had zich op zijne naaste neder te zetten en dat anderen dat ook gezegd hadden en nu had men alles onder de watten weggehaald. Voorts kwam hij bij twee gelegenheden, zoo als dat hij schuld bekende maar met een zeer geel gelaat. Ik vroeg hem dan wat zijne begerte was nadat hij alvorens gezegd had dat de heer Götte, zie zulks echter ontkend, hem aanbevolen had om zich bij mij te vervoegen in mijne kwaliteit als zetter, antwoorde ik hem dat ik daarmede niets te doen had, dat dit de zaak was van de gemeenteraad, vroeg hij of ik dan geen zetter was. Kort zijn verlangen wat onderstond. Ik zal er met de heer Götte over spreken waarop hij zich dadelijk omkeerde en henen ging.

Dit relaas hoe werkelijk ook heb ik geoordeelt dat zoude kunnen dienen wanneer deze zaak verder mogt getrokken worden.

Voorts heb ik de eer te melden dat ik volkomen instem met UWEd geprojecteerd antwoord aan de hr Götte, alleen geef ik in overweging of het niet goed zoude zijn zoo als UwEd zegt: of aan verarmde lieden aan gedeelte velds tot hun verblijf en onderstand te moeten afstaan, daar bij te voegen "zelfs" en dus te zeggen of zelfs aan verarmde lieden omdat zij bezwaarlijk als welligt daar de gevolgen hunner brutaliteit daar onder kunnen gerangschikt worden. Mogelijk zoude niet kwaad zijn op te moeten afstaan te laten volgen en de tegenswoordige wetten daar in voorzien.

Zoodra ik de quitantien van den deurwaarder Kremer ontvang die mij dunkt dat vrij lang uitblijft, zal ik UwEd mijn verder verschot melden, intusschen zoude het mij zeer aangenaam zijn wanneer UwEd a compte voor de Twickeler zaagmolen nevens gaande rekening ten bedrage van f 11-3 geliefde te voldoen.

Ik heb de eer met achting te zijn.

Wel Edel Geb. Heer

Uw Weled. Dienaar B.H. van der Wijck.

Retourneren

1. de suminatie aan Jan Driessen.
2. het request der Filipsburgers aan de hr Götte.
3. de aanvraag in dezen van de heer Götte.

PS. Ik zal de heer Götte welligt heden of morgen voorlopig hier over spreken en zijn ed. bekend maken met het missive aan mij.

Twickel 3 jan. 1823.

Aan de schout van Markelo.

Ter voldoening aan UwEd verlangen en ... op het request van Wolter en Lammert Flipsborg heb ik de eer te berigten dat de goedsheeren en geerfden der markte Stokkum en Herike bij resolutie dd 6 juny 1822 den heer B.H. van der Wijck tot Stoevelaar geautoriseert hebben om in regten te treden tegen requestant welke willekeurig en eigendunkelijk op een gedeelte marktengrond een huysje of hut opgeslagen en een hoek van die grond tot hun gebruik binnen- of opgegraven hadden. Dat na herhaalde voorstellen aan requestant voorn. hier op daartoe gecommiteerde in der minne gedaan zijnde tot ontruiming dier grond en wegbreking van het getimmerde daar hun bij vonnis van de regtbank te Almelo door den deurwaarder die grond heeft doen ontruimen en het huisje wegbreken. Dat de ... eener markte volgens de bestaande wetten niet verplicht zijn om aan dergelijke of zelfs aan verarmde lieden een gedeelte veld tot hun verblijf en onderhoud te moeten afstaan maar dat de tegenwoordige wetten in derzelver onderhoud voorzien.

De verwalter erfmarkenrichter van Stokkum en Herike Mellink.

1833.

Op den 13 juny 1833 mij begeven naar den Herikerberg en gelast om te removeeren eene hut opgeslagen door ... waarmede een begin is gemaakt en er mede gestaakt om te wachten tot dd .. derzelfde maand om genoemde gelegenheid te geven van zich elders van eene woning te kunnen voorzien.

Tegenwoordig waren de timmerman Luttenmannus genaamd, wijders Teunis Lodeweges, Leppink, de jonge Hungerink, Wiemerink deze laatste drie als gezworenen; bovendien de arbeiders G. Olijdam en Broekhuis, welke van sleeten die tegen het stroo als oplangen stonden weggenomen en op het veld neergelegd hebben.

Markelo den 11 april 1834.

Aan zijne Exc. den Heere Gouverneur der Provincie Overijssel.

Met den grootsten ootmoed en eerbied neemt de ondergeteekende J. ter Horst onder Markelo weder om de vrijheid zich tot uwe Excell. te vervoegen en nederig voor te dragen dat hij in 1833 gewoond hebbende op het erfje den Hagesman, uit die woning geregteijk is ontzet; dat hij zich herhaalde malen tot het gemeentebestuur van Markelo heeft gewend om eenigen onderstand of om eene woning, doch vruchteloos niettegenstaande uwe Exc. bij besluit van den 20 july 1833 1e afd nr 3832/2843 heeft bepaald dat hij onderstand behoevende zich bij het bestuur zijner

woonplaats had te verwoegen. Met zijne vrouw en vijf kinderen waarvan het oudste 9 jaar en het jongste $\frac{3}{4}$ jaar is onder den blooten hemel liggende zonder eenig middel van bestaan, zag hij zich gedwongen om het vorige jaar op marktengrond van Stokkum en Herike eene hut op te slaan.

Na verloop van eenige dagen werd hem genoemde hut ten gevolge eens besluits van goedsheeren en geerfdens der voorzegde markte afgebroken. Nergens heen kunnende bleef hij echter op die plaats liggen en herstelde het hutje om verblijf te hebben voor den naderenden winter.

Elken dag vreesde hij ten tweeden male het hutje weggenomen te zien, daarom adresseerde hij zich meermalen bij het gemeentebestuur om hulp zonder in zijn verzoek te slagen; eindelijk werd hij van terzijde geïnformeerd dat de gemeenteraad van Markelo bepaald had om den heer erfmarktenrigter te verzoeken om gedurende den winter tot deze maand toe de hut te permitteren ten einde tijd te hebben om op eene voordelige wijze eene woning of onderstand te bezorgen, hetwelke schriftelijk aan den heer erfmarktenrigter zou voorgesteld worden.

Ofschoon deze schriftelijke aanvraag aan den heer erfmarktenrigter ter jl herfst niet werd gezonden nam ZHWG op de stellige verzekering die den heer Verbeek namens den eersten assessor Kistemaker gaf, vertrouwelijk genoeg om het hutje van requestrant dit winter ongemoeid te laten.

Meergenoemd bestuur zijne belofte niet gestand doende heeft dit winter geweigerd om aan den heer erfmarktenrigter de schriftelijke verzekering te geven van aan request een verblijf of onderstand te willen geven, hetgeen ten gevolge heeft gehad dat op eergister de verwalter erfmarktenrigter door eenig gezworens en andere menschen de hut voor een gedeelte heeft doen wegnemen en onbewoonbaar maken. Ofschoon requestrant erkennen moet dat zulks zoo mededoogend en bescheiden als mogelijk gedaan werd is hij echter opnieuw blootgesteld aan het gure jaargetijde; dit zal nog moeyelijker voor hem en de zijnen worden daar hem verzekerd is dat het insgelijks staat dat het in de loop dezer maand afgebroken zal worden.

Van alle menschelijke hulp buiten uwe Exc. ontbloomt, smeekt hij ten nederigsten en dringsten uwe Exc. om het bestuur der gemeente Markelo te willen gelasten van aan hem soo spoedig mogelijk onderstand te verleen.

Het welk doende.

29 July 1834.

Ik ondergeteekende Willem Mellink verwalter marktenrigter van Stokkum en Herike woonende in de gemeente Ambt Delden verklare bij deze in gezegde kwaliteit en als hiertoe met magt van substitutie ook speciaal gemagtigd door Jannes ter Horst zonder beroep woonende in eene door hem op eigen gezag gebouwde hut op de marktengrond van Stokkum en Herike voormeld, bij acte gepasseerd voor den notaris Jalink te Goor den dertigsten april achttien honderd vier en dertig, te constitueeren, substitueren en magtig te maken Toone Ziemerink van beroep timmerman woonende in het Karspel Goor gemeente Markelo, speciaal om met adsistentie van zoodanig personen als hij geraden en noodig zal achten, te amoveren en weg te doen nemen de bovengemelde door Jannes ter Horst volgens eigene confessie bij bovengemelde acte op eigen gezag en autoriteit en zonder daartoe bevoegd te zijn op gezegde marktengrond opgeslagen hut en zulks ten koste van gemelden Jannes ter Horst; om dienvolgens ten dien einde den inhoud der meergemelde acte van den dertigsten april jl waarvan bij deze tevens eene expeditie aan den gemagtigde wordt ter hand gesteld, ter executie te leggen door al zulke wegen en middelen als gesubstitueerde zal raadzaam achten en om wijders in het algemeen ter uitvoering van dien en van deze lastgeving al datgene te doen en te verrigten hetwelk zal worden vereischt en ik ondergeteekende zelve present zijnde, zoude kunnen mogen en moeten doen zonder dat daartoe eene meer speciale volmagt zal noodig zijn; houdende dezelve voor alhier geinsereerd met de

belofte van waarde te zullen houden al hetgeen door den lasthebber en gesubstitueerden kracht dezes zal worden verricht onder verband als naar regten.

Aldus gedaan en door mij eigenhandig geteekend te Twickel den negen en twintigsten july achttien honderd vier en dertig.

W. Mellink.

18 sept. 1834.

Ik ondergeteekende Jacob Dirk Carel Baron van Heeckeren van Twickel marktenrigter van Stokkum en Herike woonende in de gemeente Ambt Delden verklare bij deze in gezegde kwaliteit en als hiertoe met magt van substitutie ook speciaal gemagtigd door Jannes ter Horst zonder beroep woonende in eene door hem op eigen gezag gebouwde hut op de marktengrond van Stokkum en Herike voormeld, bij acte gepasseerd voor den notaris Jalink te Goor den dertigsten april achttien honderd vier en dertig, te constitueeren, substitueren en magtig te maken Toone Ziemerink van beroep timmerman woonende in het Karspel Goor gemeente Markelo, speciaal om met adsistentie van zoodanig personen als hij geraden en noodig zal achten, te amoveren en weg te doen nemen de bovengemelde door Jannes ter Horst volgens eigene confessie bij bovengemelde acte op eigen gezag en autoriteit en zonder daartoe bevoegd te zijn op gezegde marktengrond opgeslagen hut en zulks ten koste van gemelden Jannes ter Horst; om dienvolgens ten dien einde den inhoud der meergemelde acte van den dertigsten april jl waarvan bij deze tevens eene expeditie aan den gemagtigde wordt ter hand gesteld, ter executie te leggen door al zulke wegen en middelen als gesubstitueerde zal raadzaam achten en om wijders in het algemeen ter uitvoering van dien en van deze lastgeving al datgene te doen en te verrigten hetwelk zal worden vereischt en ik ondergeteekende zelve present zijnde, zoude kunnen mogen en moeten doen zonder dat daartoe eene meer speciale volmagt zal noodig zijn; houdende dezelve voor alhier geinsereerd met de belofte van waarde te zullen houden al hetgeen door den lasthebber en gesubstitueerden kracht dezes zal worden verricht onder verband als naar regten. Aldus gedaan en door mij eigenhandig geteekend te Twickel den achttienden september achttien honderd vier en dertig.
van Heeckeren van Twickel.

Twickel den 27 october 1834.

Namens den heer erfmarktenrigter der markte van Stokkum en Herike verzoekt en gelast de ondergeteekende aan Gerrit Hidders op Tijink, Jan Weerds op Poel, Hendrik Bode op Koenderink en Hungerink, gezworens der genoemde markte om op dingsdag den 28 october 1834 smorgens om 9 uur zich te bevinden bij het Wolters in Herike om vandaar den deurwaarder der regtbank van eersten aanleg te Almelo en bijhoorende personen te vergezellen naar de plaats waarop door Jannes ter Horst wederregtelijk en op eigen gezag eene hut of huisje is opgeslagen en om aldaar mede te werken tot de amotie en het vervoer der door gemelden ter Horst opgerigte hut of huisje. De verwalter erfmarktenrigter van Stokkum en Herike W. Mellink.

H. Hulscher 29 8ber 1834.

Amice,

De amotie van de hut in Herike heeft gister plaats gehad; J. ter Horst bleef weigeren om zelve het te doen, doch verzette zich echter niet tegen het afbreken door onze manschappen welke het nog eenige moeite kostte om aan het werk te krijgen. Ik meen UwEd te moeten doen opmerken dat het oogmerk om J. ter Horst van die plaats en uit de marke te weeren, niet zal worden bereikt zoo men nu ook niet hem belet opnieuw eene hut op te slaan. Zoodra hij daar mede begint moet hij

daarin worde verhinderd en het opgerigte vergeworpen; dat is het werk voor de boermannen of gezworens wanneer zij namelijk door den heer markenrichter daartoe worden gelast. En daartoe heeft men volkomen regt vermits niemand behoeft te gedogen dat men een getimmerte op zijn grond zette. Wanneer het er eenmaal staat wordt het moeilijker en dan is er eene actie tot amotie of vrijwillige verbindtenis daartoe nodig. Ik hoop dat aan de gezworens de nodige moed zal kunnen gegeven worden om aan dat werk met kracht de hand te houden; de benaauwdheid welke zij (volgens het rapport van de deurwaarder) gister hebben betoond doet mij daar van niet veel tegemoet zien. Intusschen zoude het wat duur te staan komen indien men telkens geregelijke oordelen moet aanwenden. Men zal vooral nu in de eerste dagen en nog in de volgende 4 of 6 weken een wakend oog dienen te houden om te beletten dat er iets wordt opgerigt dat tot een winterkwartier kan dienen. Hoe spoediger men er bij is en het begonnen werk weder omversmijt, hoe beter; dan zal hij eindelijk wel een ander heenkomen zoeken. De medewerking van het gemeentebestuur en de adisistentie van den veldwagter zullen de zaak bevordelijk zijn. Die expeditie van gister heeft nog al geld gekost en ik zal UwEd eerstdaags daarvan de rekening doen toekomen.

Met hoogachting Steenberg.

4 january 1835.

Aan den heer Steenberg,

Ter Horst heeft de debris der vorige hut sedert eenige weken weer opgerigt en blijft op de oude plaats wonen; dezelve neem ik de vrijheid te vragen of de deurwaarder Peppels aan wie de behorigen manschap zal gegeven worden in deze zaak zal kunnen komen om ten tweede maal de hut weg te doen nemen zonder dat het nodig zij om ter Horst bij insinuatie vooraf kennis te geven om de door hem geoccupeerde plaats te ontruimen; tevens wenscht mijn ZHWG vooraf te mogen weten hoe veel Peppels zal kunnen declareren voor deze concessie. Mag ik met dezen expres van UwEd terug ontvangen de papieren die u gestreng contra J.H. Bos in handen heeft zijn UwEd vacatien begrepen onder de f 83 die aan Peppels zijn betaald.

Hoe ver is de zaak tegen den anderen Bos gevordert.

UwEd kunt den heer van het Twickel veel verplichten met in dezen week aan de griffie te Almelo te willen ligten en mij zenden. Alle papieren en documenten die deze tijds gediend hebben en het proces over Weldam.

Twickel den 4 january 1835.

Procedure ca A.J. Peterman 1843-1844.

Twickel den 25 mei 1840.

Ontvangen van A.J. Peterman namens en voor rekening van zijnen vader Arend Peterman drie honderd negen en veertig gulden en 50 cent en zulks ter voldoening van aangegravene markengrond in Stokum waarvoor nader cessie en overdragt zal gedaan worden tegen vereffening dezer provisioneele quittance.

W. Mellink Verwalter erfmarkenrichter van Stokkum en Herike.

Markelo den 15 january 1844.

Nota 1843.

Opgaven van de veldwachter en politie bediende der gemeente Markelo aan den heer markenrichter Heeckeren van Twikkel, te weeten aangaande de zaak van Arend Jan Peterman welken zich op den derden november achtien hondert drieenveertig heeft schuldig gemaakt aan

het vellen van drie poppelieren welken stonden op en toebehoorde aan de markt van Stokkum in de nabijheid van de Willems gaarden toebehoorende aan Dirk Odink, waarop ik naar genoemde Peterman zijn huis ben gegaan en heb de boomen opgemeeten. En bevonden alsdat er twee van ruim neegen en een ruim vijf Neederlansse ellen lang waaren. En als toen tegen de belanghebbende gezegt als dat hei dezelve niet mogt verkoopen nog vervoeren, alwaar Dirk Odink en Hendrik Eeftink en Jan Eeftink allen bij en tegenwoordig zijn geweest. Maar heeft er geen gehoor aan gegeven, maar heeft er twee grootste van verkogt en vervoerd. De twee laatst genoemde wonen te Elsen gemeente Markelo. Al het ik ondergetekende alles met de waarheid van getuigen. Markelo den 15 january 1844 M. Klein vw.

Zwolle den 14 jan. 1844.

Hoogwelgeboren Heer,

Uit de nota welke ik de eer heb hierbij te voegen, zal UwEd zien op welke wijzen mij voorkomt dat tegen A.J. Peterman ten civilen kan worden geageerd en wat er voor en tegen ieder dier actien is. In de gegeven omstandigheden en indien de gedaagde eenigzins gegoed is, meen ik de 3e of petitoire acte te moeten aanraden.

Welke actie ook door UwEd worde verkoren zal men tot het instellen van den eisch nodig hebben eene naauwkeurige designatie van den grond op welke de boomen gestaan hebben (nr en feiten van het kad. perceel en aanwijzing van de plek of het gedeelte van dat perceel daar zij stonden) en voorts tijd en omstandigheid van het houwen en wegvoeren. Waarschijnlijk zal dit laatste wel vermeld zijn in de door UwEd ingediende klagte of het proces verbaal van den veldwachter. Vertrouwende hiermede aan de bedoeling van UwEd te hebben voldaan, heb ik de eer met hoogachting te verblijven.

Hoogwelgeboren Heer, U Hoogwelgeb dienaar P.A. Steenbergen.

A.J. Peterman heeft gehouwen en weggevoerd drie peppele boomen staande op markengrond van Stokkum. Ter dier zaak kan tegen hem door de marke op verschillende wijzen civiliter worden geageerd te weeten:

1. Tot vergoeding der schade doordat houwen wegvoeren aan de marke toegebracht. Die eisch behoort tot de kennismeming van het kantongeregt. Zoo de schade bepaaldelijk gevorderd zoude ter somma van niet meer dan f 50 vonnist de kantonregter in het hoogste ressort. Indien meer geeischt word of de som niet bepaald word dan besonders appel. Regt. organ. art 39. Indien ter zijner verdediging de gedaagde zich beropet op eenig zakelijk regt of eigendomsregt moet de kantonregter zich incompetent verklaren tot dat door de competente regter met die questie van eigendomsregt zal zijn uitspraak gedaan.
2. Tot handhaving on het bezit om den grond en welk bezit de marke gestoord is door het houwen der boomen op die grond staande en tot vergoeding der schade daardoor toegebracht. Die possesserie acten behoort bij de regtbank te Deventer welke daar in zoude moeten vonnissen in het hoogste ressort omdat in zake wegens bezitregt geen appel valt. Regt. organ. art 54.
3. Ten einde te komen verstaan dat de marke van Stokkum is eigenaar van den grond op welke de bomen hebben gestaan en bij gevolg van de boomen zelve, burg.wetb. art 626, 627, 655 (in verband met art 660); dat de gedaagde geen regt heeft gehad die boomen te houwen en zich toe te eigenen en te worden veroordeeld tot vergoeding van alle kosten, schade en interessen ter zake zijner onregmatige daad. Deze petitoire actie behoort bij de regtbank die daarin vonnist en des behoudens hooger beroep. Regt. org. art 53.

Van de vorenstaande drie actien komt de 2e de possesserie het minst raadzaam voor, zoo omdat

de regtbank daarin in het hoogste ressort zoude vonnissen als omdat moeilijk is te bewijzen het bezit van een openliggend stuk grond en de uitoefening van dat bezit door een redelijk lighaam, gelijk eene marke.

De 1e actie voor het kantongerecht zoude de eenvoudigste en minst kostbare zijn. Doch er is tegen:

1. het lastige en kostbare voor de eischer om in persoon of per gemagtigde (op eigen kosten) voor het kantongerecht te compareren en de termijnen er aan te nemen.
2. dat de gedaagde die geheele instantie kan en waarschijnlijk zal nutteloos maken door zich op zijn gepretendeerd regt op die boomen te beroepen, welk regt uit der aard een zakelijk regt zullende moeten zijn, daar den ... ter niet kan worden beoordeeld waardoor men roch genoodzaakt zal zijn actie van de regtbank in te stellen.

Blijft dan nog over de 3e actie welke echter alleen dan eenig doel zal kunnen treffen indien de gedaagde genoegzaam gegoed is om de boeten en schadevergoeding op hem te kunnen verhalen. Het zal wel kunnen bewezen worden door getuigen dat de grond daar de boomen stonden behoort tot het gemeen markenveld wat volgt dat het markgenootschap daarom is eigenaar.

Die eigendom der marke bewezen of erkend zijnde zal de gedaagde moeten bewijzen zijn regt op dien eigendom eens anderen, vermits ieder eigendom word vermoed vrij te zijn en hij die eenig regt op eens anders zaak beweert dat regt moet bewijzen. Burg. wetb. art 627.

Zwolle den 19 jan. 1844.

Hoogwelgeboren Heer den heer Baron van Heeckeren van Twickel op den huize Twickel Delden.
Hoogwelgeboren Heer,

Hierbij ontvangt UwEd concept eener dagvaarding tegen A.J. Peterman alsmede opstel eener onderhandsche volmagt van de heer Mulder welk ik nodig acht omdat de kwaliteit van verwalter markenrigter slechts kan ontleend worden uit eene kwalificatie van UwEd.

Bij de eerste comparitie kan de heer Mulder voor conclusie zich refereren tot de dagvaarding. Het verdere hangt af van het antwoord of de defentie van den gedaagde. Beweert hij dat die boomen zijn eigendom zijn dan word het geschil van een zakelijken aard, hoedanig de kantonregter onbevoegd is te beslissen. Beweert de gedaagde dat niet, maar ontkend hij het feit het houwen en wegvoeren der boomen of dat die stonden op markengrond de in de eisch opgegeven plaats, dan moet het bewijs door getuigen worden aangebragt. Het is niet denkelijk dat dit nodig zal zijn.

Concept

In het jaar 1844 den .. january.

Ten verzoeke van den Hoogwelgeboren Heer mr. Jacob Derk Carel Baron van Heeckeren van Twickel, grondbezitter wonende op de huize Twickel in de landgemeente Ambt Delden, in hoedanigheid van erfmarkenrigter van Stokkum en Herike in de gemeente Markelo, als zoodanig vertegenwoordigende het markgenootschap van dien naam ter zaker dezès domicilie kiezende te Goor ten huize van ...

Heb de ondergeteekende ... deurwaarder bij het kantongerecht van Goor wonende te Goor, gedagvaard Arend Jan Peterman landbouwer wonende in Stokkum gemeente Markelo ter zijner woonstede exploit doende en sprekende met ... om te verschijnen voor het kantongerecht te Goor ter gewonen plaats en deszelfs teregtzitting ten huize van ... te Goor op ... dag den ... eerstkomende ten ... uren voordemiddag.

(nota: er moeten vijf vrije dagen tusschen de dagvaarding en den termijn van comparitie). Ten einde te worden veroordeeld om aan den eischer in zijn voorschreven hoedanigheid ten behoeve van het markgenootschap van Stokkum en Herike te betalen eene som van twaalf guldens of zoo

veel meer of minder als ingeval van betwisting deezer begrooting door het kantongeregts zal worden bepaald tot vergoeding der schade welke de gedaagde aan de marke van Stokkum en Herike heeft toegebracht door op de derden november 1843 te houwen en weg te voeren drie peppel boomen staande op de markengrond van Stokkum in de nabijheid en ten noorden van de Willemsgaarden op het kadastraal perceel staande ten name der marke Stokkum nr 692 van de sectie E der gemeente Markelo; met verdere veroordeeling in de interessen en de kosten.

Nota: de schade aan de marke toegebracht bestaat niet in de waarde welke de boomen of het hout daarvan had nadat zij gehouwen waren, maar in de waarde welke zij voor de marke hadden toen zij levend gestaan stonden.

Deze eisch is gegrond op de daadzaken in geval van ontkenning door getuigen te bewijzen dat de gedaagde op den 3 november 1843 heeft afgehouden en vervolgens weggevoerd drie oude peppel boomen staande op grond der marke Stokkum. En wat het regt betreft op de wetsbepalingen voorkomende in art 626, 627, 655, 1401 in het burgerlijk wetboek en 98 van dat burgerlijk regtsvordering.

En heb ik dit exploit gedaan en afschrift van denzelven gelaten ter woonstede van Arend Jan Peterman voornoemd aan handen van en sprekende als boven.

De kantonregter.

Concept van volmagt.

De ondergeteekende erfmarkenrigter van Stokkum verklaart bij dezen als zoodanig te stellen tot zijn gemagtigde en verwalter den heer H. Mulder rentmeester wonende te Delden aan wien hij de magt geeft voor en namens den ondergeteekende te verschijnen op de markevergaderingen als mede zoo eischende als verweerende voor het kantongeregts te Goor aldaar in plaats van de ondergeteekende het markgenootschap van Stokkum te vertegenwoordigen, alle conclusien te nemen en alles te doen wat de ondergeteekende in opgenoemde hoedanigheid zelve tegenwoordig zijnde zoude kunnen of moeten doen.

Onder belofte ratihabitie schadelooshouding en verder verband als naar regte.

Twickel den .. jan. 1844.

Hulscher den 27 febr. 1844.

Wel Edel Heer,

Hierbij ontvangt UwEd het vonnis tegen Peterman gewezen terug met concept.

1. van een exploit van beteekening in dat vonnis.
2. van een exploit van bevel ten minsten acht dagen later te doen.

Bij deze exploiten moet domicilie gekozen worden in de gemeente in welke de geexecuteerde woont (regt art 439), alzoo in de gemeente Markelo. Aan dat domicilie kan de debiteur betaling doen en ook zijn verzet doen beteekenen. De persoon bij wie dat domicilie geleezen word moet dadelijk aan UwEd zenden het exploit dat daar beteekend mogt worden.

Overigens refereer ik mij tot de onder het 2e concept gestelde nota. Het overige moet de deurwaarder weeten. Na het bevel moet hij in elk geval nadere order van UwEd wachten alvorens tot het beslag over te gaan. Het is wel denkelijk dat UwEd eer het zoo ver komt van Peterman iets zal vernemen.

Ik heb de eer met achting te verblijven P.A. van Steenberg.

PS. indien er verzet komt zal UwEd het exploit dadelijk aan mij dienen te zenden want dat moet inhouden dagvaarding tegen den eerstvolgende regtdag. Ik vertrek vrijdag naar Zwolle. Bijgaand aan de heer van Twickel betreft de zaak der kerk te Dieren, alnog geen haast.

Acte van beteekening.

In het jaar enz. ten verzoeke van den hoogwelgeboren Heer Jacob Derk Carel Baron van Heeckeren van Twickel, grondbezitter wonende op den huize Twickel in de gemeente Ambt Delden, in hoedanigheid van erfmarkenrigter van Stokkum in de gemeente Markelo, als zoodanig vertegenwoordigende het markgenootschap van dien naam domicilie kiezende in de gemeente Markelo ten huize van ...

Heb ik ondergeteekende deurwaarder enz. beteekening gedaan en afschrift gelaten aan Arend Jan Peterman landbouwer wonende in Stokkum gemeente Markelo, ter zijner woonstede aldaar exploit doende en sprekende met ...

Van de grosse van een vonnis bij verstek gewezen door den heer kantonregter te Goor ten voordeele van den requirant in zijne voorschreven hoedanigheid tegen de gerequireerde op den een en dertigsten january jongstleden behoorlijk uitgegeven en geregistreerd.

En heb ik afschrift in dezelve grosse alsmede van dit exploit gelaten ter woonstede van Arend Jan Peterman voornoemd aan handen van en sprekende als boven.

De beste zijn exploit van ... te doen ten minste acht dagen na de beteekening indien aan het vonnis niet is voldaan of geen verzet daartegen is beteekend.

In het jaar enz. ten verzoeke (als voren) domicilie kiezende in de gemeente Markelo ten huize van ... uit krachte van de grosse van een vonnis bij verstek gewezen door den heer kantonregter te Goor op den 31 january dezes jaars, behoorlijk uitgegeven en aan na te melden gerequireerde beteekend op den ...

Heb ik ondergeteekende enz. bevel gedaan aan Arend Jan Peterman landbouwer wonende in Stokkum gemeente Markelo ter zijner woonstede aldaar exploit doende en sprekende met ... binnen twee dagen aan voorschreven vonnis te voldoen door aan de requirant in zijne voorschreven hoedanigheid te betalen:

1. de som van twaalf gulden tot welke betaling de gerequireerde bij voorschreven vonnis is veroordeeld en zulks met de wettige interessen der som vanaf de dag der dagvaarding zijnde den 23 january dezes jaars.
2. de som van drie gulden, vier en vijftig cents voor de kosten bij voorschrevene vonnis vereffend, buiten dien van registratie en expeditie en beteekening van hetzelfde vonnis alsmede van dit exploit. En heb ik ten verzoeke en sprekende als boven aan den gerequireerden verklaard dat bij gebreke van voldoening hij daartoe zal worden genoodzaakt door beslag en executie zijner roerende goederen.

Afschrift dezes heb ik gelaten ter woonstede van Arend Jan Peterman voornoemd aan handen van en sprekende als boven.

De kosten zijn ...

Nota. Dit bevel gedaan zijnde moet men ten minsten twee dagen wachten. Daarna kan er beslag gedaan worden op de wijze voorgeschreven bij art 440 wetb. van burg. regtsvordering.

Wanneer Peterman aan het vonnis wil voldoen moet hij betalen:

1. de hoofdsom van f 12
2. de kosten bij het vonnis vereffend f 3,54
3. de kosten der registratie op de minute f 0,28
4. de kosten der expeditie en registratie achter op het vonnis genoteerd f 3,15
5. de kosten van de beteekening.
6. de kosten van het bevel.

Men kan ook vorderen de interessen van f 12 tegen 5% per jaar vanaf 23 january 1844.

Het Hulscher den 22 maart 1844.

Hoogwelgeboren Heer,

Ik heb de eer UHWGeb hierbij te doen toekomen een opstel van het exploit van beslag bij Peterman te doen. Hij kan nog in verzet komen bij dat beslag door het aan den deurwaarder te verklaren; ook zelfs nog later zoo lang de goederen niet verkocht zijn. Regt art 81, 82 84. Ik denk dat zulks zal gebeuren of hij heeft alles verkocht en dan zal een derde moeten opkomen om de goederen te reclameren.

Indien het beslag zaterdag (zijnde morgen) nog kan gedaan worden zonder UHWGeb voor deszelfs vertrek het resultaat nog kunnen vernemen. Zoo niet, zoude het mij beter voorkomen met het beslag te wachten tot na de terugkomst van de heer Mulder vermits er anders niemand is om deze zaak orders te stellen; gaande ik den 26 naar Zwolle om terug te komen den 5 april.

Ik heb de eer met verschuldigde hoogachting te verblijven.

Hoogwelgeboren Heer.

Uw HWGeb Dienaar P.A. van Steenbergen.

Tot naregt.

Op den tienden april heb ik ten verzoeke van den Hoogwelgeboren Heer mr J.D.C. Baron van Heeckeren van Twickel in zijne hoedanigheid van erfmarkenrigter van Stokkum in de gemeente Markelo wonende op den huize Twickel te Delden ter woonstede van den beslag van Arend Jan Peterman te Stokkum gebracht een vonnis bij verstek gewezen door den heer kantonrechter te Goor op 31 January jl, den 2 maart beteekend, den 8 maart het bevel tot betaling betekend en te Goor geregistreerd en beslag van executie genomen een ronde neerstaande tavel met ijzer klink, een zwart eikenhout kleerkast, een houten koffer of kist, kastjen met een deur, zeven stoelen en twee kinderstoeltjes, zeven bonte aarde schotels, acht borden, zeven witte borden, vier tinnen komjes, dito thepot, blikke lamp, dito bus, koper koffyketel, twaalf ..., ijzer pot, zwartkoper ketel, staaf haspel, spiegel, lepelbord met agt tinne lepels, haal, tang en blaaspijp, vuurstolp, greep, karne, polsschop, greep, bijl, twee tonnen, twee manden, lade met mes, groote kist, twee greepen en spaangreep, hooyvork, wan, een grijs kalf, (een bont beest hetwelk ik in geen beslag heb genomen en hem ingevolge de wet gelaten), een bruinstandig ruinpaard, een beslagwagen, in de waskamer twee ijzer potten, twee emmers, leujoen melkvat en een karne met wagen, een kastjen, eenige kleinigheden en oud ijzer, in de melkkamer twee kookpannen, hangijzer, groote en kleine ijzerpotten, twee bekken, twee roompotten, drie vlessen, drie waschkommetjes, schotel, hangmand, brandmand, tinne boterschotel en drie aarde potjes, noch een hamer, zellen en eenige tonnen, oude kruiwagen, drie vlessen, baktrog, plagzich en bouwzig en twee span wielen en alle welke zullen verkocht worden op zaterdag den 20 april des morgens 10 uren van comptant.

1850, 1851, 1852.

Stukkens nopens de verwijdering van zekere Hendrik Peters, bijgenaam Peterman, uit de mark bij minnelijke schikking dat niet gelukt is, doch later bij vonnis der regtbank te Deventer is geexecuteerd.

Diepenheim den 9 juny 1847.

Aan den heer burgemeester van Markelo.

onderwerp: armwezen

In antwoord op UEdAchtb missive dd 3 juny jl nr 189/104 hebben wij de eer te berigten dat door de hervormde dakonie alhier het onderstands domicilie van Hendrik Peters te dezer gemeente wordt erkend, zoodat wij de declaratie der voorgeschoten kosten zullen inwachten. Wij

verzoeken UEdelAchtbare echter beleefdelyk om bij verdere behoefte aan onderstand bedoelden Hendrik Peters met zijn gezin naar herwaarts over te zenden daar de hervormde diakonie alhier tot regel heeft aangenomen geene behoeftigen buiten de gemeente te bedeele.

Burgemeester en assessoren van Diepenheim J. van Delden.

Ter ordonnantie van dezelve J. Bruins.

Voor eensluidend afschrift W. Götte secretaris.

Markelo den 14 december 1849.

Aan den Heere H. Mulder verwalter markenrigter van Stokkum en Herike.

onderwerp: plaatsing van eene hut op markengrond van Stokkum en Herike.

Ter resoribtie van UwEd missive dd 8 dezer maand betreffende zekeren Peterman die eene hut in de mark van Stokkum en Herike op markengrond heeft opgeslagen aan den voet van den Herikerberg, heb ik de eer te dienen dat het bestuur dezer gemeente volgens de bestaande wetgeving zich buiten magt gevoelt aan te nemen en te zorgen dat gemelde persoon in den loop van maart of april des volgenden jaars elders eene woning bekomt of althans de door hem geoccupeerde markengrond verlaat en ook op grond dat bij missive van burgemeester en assessoren van Diepenheim in dato 9 juny 1847 nr 126 die gemeente voor het onderstonds domicilie van Hendrik Peters bijgenaamd Peterman erkend en alzoo niet hier maar te Diepenheim armlastig is.

De burgemeester van Markelo W. Götte.

Aan den Heer W. Götte burgemeester van Markelo te Goor.

Wel Ed. G. Heer,

Den heer markenrigter van Stokkum en Herike heeft kennis bekomen dat zekeren Peterman eene hut in de mark op markengrond heeft opgeslagen aan den voet van den Herikerberg. Zulk inkruipsels zijn nimmer gedoogd en kunnen ook nu niet toegelaten worden.

De heer markenrigter heeft mij echter opgedragen UwEd te kennen te geven bereid te zijn met gemelden Peterman uit hoofde van het gevorderde jaargetijde wel eenige consideratie te willen gebruiken wanneer het plaatselijk bestuur kan aannemen te zorgen dat dezen persoon in den loop van maart of april des volgenden jaars elders eene woning bekomt of althans de door hem geoccupeerde markengrond verlaat. Het zal aangenaam zijn hieromtrent een bepaald antwoord te mogen ontvangen.

Met de meeste achting heb ik de eer te zijn.

Uw WHG Dienaar H. Mulder verw. markenrigter.

Goor 15 december 1849.

Wel Edel Heer den Heer H. Mulder rentmeester des huizes Twickel.

Amice,

Hier nevens het verlangde bepaald antwoord in de zaak van de wederregtelijke plaatsing van eene hut op de markengrond van Stokkum en Herike, hoe zeer ik ook een vijand ben van alle willekeurigheden, zoo kan ik met de beste wil als burgemeester in dit geval daar niet aan doen; als mede geïnteresseerde in de mark vermeen ik echter UEd eenigzins met de positie van Peterman nader bekend te moeten maken. Hij is genaamd Hendrik Peters en behalven hem bestaat zijn gezin uit vrouw en 4 kinderen, is waarschijnlijk uit hoofde van armoede van het plaatsje toebehorende aan den Weldammer boer Berend Jan Nijhuis op Kevelham, moeten vertrekken; indien ik wel onderrigt ben zoude zijn broeder Arend Jan Peters in Stokkum een aanzienlijke hoeveelheid markengrond bij zijn eigendom hebben aangegraven op welke

markengrond hem eenige boeren uit de mark hebben willen plaatsen; doch daar komende terstond door zijnen broeder verdreven was waarop hij zich toen met zijn gezin in de nabijheid van Kevelhams plaatsjen de tegenwoordige hut in het veld opgeslagen heeft.

Mijns bedunkens kan dat gezin niet ten lasten komen van de burgerlijken gemeente van Markelo als zijnde zijn onderhands domicilie erkend Diepenheim te zijn. Ik geef UEd alzoo in bedenking om ter voorkoming van kostbare geregtelijke maatregelen den heer van Wassenaer voor te stellen de medewerking van het bestuur der gemeente Diepenheim in te roepen of zoodanig daarvan te schrijven als zijn Hoogwelgeborene in dezen zal geraden oordeelen.

Ten aanzien van Gradus Hermannus Navers stadstamboer van Goor op een jaarwedde van f 12,00 moet ik UEd melden dat dit gezin bestaat uit hem zijne vrouw en 3 kinderen benevens zijne hoogbejaarde moeder, voor allen welke hij door handenarbeid de kost moet winnen en een armoedige boel is. Indien hij zijn verschuldigde agterstallige landpacht uit dat tractement zal betalen, zoo zal dit niet kunnen geschieden als in october e.k. als wanneer hij zoo veel aan jaarwedde te goed zal hebben en mij gezegd heeft dat voor UEd te zullen laten staan, waarvan ik de gemeente ontvangervan opstall heb verwittigd.

Mijn respect verzekering aan den Heere van Wassenaer verzocht hebbende, zoo zijt met de uwen van ons welmenend gegroet en geloof mij steeds te zijn met ware achtung en vriendschap.

W. Götte

Aan Peterman die zich genesteld heeft in een hut aan den Heriker berg moet worden te kennen gegeven dat hij daar niet kan blijven en hem alleen de vergunning gegeven wordt daar tot het voorjaar te blijven mits het gemeente bestuur van Diepenheim aanneemt te zorgen dat daarna hem een anderen woning worde aangewesen.

Schrijft aan Götte of hij de goedheid wil hebben deze zaak voor u te regelen.

1. als zijnde ook hij belang hebbende in de mark.
2. dat tegenover Peterman dergelijke bedreiging van zijde den burgemeester nog meer klem heeft en
3. daar gij door de ziekte toestand van uwe schoonmoeder niet van huis kunt gaan.

Goor 4 january 1850.

Wel Edel Heer den Heer H. Mulder rentmeester des huizes Twickel.

Waarde vriend,

Met leedwezen vernam ik gisteren avond uit uwe geachte lettere het overlijden van uwe schoonmoeder, van harte condoleer ik uwen schoonvader, ja u allen met het geleden verlies; ofschoon de overledene eene gezegende ouderdom bereikte en gij lieden daardoor een geluk boven veel anderen mogt te beurt vallen, zoo gevoel ik echter het gemis in haar ed voor u allen. Het opperwezen zal hoop ik u en de uwen aldien troost en kracht schenken welke de godsdienst ons aanbiedt; ik breng u mijne beste wenschen bij de verwisseling der ingetreden jaars, de goede God spare u en allen die u dierbaar zijn.

Hij schenke u zijnen besten zegen en lenige de smarten die gijlieden daar zoo ondervonden hebt. Hij neme ons allen in zijne hoede en geve wij ons nog lang in elkanders welzijn en vriendschap mogen verblijden.

Ik maak van deze treurige gelegenheid gebruik u mijn waarde vriend de nota van den heer van Wassenaer te doen terug komen met de verzekering dat ik Peters of Peterman in persoon over zijne willekeurige handelwijze ernstig zal onderhouden, niet alleen maar hem ook op de gevolgen vandien zal attent maken; intusschen acht ik het noodig dat van zijde der heeren markenrigter het gemeentebestuur van Diepenheim met de zaak bekend gemaakt worde op de wijze als zulks aan

dat van Markelo geschied is; kunnende dan daarbij worde aangehaald de door Markelo opgegevene dagteekening des briefs waarbij Diepenheim als onderstonds domicilie van gemelde Peters is erkend.

Mijne dochter voegt hare deelnemings betuiging en wenschen bij de mijne, ontvang nevens alle de uwen onze beste groeten en geloof mij steeds te zijn met bijzondere hoogachting.

Uw vriend W. Götte

Twickel 5 jan. 1850.

Aan den Heer burgemeester van Diepenheim.

Wel Ed. Gestr. Heer,

De heer markenrigter van Stokkum en Herik indertijd kennis bekomen hebbende dat zekeren Hendrik Peters bijgenaamd Peterman eene hut in gemelde mark op markengrond aan den voet van den Herikerberg had opgeslagen; heeft daarover doen schrijven aan den heer burgemeester van Markelo.

Met het daarop ingekomen antwoord is gebleken dat gem. Peters zijn onderstand domicilie te Diepenheim heeft en dit ook door het gemeentebestuur is erkend bij missive in den 9 juny 1847 nr 126.

Daar het bouwen van hutten op markengrond vooral door vreemden elders armlastig nimmer is gedoogd en zulke inkruipsels ook nu niet toegelaten kunnen worden, heeft de heer markenrigter mij echter opgedragen UwEd te kennen te geven bereid te zijn met gemelden Peters uit hoofde van het gevorderde jaargetijde wel eenige consideratie te willen gebruiken wanneer het plaatselijk bestuur van Diepenheim aanneemt te zorgen dat dezen persoon in den loop van de maanden maart of april dezes jaars elders eene woning bekomt of althans de door hem geoccupeerde markengrond verlaat.

Het zal aangenaam zijn hierop ten spoedigste een bepaald antwoord te ontvangen.

Met de meeste achting enz.

5 february 1850.

Aan den Heer Burgemeester van Diepenheim.

Wel Ed. Gestr. Heer,

Ik heb begin der vorige maand (5 january jl) had ik eer UWelEdGestr namens den heer markenrigter van Stokkum en Herike te schrijven over zekeren Hendrik Peters bijgenaamd Peterman welke eigendunkelijk eene hut op grond het eigendom der genoemde mark zijnde, heeft opgeslagen met te kennengeving dat zulks niet kan worden gedoogd maar dat zoo het gemeentebestuur van Diepenheim, waar hij armlastig is, wilde aannemen te zorgen dat hij de geoccupeerde markengrond verlaat, men dan uit hoofde van het ver gevorderde jaargetijde daarmede tijd wilde geven tot in de maand maart te mogen ontvangen, op dat schrijven nog geen antwoord ingekomen zijnde, ben ik door den heer markenrigter gelast UWelEdGestr ten ernstigste te verzoeken zoo spoedig mogelijk op het bedoelde schrijven een bepaald antwoord te willen geven.

Met de meeste achting heb ik de eer te zijn.

Uw Wel Ed Gestr. Dienaar H. Mulder verwalter markenrigter.

Diepenheim den 7 february 1850.

Den Heer H. Mulder verwalter markenrigter van Stokkum en Herike te Twickel.

Betreft: Opslaan van een hut door H. Peters in de mark van Herike.

In antwoord op UwEd missive van den 5 january jl betreffende het opslaan van een hut door

Hendrik Peters in de mark van Herike heb ik de eer UwEd te berigten dat het plaatselijk bestuur van Diepenheim wel genegen is om te trachten dat genoemde persoon elders een woning bekomt, doch dat hetzelfde voor dit oogenblik daartoe in de onmogelijkheid verkeert en alzoo voor alsnog niet bepaald kan aannemen om de vereischte zorg te dragen, dat reeds in den loop van den maanden maart of april dezes jaars de bedoelde hut door Hendrik Peters wordt verlaten.

Ik meen dientengevolge de vrijheid UwEd te verzoeken den heer markenrigter van Stokkum en Herike voor te stellen om toestemming te willen verleenen dat gemelden Peters voorloopig in gedachte hut blijve wonen.

De burgemeester van Diepenheim van Nahuys.

Twickel 20 april 1850.

Aan den Heer burgemeester van Diepenheim.

Betreft: Hut van H. Peters in Herike.

Ter beantwoording van UwEd Achtb. missive van den 7 february jl nr 3/35 heb ik de eer UwEd A. te berigten dat het bestuur der mark Stokkum en Herike de toestemming om Hendrik Peters in de door hem opgeslagen hut in Herike voorloopig te laten wonen niet kan verleenen, althans niet zoo onbepaald als dit door het gemeentebestuur van Diepenheim schijnt verlangd te worden.

Het markbestuur kan en mag zulke wederregtelijke in bezitnemingen van markengrond niet gedogen en zal zich in de verplichting gebragt zien om de amotie der bedoelde hut in regten te provoceren wanneer het gemeentebestuur van Diepenheim waar Peters onbetwistbaar armlastig is, niet bij minnelijke schikking en binnen eene in billijkheid te bepalen termijn kan of wil zorgen dat gemelde Peters elders een ander verblijf worde aangewezen of wel de geoccupeerde markengrond verlaat.

De verwalter markenrigter van S. & H., H. Mulder.

Twickel 2 mei 1850.

Den Heer mr. P.A. van Steenbergen, raadsheer enz.

Hoog Ed. Gestr. Heer,

Naauwelijks is de zaak, waarover ik UHEG den 6 der vorige maand om hulp en raad vroeg, goed afgelopen of ik zit nu al weder in het naauw met een ander geval.

Sedert eenigen tijd namelijk, ik weet niet hoe lang geleden, heeft zekere Hendrik Peters in alle stilte eene hut aan den Herikerberg op markengrond van Herike opgeslagen. Toen ik het gewaar werd was hij er met zijn gezin reeds woonachtig. Ik vernam later dat hij te Diepenheim armlastig was en maakte er toen werk van hem goedschiks gedelogeerd te krijgen, het welke in zoo verre gelukt dat hij met zijn gezin en zijn gering inboedeltje ten koste der diaconie te Markelo naar Diepenheim werd getransporteerd. Men hoopte dat hierdoor de zaak in den draad zou loopen.

Maar tot mijn innig verdriet komt men mij nu berigten dat het plaatselijk bestuur van Diepenheim hetwelk bij officieel schrijven van den burgemeester van Markelo in dato 9 juny 1847 nr 126 heeft erkend dat hij daar zijn onderstands domicilie heeft. Genoemde Peters met de zijnen op de straat hebben laten liggen en dat hij daarna weder in de hut is teruggekeerd. Er zal nu wel niets anders op wezen dan Peters door middel van regten te noodzaken de hut af te breken, temeer daar dit ook reeds het besluit was van den Heer van Wassenaer.

Voor het treurig sterfgeval van mevrouw De heer verwalter is echter nog te zeer getroffen door het geleden verlies om zich met zaken als deze te kunnen bemoeien en ik begrijp toch dat het zaak is om er een begin mede te maken.

Daarom ben ik zoo vrij UHEG ten vriendelijkste te verzoeken mij wel te willen voorschrijven hoe ik in dit geval zal te handelen hebben.

Daar de gemeente Markelo thans onder de regtbank te Deventer behoort zal de deurwaarder te Goor waarschijnlijk gebruikt moeten worden; deze is geen groot licht, waarom men niet te veel op zijne kennis kan laten aankomen. Zoodat wanneer er met een exploit moet worden begonnen dit wel mag worden voorgeschreven.

Mij in dezen al weer op de bekende welwillendheid van UHEG verlatende heb ik de eer met de meeste hoogachting en vriendschap te verblijven.

UHEG Dienaar H. Mulder.

't Hage 22 july 1850.

Den heer Mulder rentmeester van Twickel.

Mulder te Deventer zijnde had ik gaarne dat gij een oogenblik gaat spreken den heer van Twist advokaat aldaar en lid van de 2e Kamer; de heer van Steenberghe heeft hem verzocht de zaak op zich te willen nemen tegen den heer Dull en ook tegen den hutten bewoner in Stockum. Gaat hem daarover spreken en doet alles wat den zaak eenigzins kan bespoedigen.

Twickel 24 july 1850.

Mr. A.J. Duymaer van Twist advokaat en lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal te Deventer.

Wel Ed Gestr Heer,

Volgens afspraak van gisteren heb ik de eer UHEG hiernevens aan te bieden.

1. de expeditie eener acte dd 30 april 1831 waarbij zekere Jannes ter Horst erkent op eigen gezag en autoriteit eene hut op markengrond van Stokkum en Herike te hebben gezet.
2. een vonnis van de regtbank te Almelo dd 17 juny 1835 waarbij Jannes ter Horst voormeld wordt gecondemneerd de door hem op markengrond van Stokkum en Herike gestelde hut te amoveren.
3. een brief van den heer Steenberghe dd 12 mei 1850 waarbij aan den rentmeester van Twickel worden gezonden.
 - a. het laatste exploit van ontruiming dd 1 aug. 1835 tegen meergemelde Jannes ter Horst.
 - b en c een paar stukken betreffende eene soortgelijke zaak tegen zekere Brummelhuis in de mark Bentelo om tot inlichting te dienen.

Gaarne had ik hierbij nog gevoegd het exploit tot ontruiming in mei jl aan Hendrik Peters gedaan; ik kan dit evenwel niet omdat hetzelfde onlangs aan den heer van Wassenaer is afgegeven en door ZHWG naar 's Hage is mede genomen.

Intusschen zal ik de heer verwalter verzoeken het laatstgemelde stuk of aan UWEG of aan mij toe te zenden.

Met bijzondere hoogachting heb ik wijders de eer te zijn.

Uw Wel Ed Gestr Dienaar H. Mulder.

Deventer 27 aug. 1850.

Wel Edele Heer den Heere H. Mulder op den huize Twickel Delden.

Wel Edele Heer,

Bezig zijnde met het stellen der dagvaarding tegen Peters en nagaande hoe die zaken hier gewoonlijk worden behandeld, zie ik dat de dagvaardingen voor de marken hier veelal zijn gedaan niet op naam van den markerigter aldien, maar van den markerigter en gecommiteerden. De vraag rijst alzoo zijn er ook gecommiteerden in de marke van Stockum en Herike ? en zoo ja welke zijn hunne namen, voornamen en woonplaats ?

Zijn er geene gecommiteerden in Stockum en Herike daar van er natuurlijk niet op hun naam

mede worden gedagvaard. Maar zijn ze er wel zoo geloof ik dat het voorzigtiger zal zijn ten einde captien te voorkomen mede op hunnen naam te dagvaarden en ik kan niet zien dat daar iets tegen is.

Hoogachtend heb ik de eer te zijn.

Uw wel ed Duymaer van Twist.

Twickel 30 aug. 1850.

Wel Ed Gestr Heere den Heer Duymaer van Twist advokaat te Deventer.

Wel Ed Gestr Heer,

Op uwe geeerde letteren van 27 dezer heb ik de eer te antwoorden dat er geene gecommiteerden in de mark Stokkum en Herike zijn. Het markbestuur wordt uitsluitend door den erfmarkenrigter uitgeoefend en geheel de mark door hem vertegenwoordigd. Zoo is het hier ook met alle andere marken waarvan het marken of erfmarkenrigterschap door den Heer van Twickel wordt bekleed. Ik heb de Heer van Twickel, welke gisteren naar Belgie vertrokken is, nog over deze zaak kunnen onderhouden. ZHWGeb heeft mij toen opgedragen UWelEd te melden dat hij voornemens was geweest UWelEd eene visite te brengen maar daarin door deze reis tot zijn leedwezen vooreerst is verhinderd geworden en verzocht zijne complimenten beleefdelijk aan UWelEdGestr over te brengen.

Met bijzondere hoogachting heb ik de eer te zijn.

Uw Wel Ed Gestr Dienaar H. Mulder.

Deventer 1 september 1850.

Wel Edele Heer den Heere H. Mulder op den huize Twickel Delden.

Wel Edele Heer,

Gisteren ontving ik uwe missive van den 30sten augustus houdende het berigt dat in de marke van Stockum en Herike geene gecommiteerden zijn; hierdoor is alzoo vanzelve de vraag opgeheven of de dagvaarding ook op naam aan gecommiteerden moet plaats hebben.

Ik moet versooning vragen dat ik bij mijn laatsten brief nog verzuimd heb eene andere vraag of liever twee vragen te doen.

Vooreerst ik heb in de concept dagvaarding de gronden der marke aldien omschreven dat de marke van Stockum en Herike is in het bezit van de gronden tot die marke behoorende zijnde veld en groengronden aan en door elkander gelegen in de gemeente Markelo; deze omschrijving is immers juist.

Ten andere wenschte ik bij die omschrijving nog te voegen: gekadastréerd in sectie .. nummer .. Maar de kadastrale sectie en nummers zijn mij onbekend. Wilt u de goedheid hebben mij die op te geven ? Alsméde indien zoo als wel waarschijnlijk is de markegronden uit meerdere nummers bestaan, op welke van die nummers Peters het huisje heeft gebouwd ?

Zoodra ik nog op deze vragen antwoord van u zal hebben ontvangen zal ik de dagvaarding aan den deurwaarder zenden met last op die te doen.

Hoogachtend heb ik de eer te zijn.

Uw weled dienaar Duymaer van Twist.

Twickel 7 sept. 1850.

Den Heer Duymaer van Twist advokaat te Deventer.

Wel Ed. Gestr. Heer,

Ter beantwoording uwer geeerde letteren van een dezer heb ik de eer te melden dat de heer bij vroegere gelegenheden, toen het kadaster nog niet was ingevoerd, de mark van Stokkum en

Herike met dezelfde woorden omschreven heeft als nu door UwEd is geschied. Daar echter volgens het kadaster de mark thans uit meerdere aan zogenaamde grondsoorten bestaat als enkele percelen bouw, wei of grasland, moeras, bosch, enz. geef ik bescheidenlijk in bedenking of het daarom niet goed zou zijn thans de omschrijving minder bepaald te stellen door bv te zeggen: zijnde hoofdzakelijk veld en groengronden enz., temeer nog daar aan het verlangen van UWEdGestr om al de sectien en nummers van het kadaster bij de omschrijving te voegen zeer moeyelijk kan worden voldaan, eensdeels omdat de stukken waaruit deze zouden kunnen worden getrokken thans niet onder mijn bereik zijn en anderdeels de omschrijving misschien te omslagtig zou maken, aangezien de mark uit ca 400 kadastrale percelen bestaat. Is de vermelding van alle sectien en nummers evenwel noodzakelijk dan zal ik lijsten der percelen, welke thans onder den landmeter Mellink te Vorden berusten, ontbieden en aan UwEd doen toekomen. Het perceel waarop H. Peters zijne hut heeft opgeslagen is kadastraal nr 474 van sectie D van de gemeente Markelo.
Met bijzondere hoogachting heb ik de eer te zijn.
Uw Wel Ed. Gestr. Dienaar H. Mulder.

18 nov. 1850.

Amice,

Voor ik uit Deventer ging had ik de dagvaarding gesteld en met proc. Jordens (GE) afgesproken hoe te handelen, alsmede dat hij mij schrijven zoude wanneer er iets onverwachts gebeurd waarmede hij verlegen was.

Sedert deze tijd niets vernomen hebbende vertrouw ik dat alles goed is geloopt. Maar ten einde u steeds berigt te kunnen geven schrijf ik heden aan proc. Jordens met verzoek om spoedig antwoord.

Met hoogachting D. van Twist.

21 nov. 1850.

Amice,

Hierbij het antwoord van prokureur G.E. Jordens.

Mij dunkt er is geene eene reden om met de executie te wachten. Schrijf mij bij de terugzending of dit ook uw gevoelen is.

Dan zal ik last geven om zonder verwijl met de executie voort te gaan tot het einde toe.

Hoogachtend D. van Twist.

Kopie van het antwoord van den proc. G.E. Jordens.

Peters is niet gecompareerd; er is verstek bedongen, vonnis verleend uitgesproken en de expeditie is geligt. De ontruiming is gesteld eene maand na de beteekening; overigens is uw conclusie in allen deele toegewezen. Moet ik nu maar met de beteekening en verdere ten uitvoerlegging voortgaan; wees zoo goed mij zulks te berigten, of moet de winter zijn afgeloopen voor dat de uitzetting plaats hebbe ?

Get. G.E. Jordens.

Deventer 17 dec. 1850.

Wel Ed. Heer H. Mulder rentmeester van Twickel bij Delden en verwalter markenrigter van Stokkum en Herike.

Wel Ed. Heer,

Heede had mr. Duymaer van Twist mij kennis gegeven het vonnis tegen H. Peters ten spoedigsten ten uitvoer te leggen; ik had het vonnis geligt en afschrift in orde doen brengen toen

ik vernam dat de deurwaarder Nijhuis te Goor ziek was. Ten gevolge uwer geerde dd 11 december jl zal thans op morgen de deurwaarder A. Boo van hier derwaarts gaan om vonnis te beteekenen met bevel om binnen een maand te ontruimen. Bij aldien H. Peters niet binnen een maand vertrekt en opbreekt zal UwEd wel de goedheid hebben daarna na den 18 January 1851 kennis van geven. Alsdan zal ik terstond zorgen dat de ontruiming geregteijk worde ten uitvoer gelegd.

Met alle achting.

Uw Ed Dienaar G.E. Jordens.

Twickel 20 Jan. 1851.

Wel Edel Gestr. Heer mr G.E. Jordens procureur bij de arrond. regtbank te Deventer.

Wel Edel Gestr. Heer,

Ten gevolge van UwEd geerde schrijven van den 17 december jl heb ik de eer UWEDG te informeren dat de bekende H. Peters de wederregteijk in bezit genomene markengrond van Stokkum en Herike gisteren nog niet had ontruimd en ook geen voornemen schijnt te hebben dit goedwillig te doen, zoodat er niet anders zal overschieten dan het vonnis geregteijk ten uitvoer te leggen.

Met bijzondere hoogachting heb ik de eer te zijn.

Uw Wel Ed Gestr Dienaar H. Mulder.

Goor 28 January 1851.

Wel Edelen Heer den Heer H. Mulder rentmeester des huizes Twickel bij Delden.

Amice,

Heb de goedheid den Heer van Twickel de verzekering te geven dat tot verbetering der weg van Markelo naar Borculo geen andere klei zal gebezigd worden dan die welke ligt langs den grindweg in het Mazeveld die UHWG daartoe wel heeft willen bepalen.

Voorts gelieve UwEdZHG de verzekering te geven dat ik niet alleen op daartoe ontvangen aanzoek de persoon van Hendrik Peters heb doen aanzeggen om te vertrekken, maar daar en boven ook meermalen, zoo in persoon als door veldwachter Klein, hem gewaarschuwd heb om vrijwillig de hut te verlaten. Ik heb hier bij zelve te veel belang om al het mogelijke te doen tot vrijwaring der mark van groote kosten. Ook gelieve UwEdZhG door nevensgaand authentiek afschrift de missive van burgemeester en assessoren van Diepenheim dd 9 juni 1847 nr 126 te overtuigen dat Hendrik Peters niet te Markelo maar wel te Diepenheim armlastig is en ZHG te zeggen dat ik gisteren te Markelo zijnde, van den predikant Budde nog de verzekering hebbe bekomen dat zedert de erkenning van het onderstands domicilie de diaconie van Diepenheim jaarlijks met de diaconie van Markelo hunne wederzijdsche van elkander gedane uitgaven aan behoeftige personen, waar onder ook de bedeeing aan H. Peters verstrekt, verreekend. Dat de diaconie van Markelo in het afgelopen jaar naar aanleiding van bovengemelde missive Peters met zijn gezin per voertuig naar Diepenheim heeft doen overbrengen doch daar de diaconie hem niet verkoos aan te nemen, heeft men hem op de straat te Diepenheim laten staan en is toen den volgende dag met zijn gezin in de hut geretourneerd.

Ik kan niet denken dat Peters andere raadsliden kan hebben dan Poel in Herike dat familie van hem is, buurman van den gezworen der mark Schut; en als ik wel onderrigt ben is de predikant te Diepenheim oorzaak dat deze zaak op het uiterste moet worden gedreven.

Hiermede vertrouwd ik genoegzaam de stand van zaken toegelicht te hebben en blijve met achting en vriendschap.

W. Götte

29 jan. 1851.

Den Heer mr G.E. Jordens procureur enz Deventer.

Wel Edel Gestr. Heer,

De Heer van Twickel vraagt mij telkens hoe het is met de executie van het vonnis tegen H. Peters. Er zijn anderen die aanstalten maken om ook, zoo het schijnt, hutten op markengrond op te slaan. Men hoopt dat de zaak van Peters hen daarvan zal afschrikken. Heb de goedheid mij eenig bericht te doen geworden hoe ver de executie van het vonnis tegen Peters gevorderd is. In afwachting hiervan heb ik de eer met de meeste achting te verblijven.
Uw Wel Ed Gestr Dienaar H. Mulder.

Deventer 31 jan. 1851.

Wel Ed. Heer H. Mulder rentmeester op den huize Twickel bij Delden.

Wel Ed. Heer,

Het vonnis zoude reeds uitgevoerd zijn zoo niet een der beide arrondissements deurwaarders alhier ongesteld geweest was. Deurwaarder A. Bos alhier zal alsnu woensdag den 5 february eerstkomende tot de executie overgaan. Hij is echter bevreesd de noodige bijstand en arbeiders te Markelo niet te zullen vinden en verzoekt mij daarom UwEd uit te noodigen te willen zorgen dat hij op woensdag aanstaande ten tien uren voormiddags te Markelo komende ten huize van Warmelink vroeger Nijhuis, hij aldaar zal vinden vier daghuurders of arbeiders met een wagen en paard om hem derwaarts te vergezellen en de behulpzame hand te bieden; zij dienden van schuppen, bijl enz voorzien te zijn alsmede dat ook de veldwachter van Markelo hem kan bijstaan als getuige. Een der arbeiders zal ten zelfden einde moeten kunnen schrijven. De wagen moet dienen om de afbraak op te laden en weg te voeren, de deurwaarder vraagt waarheen? Ik heb geraten naar de kom van het dorp Markelo hier of daar bij de kerk; want om die afbraak welke luidens het vonnis niet weder op markegrond mag gelegd worden, naar bv de naast bijzijnde openbare weg te vervoeren wordt bedenkelijk omdat niemand tot dergelijke einden openbare wegen mag gebruiken en omdat men gevaar loopt alsdan die materialen spoedig weder in eene hut te zien veranderen. Ook zal niemand gaarne zijne grond vrijwillig afstaan tot het wederleggen dier bomstoffen welke het eigendom van Peters blijven.

Mogt UwEd eene andere meer geschikte plaats weten dan de kom van het dorp Markelo en ook wanneer er eenig bezwaar omtrent het overige gedeelte dezer letteren mogt bestaan, verzoek ik zulks spoedig te vernemen ten einde den deurwaarder hiervan te kunnen informeren.

Mr. van Twist had het zoo druk de weinige dagen dat UwEd hier was dat hij mij verzocht de zaak maar naar mijn oordeel ten einde te brengen.

Met alle achting.

Uw Ed. Dienaar G.E. Jordens.

Zondagnamiddag 2 febr. 1851.

Wel Edelen Heer den Heer H. Mulder rentmeester des huizes Twickel bij Delden.

Amice,

Het spijt mij UwEd te moeten berigten dat ik morgenochtend op reis ga naar Zwolle alwaar ik de zitting van den militieraad tot 12 dezer maand moet bijwonen. Ik zal intusschen zorgen dat de veldwachter van Markelo op tijd en plaats zich zal bevinden en ter beschikking steld van den deurwaarder Bos. Zoude het niet goed zijn dat Peters met zijn gezin dadelijk per as word overgebracht naar Diepenheim ingeval dit wordt goedgekeurd. Schrijft dan dadelijk per kerende post aan van Opstael die dan wel voor een wagen zal zorgen.

Na vriendelijke groete W. Götte.

Twickel 3 febr. 1851.

Den Heere mr. G.E. Jordens procureur enz Deventer.

Wel Ed Gestr Heer,

In antwoord op UwEd letteren van 31 jan. jl is dienende dat de veldwachter van Markelo aantaaende woensdag den 5 dezer om 10 ure in de aangeduide herberg ter beschikking vonden deurwaarder Bos zal zijn. Dat daar de arbeiders en het noodige voertuig enz van het Weldam moesten komen, niet eerst naar Markelo zullen gaan, maar besteld zullen worden tegen 10½ uur bij de hut van Peters present te zijn voorzien van de noodige gereedschappen. Dat wat het neerleggen der afbraak betreft de burgemeester van Markelo gaarne zou zien dat deze te Diepenheim op eene convenabele plaats bv het kerkhof werd neergelegd omdat Peters en familie eigenlijk te Diepenheim armlastig zijn. Indien hiertegen geen regtsbezwaar in den weg is, is eene nederlegging in Diepenheim veel doeltreffender, want die gemeente is in zekeren zin de oorzaak van geheel deze kostbare procedure.

Dit punt wordt echter aan de beslissing van UwEd overgelaten. Alleen voor den deurwaarder is de distantie naar Diepenheim iets grooter. Dit mag echter alleen geen punt aan bezwaar uitmaken. Ik hoop dat deze mededeelingen genoegzaam zullen zijn voor den deurw. Bos de noodige instructien te geven.

Met de meeste achting.

UWEG Dienaar H. Mulder.

Maandagavond 24 febr. 1851.

An de wel edele heer H. Mulder rentmeester op den huize Twickel bij Delden.

Wel Edele Heer H. Mulder.

Zoo ik gehoord heb is Peterman na het afbreken van zien hut an den tweden dag te Markeloo in een armenhusje geplaatst, zoo ik hoor heef hij wel een goeye woning of hij er blijven zal ja of ne, daar hore ik niets van.

Uw onderdanige A.G. Wegereef.

10 juny 1852.

Den Heer mr G.E. Jordens procureur enz Deventer.

Wel Edel Gestr. Heer,

Daar het reeds meer dan een jaar geleden is, dat het vonnis tegen zekeren Peters welke wederregtelijk eene hut op markengrond van Stokkum en Herike had gebouwd, is ten uitvoer gelegd, ben ik zoo vrij UWelEdGestr beleefdelijk te verzoeken om zoo wel de acten en stukken welke door mij bij brief van 24 july 1850 aan den heer mr A.J. Duymaer van Twist zijn gesuppedieerd als de expeditie van het vonnis in deze zaak gewezen en verdere stukken daarvan het gevolg, wel aan mij te willen doen toekomen, ten einde bij het archief der mark te worden gedeponeed.

Met de meeste achting betuig ik gaarne te zijn.

Uw Wel Ed G. Dienaar H. Mulder.

1845.

Stukken betrekkelijk het opladen en wegvoeren van plaggen en brandspecie uit het Stokkemberbroek zullende zijn gepleegd door Derk Lunk, Jan Willem Zoomer en Jan Hendrik Oolbrink op den 1, 2 en 13 september 1845, proces verbaal van den veldwagter.

Deventer den 6 nov. 1845.

Nr 223a/525

Aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht te Goor.

Ik verzoek uw ed om naar aanleiding der klagten mij gezonden bij missive van den 31 oct. jl nr 316/154 in te lichten en kenbaar te maken of bij plaatselijk reglement dan wel bij marken of holtinkresolutie verboden is om plaggen te steken of brand te maken in den groengrond het Stokkemberbroek genaamd en of er op het plegen daarvan boete is gestatueerd. De gewoonte schijnt te zijn om op markengronden plaggen te steken en weg te halen, terwijl echter ten behoeve der veeweide hier en daar eenige beperkingen ten dien opzichte worden daargesteld. Het komt mij voor dat de in opgemelde klagten voorkomende personen moeyelijk wegens diefstal kunnen worden vervolgd, tenzij zij de plaggen en brandspecie hebben weggehaald dewelke door anderen waren gemaakt of gestookt. Meer van toepassing schijnt mij te zijn art. 44 der wet van 6 oktober 1791 (code rural) welk art. daarop eene boete statueert van 3 tot 24 franken.

De Officier van Justitie te Deventer J.E. Dijkers.

Deventer den 12 november 1845.

Nr 228a

Aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht te Goor.

Naar aanleiding van de door uw ed aan mij bij missive van gister nr 525 ingezonden inlichtingen betreffende de processen verbaal door den veldwachter Klein opgemaakt tegen ingezetenen uit de marke Stokkum ter zake van het steeken en wegvoeren van plaggen uit de marke, heb ik de eer uw ed kenbaar te maken dat het mij niet voorkomt dat die zaken vatbaar zijn voor het wetboek van strafrecht bekend zijn die in deze van toepassing kunnen worden geacht.

Misschien had uw ed die personen op grond van art. 44 der wet van 6 oktober 1791 code Rura met vrucht voor het kantongerecht kunnen dagvaarden; doch in dat geval had die vervolging behooren plaats te hebben binnen eene maand nadat het delict is gepleegd.

Het eenigste wat er derhalve in deze kan worden gedaan is dat de bij markenresolutie gestatueerde boete door den markenrichter worde ingevorderd, hetwelk echter wel aanleiding kan geven tot langdurige en kostbare procedures.

De Officier van Justitie te Deventer J.E. Dijkers.

Deventer den 1 december 1845.

Nr 255a

Aan den heer burgemeester van Goor ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht.

In antwoord op uw ed missive van den 29 dezer betreffende het vervolgen der klagten door M. Klein opgemaakt tegen ingezetenen uit Stokkum heb ik de eer te dienen dat mijn sustenie dat deze vervolging had behooren plaats te vinden binnen eene maand nadat de overtreding is begaan gegrond is op art. 8 sectie 7 titre 1 du code rural luidende: la poursuite des lelits ruraux sera faite au plus tard dans le delai d'un mois soit par les parties lésées soit par le procureur de la commune ou ses substituts s'il y en a soit par des hommes de loi commis à cet effet par la municipalité faute de quoi il n'y aura plus lieu à poursuivre. (in eene noot bij Carnot op dat art leest men:) le titre 1e de ce code ne disposant rien sur la matière pénale que dans son art. 8 sect 7 nous devons nous borner à faire connaître cet art et le titre II qui doit continuer d'être appliqué dans les art. auxquels il n'a pas été dérogé par des lois postérieures.

Ik herinner mij ook op grond daarvan eene door mij te Almelo aan de regtbank te laat aangebrachte actie op het code rural gefundeerd, te hebben verloren terwijl de regtbank alhier van

hetzelfde principe is.

De Officier van Justitie te Deventer J.E. Dijkers.

Goor 2 december 1845.

Amice,

Gaarne voldoe ik aan uw verlangen door uwed hier nevens te doen toekomen de processen verbaal tegen de bewuste weigerachtige boeren te Stokkum, benevens de brieven van de Officier van Justitie te Deventer. Uit die van 1 dezer maand hedenmorgen bij mij ontvangen, zult uwed zien dat ik ambtshalve in die zaak niet meer werkzaam zal kunnen zijn. De kantonregter hierover nog gesproken hebbende was van gevoelen het best was een civiele actie tot schadevergoeding word ingesteld op de wijze als zulks was geschied met Peterman wegens het omhakken van bomen.

Hiermede vertrouwende eenigsins aan uwe intentie voldaan te hebben, verblijf ik na welmenende groeten met oprechte achting en vriendschap.

W. Götte

Amice,

Den Wel Eedel Gestr. Heer den Heere W. Götte te Goor.

Ik houd het er voor dat het beste middel is om in deze met zekerheid te werk te gaan dat door uwed door middel van den heer Auffmorth eens de opinie van Jacobson te Almelo worde gevraagd; deze is zeer geconfijt in die zaken. De eenige kwestie welke er mijns bedunkens in bestaan kan of art. 44 code rural kan worden toegepast is deze of eene marke wel kan worden aangemerkt als eene communautie zooals dit art. zegt en of communautie niet beteekend gemeentegrond doet laat de kantonregter dit beslissen.

Ik zoude derhalve den veldwachter gelasten om opnieuw op het weghalen der schadden of plaggen te Stokkum te surveilleeren en bij ontdekking ten gevolge van het proces verbaal den bekeurden onmiddelijk dagvaarden ter zake van het weghalen van aarde of zoden uit den groengrond het Stokkummerbroek genaamd. Behalve de veldwachter dient uwed dan als getuigen te dagvaarden een paar welgezinde boeren uit die buurt om daarmede te bewijzen dat het van oudsher is verboden geweest om daar plaggen weg te halen, zoodat het gebruik niet is of door de gewoonte niet is aangenomen om op het Stokkummerbroek dit te verrigten. Uwed dient dan te requireeren dat de gedaagde zal worden veroordeeld tot eene geldboete van minstens f 1,50 tot hoogstens 12 guldens en in de kosten; als de kantonregter hun dan veroordeelt tot eene boete van bv f 3,- en in de kosten zullen zij daar wel in berusten en zich in het vervolg wat in acht nemen.

J.E. Dijkers.

Zwolle den 7 jan. 1846.

Wel Edel Heer,

Ik moet beginnen met verschooning te vragen voor het zoo laat onbeantwoord laten uwe letteren van 3 dec jl betreffende de zaak der Stokkumer boeren. Ter beantwoording daarvan wenschte ik te hebben de stukken eener procedure welke ik mij herinnerder voor eenige jaren te hebben behandeld over een dergelijk geval. Door mijne verhuizing waren die stukken niet op de regte plaats en toen ik die gevonden had bleek het dat sommige daarvan nog in Den Haag waren ten gevolge van het beroep in cassatie dat in die zaak heeft plaats gehad. Uit de thans hier nevensgaande sub **A**, **B** en **C** blijkt dat in 1842 door de regtbank en den officier te Deventer en door het provinciaal hof het onregtmatig weghalen van schadden of plaggen als diefstal is beschouwd geworden, terwijl er de Hooge Raad door het beroep in cassatie der veroordeelde te

verwerpen, het als zoodanig beschouwd heeft. Ik voeg er bij dat mijn persoonlijk gevoelen anders is en dat tegen inwooners der marke of der gemeente alleen eene civile actie ter dier zake geschapen is, indien er geen wettig gearresteerd politie reglement bepaald waarbij zoodanig plaggen of schadden steeken verboden is.

Indien het officie te Deventer door den stukken niet bewogen wordt om alnog tegen de delinquenten te doen insinueren, zoo blijft er niets over dan eene civile actie door het markebestuur te institueren tot vergoeding der schade. Zoo daar voor geeischt wordt eene bepaalde som beneden de f 200 in die actie van de competentie der kantonregter, anders bekent hij bij de regtbank.

Met veel genoegen vernam ik dat de zaak betrekkelijk de collatie te Delden tot genoegen van den heer van Twikkel is geschikt.

Ik verzoek uwed mijne complimenten en mijne verontschuldiging van het lang verwijl van mijn antwoord bij ZijnHoogWelGeb over te brengen. In de volgende maand denk ik in Twente te komen en zal ik niet nalaten een bezoek op Twikkel te brengen.

Inmiddels heb ik de eer met de meeste achting te verblijven.

Uw Ed Dienaar P.A. van Steenbergen.

PS de declaratien zullen volgen.

A

In naam des Konings.

pro justitia nr 76/288

15 7ber 1842.

Het provinciaal gerechtshof van Overijssel vergaderd en raadkamer voor strafzaken.

Gehoord het verslag van den procureur generaal van de procestieuse door den regter commissaris belast met de instructie der strafzaken bij de arrondissementsregtbank te Deventer, ter requestatie van den officier van justitie bij dezelve regtbank geïnstrueerd tegen Wolter Lodeweges oud 47 jaren van beroep wever geboren en wonende te Goor en Wessel Oelen oud ongeveer 40 jaren van beroep karreman geboren en wonende te Goor, houdende hetzelfde verslag dat uit de instructie zoude zijn gebleken dat tegen beide beklagden in den nacht van den 11den op den 12den juny van dit jaar op de stadsweide te gaan de Groote Whee genaamd, eene groote menigte groene dek of rolplaggen, welke reeds te voren gestoken waren, op eene kar hebben geladen en dat zij nadat de kar was volgeladen door den veldwachter en politiebediende der stad Goor zijn aangehouden en zoodanig verhinderd dezelve verder te vervoeren.

Gehoord het requisitoir van den procureur generaal door denzelven geteekent en ter tafel overgelegd, daartoe strekkende dat het hof moge verstaan dat de daad waarvan de beklagden verdacht zijn van dien aard is dat dezelve ligt of onteerende straffen kan ten gevolge hebben. Dat de verdenking tegen de beklagde genoegzaam is gevestigd en er voldoende bezwaren ten laste van denzelven bestaan, dat voorts het hof de teregtzitting van de beklagden voornoemd ter zake voorschreven, zal bevelen voor het provinciaal gerechtshof in Overijssel kennis nemende in criminele zaken, gezien de stukken tot deze zaak betrekkelijk.

Gezien de bij exploit van den deurwaarder Albertus Nijhuis te Goor van den 2 september 1842 door den officier van justitie bij de arrondissementsregtbank te Deventer aan de beklagden gedane kennisgeving van de verhindering dezer stukken van den procureur generaal bij den Hove. Overwegende dat de daad waarvan de beklagden voornoemd verdacht zijn de wet met een ligt of onteerende straf wordt bedreigd, overwegende dat de instructie dezer zaak genoegzame bezwaren tegen de beklagde oplevert, ons de teregtstelling van denzelven te bevelen.

Gezien art 386 nr 1 van het wetboek van strafregt alsmede art. 135 van het wetboek van

strafvordering, regt doende op het requisitoir van den procureur generaal beveelt de terechtzitting van de beklaagden Wolter Lodeweges en Wessel Oelen.

Overeenkomstig den vijfden titel van het wetboek van strafvordering en wel ter zake van diefstal bij nacht van dek of rolplaggen gepleegd door twee personen in de gemeente Goor in den nacht van den elfden op den twaalfden juny achttien honderd twee en veertig.

Verwijst ter zake voorschreven de beklaagden naar de openbare terechtzitting van dit feit in criminele zaken.

Aldus gewezen en in tegenwoordigheid van den advocaat generaal uitgesproken binnen Zwolle den vijftienden september achttien honderd twee en veertig bij de heeren Van den Gronden, vice president Helmich, Wicherlink, Eekhout en Greven, raadsheeren die dit arrest met den mede tegenswoordige zijnde griffier hebben geteekende.

Get. R.S. van den Gronden, G.J. Wichelink, A.J. Helmich, B. Eekhout, F. Greven, G.D. Ribbius. Afgegeven aan den procureur generaal Abr. van de Graaf griffier.

B

Acte van beschuldiging.

De procureur generaal bij het provinciaal gerechtshof in Overijssel.

Geeft te kennen dat bij gewijzigde van hetzelfde Hof en kamer van rade van den 15 september 1842 de terechtstelling bevolen is van en verwezen zijn naar de openbare terechtzitting van dit hof regtdoende in criminele zaken.

Wolter Lodeweges oud 47 jaar van beroep wever geboren en wonende te Goor.

Wessel Oelen oud ongeveer 40 jaar van beroep karreman geboren en wonende te Goor en verklaart de procureur generaal dat uit het voorloopig onderzoek voortvloeit dat Jan Willem Cellarius veldwachter en politiebediende in de stad Goor in den nacht van zaterdag op zondag den 11 op den 12 juny dezes jaars vergezeld van den stadsbode Gradus Kolvoort zich bevonden heeft op de stadswede genaamd de Groote Whee nabij de stad Goor tusschen elf en twaalf ure en aldaar den beschuldigde Wolter Lodeweges gezien heeft en ook den beschuldigten Wessel Oelen heeft zien komen aanrijden met een kar bespannen met een paard, dat deze begon te fluiten waarop de beschuldigde Lodeweges zeide deze vracht is voor mij en de andere voor Nijkamp, dat de beschuldigten naar Goor weg willende rijden, de veldwachter Cellarius naar haar toe is gegaan en gevraagd heeft wie die plaggen daar gestoken had, waarop de beschuldigde Lodeweges antwoorde neen met bijvoeging dat Hendrik Nijkamp de plaggen gestoken had, dat gemelde veldwachter verklaard heeft de rolplaggen als wederregtelijk gestoken in beslag te nemen met last dat zij ze naar het stadhuis zouden brengen waaraan hij heeft voldaan, dat hij daarna de overige rolplaggen heeft doen halen en mede naar het stadhuis gebragt en dat vervolgens bij opneming bevonden is dat een vlakte van zes ellen lang en zes ellen breed uit het beste van den groengrond op het grondgebied van de stad Goor afgestoken is en dat op den grond van Herike geen plaggen gestoken waren, gelijk de beschuldigde Lodeweges scheen voor te geven alwelk omstandigheden grootendeels en wat de hoofdzaak betreft door Gradus Kolvoort worden bevestigd.

Dat Hendrik Nijkamp daghuurder oud 73 jaar wonende te Goor bevestigt geheel onkundig te zijn geweest van het plaggen steeken en deze nacht onafgebroken in huis is geweest en op zijn bed had gelegen, zoodat hij de plaggen ook niet heeft gestoken.

Dat de burgemeester van Goor ten stelligsten wederspreekt dat het te Goor gebruik of gewoonte zoude zijn ter plaatze, alwaar de beschuldigten betrappt zijn rol of dekplaggen uit den groengrond van de Groote Whee te steeken, dat het steeken van zoodanige plaggen evenwel plaats heeft in afgelegene hoeken doch dat zulks dan nog altijd geschied bij usurpatie, dat zelfs het maayen van

gewone plaggen ter bedoelde plaats niet is veroorloofd en dat hiertegen word gewaakt, dat de op den 19 juny jl bij omroeping gedane publikatie van burgemeester en assessoren geen verbod voor het vervolg maar eene herinnering behelst, dat het van niemand veroorloofd is en steeds verboden blijft rol of dekplaggen van de Grootte Whee te steeken.

Dat de beschuldigde Wessel Oelen bij zijn verhoor voor den regter commissaris te Deventer voor geeft dat de medebeschuldigde Wolter Lodeweges hem gelast heeft om namens hem een voer rolplaggen te halen van de zoogenaamde Whee onder Goor, dat zulks is geweest in de late avond van den 11 juny jl, dat hij aan dien last heeft voldaan en toen door den veldwagter Cellarius betrapt deze de plaggen in beslag heeft genomen en bevolen om dezelve naar Goor te vervoeren hetwelk vervolgens is geschied.

Dat de beschuldigde Wolter Lodeweges bij zijn verhoor bevestigt om aan den karreman Wessel Oelen last te hebben gegeven om een kar rolplaggen voor hem van de zoogenaamde Whee te Goor te halen, dat zijn buurman Hendrik Nijkamp die plaggen voor hem en ook voor zich zelven had gestoken, dat de veldwachter Cellarius hem op de daad betrapt heeft en met die plaggen heeft aangehouden.

C

29 oct. 1842.

In naam des Konings.

Het provinciaal gerechtshof van Overijssel regt sprekende in criminele zaken.

Inzake nr 272 der rol het openbaar ministerie tegen Wolter Lodeweges volgens zijne opgave oud zeven en veertig jaren van beroep wever en Wessel Oelen volgens zijne opgave oud veertig jaren van beroep karreman beiden geboren en wonende te Goor, beschuldigden, gehoord de voorlezing van het arrest van dit gerechtshof gewezen in raadkamer der vijftienden september 1842 waarbij de teregtstelling van de beschuldigden is bevolen.

Gehoord de voorlezing der akte van beschuldiging door den procureur generaal ten gevolge van dat arrest opgemaakt waarvan het slot luidt:

dat Wolter Lodeweges en Wessel Oelen worden beschuldigd van diefstal bij nacht door meer dan een persoon.

Gehoord de eedelijke verklaringen der getuigen voorgebragt door den procureur generaal, gelet op de vragen aan de beschuldigden gedaan en hunne daarop gegevene antwoorden.

Gehoord het requisitoir van den procureur generaal aan het hof overgelegd strekkende daartoe dat het den hove behagen moge om de beschuldigden Wolter Lodeweges en Wessel Oelen voornoemd, schuldig te verklaren aan de misdaad van diefstal bij nacht door meer dan een persoon gepleegd en tevens te verklaren dat er in dezen verliggende omstandigheden aanwezig zijn en mitsdien dezelve te veroordeelen ter zake voorschreven in eene correctionele gevangenisstraf voor den tijd van vier maanden om voorts de beschuldigden te verwijzen in de kosten van dit regtsgeding ten behoeve van den staat afvorderbaar bij lijfswang.

Gehoord de verdediging door en vanwege de beschuldigden voorgebragt. Overwegende dat door de verklaringen van twee getuigen is gebleken dat in den nacht van den 11den op den twaalfden juny dezes jaars de beide beschuldigden zijn aangetroffen op de Grootte Whee zijnde groengrond in de nabijheid van Goor liggende, bezig zijn eenige daar gestoken dek of rolplaggen op een kar te laden en weg te voeren.

Overwegende dat aan wie dan ook den grond waarvan die dekplaggen gestoken waren toebehoord, hetzij aan de gemeente van Goor, hetzij aan de marke van Herike, het zeker is dat dezelve geen bijzonder eigendom van de beschuldigden is en het uit de verklaringen van onderscheidene getuigen is gebleken dat op die plaats niet dan ter sluik plaggen als de

bovenbedoelde werden gestoken en niet dan ter sluik zoodanige plaggen vandaar vervoerd werden, zoodat niet aannemelijk is het voor de beschuldigten aangevoerde beweren dat het geoorloofd, althans niet verboden zoude zijn, om daar ter plaatse dek of rolplaggen te steken, daar die gronden volgens de verklaringen der getuigen uitsluitend bestemd zijn tot weide voor het vee van de ingezetenen van Goor en de naburige marke van Herike.

Overwegende dat de bovenvermelde omstandigheid welke uit den verklaring van den veldwachter Cellarius in de bekentenis van de beschuldigten resulteert, dat de beschuldigten zich in den nacht de gestoken rol of dekplaggen hebben toegeëigend en dezelve toen reeds gedeeltelijk op een kar hadden geladen en zij in het wegvoeren daarvan alleen door genoemden veldwachter zijn verhinderd geworden die dezelve in beslag heeft genomen en naar het stadhuis heeft doen vervoeren, overtuigend aanwijst dat de beschuldigten in dezen niet ter goeder trouw, zoo als zij bij hunne verdediging voorgaven zijn te werk gegaan, maar integendeel zich met opzet en wederregtelijk die plaggen hebben toegeëigend.

Overwegende dat dus deze daad daarstelt eene arglistige ontvreemding of diefstal van dek of rolplaggen gepleegd bij nacht door meer dan een persoon, misdaad vallende in de termen van art. 386 het begin en nr. 1 van het wetboek van strafregt.

Overwegende dat de verklaringen der getuigen en de bekentenis der beschuldigten ook buiten twijfel stellen dat de beschuldigten zich aan gemelde misdaad hebben schuldig gemaakt.

Overwegende dat de geringe waarde van het ontstolene de aard van den diefstal en het overigens onbesproken gedrag van de beschuldigten, zoo vele gronden opleveren om op die daad vooral wat betreft den tweeden beschuldigde, die is gebleken alleen tot vervoer van de plaggen als karreman zijne hulp te hebben verleend, eene veel zachtere straf toe te passen dan in het algemeen daartegen is bedreigd.

Gezien art. 206 en volgende van het wetboek van strafvordering, verklaart wettig en overtuigend bewezen dat in den nacht van den 11den op den 12den juny 1842 van de Groote Whee zijnde groengrond in de nabijheid van Goor liggende, door meer dan een persoon arglistig zijn ontvreemd en alzoo gestolen eenige dek of rolplaggen.

Verklaart wettig en overtuigend bewezen dat beide beschuldigten zich aan deze hun ten laste gelegde misdaad hebben schuldig gemaakt en dezelve alzoo schuldig aan diefstal bij nacht door meer dan een persoon gepleegd.

Verklaart dat er ten dezen verliggende omstandigheden aanwezig zijn. Verklaart art. 386 het begin en nr. 1 van het wetboek van strafregt art. 12 van het vorstelijk besluit van 11 december 1813 en art. 209 van het wetboek van strafvordering van toepassing luidende enz.

Veroordeelt de schuldig verklaarden Wolter Lodeweges tot eene gevangenisstraf van veertien dagen en Wessel Oelen tot eene gevangenisstraf van acht dagen en beiden solidair in de kosten van het regtsgeding ten behoeve van den staat desnoods afvorderbaar bij lijfswang.

Aldus gewezen en openlijk in tegenwoordigheid van den advocaat generaal uitgesproken binnen Zwolle den negen en twintigsten october achttien honderd twee en veertig bij de heeren mr Hubert praesiderend raadsheer, Helmich, Wicherlink, Eekhout, Greven en Feith raadsheeren, die dit arrest met den mede tegenwoordig zijnden griffier hebben geteekend.

Geteekend J.E. Hubert, A.J. Helmich, G.F.J. Wicherlink, B. Eekhout, O.F. Greven, P.R. Feith, Abr. van de Graaff griffier.

Goor den 12 january 1846.

Aan den Wel Edelen Heer Mulder rentmeester van Twickel te Delden, af te geven op den huize Weldam.

Wel Edelen Heer,

Ingevolge onze afspraak zende ik aan u door dezen ingesloten de stukken van de mark Stokkum en Herike terug, de citatien heb ik zaterdag den tienden janauary gedaan. Tegen woensdag den 20 dezer te comperen de kosten der dagvaarding als aan J. Zoomer f 4,40 aan J.H. Oolbrink f 4,40 en Derk Leuink f 4,40, totaal f 13,20.

Uw Wel Ed Dienaar de deurwaarder Alb. Nijhuis.

Goor 30 juny 1847.

Deze zaak is bij transactie getermineerd. Zie journaal 11 aug. 1849.

Amice,

De bouwman Jan Ikkink wonende te Beusbergen in de mark Stokkum heeft mij te kennen gegeven dat het vernielen van beste groengronden behorende aan de mark Stokkum en Herike hand over hand toenam en op aanraden van uwed mijn tusschenkomst inriep. Daar ik in die markenzaken niet meer kan verrigten dan misdaden te constateren zoo gaat hiernevens een proces verbaal van den veldwachter van Markelo waaruit blijkt dat op den 28 dezer een aantal van 25 personen, allen daarbij genoemd door hem, bezig zijn bevonden met het steken en vervoeren van schadden en plaggen uit groengrond van gemelde mark en een oppervlakte van 28000 vierkante ellen reeds hebben vernield.

Ambtshalve word bij de regtbank daar niet aangedaan om nu echter die willekeurige handelingen tegen te gaan en te doen ophouden. Zoo geef ik uwed in bedenking om ten spoedigste de schade door een paar deskundigen te doen opnemen en door een regtsgeleerd persoon alle die moedwilligers voor het kantongeregt te doen vervolgen ter vergoeding van schade en interesse de mark competerende, wegens vernieling van markte groengrond, dat door het proces verbaal word bewezen. Indien ik zie dat door de heer markenrigter aan de zaak gevolg word gegeven, zoo verzeker ik uwed de veldwachter tot zijn pligt te zullen houden om zijne waakzaamheid in de mark van Stokkum en Herike te verdubbelen want op de zoogenaamde gezworenen kan men zich niet het minst verlaten.

Met achting en vriendschap blijf ik als altijd W. Götte.

05-04-1850.

Aan den heer verwalter erfmarkenrigter van de mark Stokkum en Herike.

Ik neem de vreiheid volgens gedane afspraak en door de aanklagten van de inwoners der mark van Herike dat zij aanklagten tegen mij ingebracht hebben dat Arent Jan Bannink op vreedag 5den april in de mark heeft gebout en dat wel een huis van vijf gebint, zoo verzoek ik u edele op onze aanklag ten reclamens te slaan. Dat wij niet gaarn zouden zien dat die persoon de vreiheid zoude hebben om in zijn werk voortgang te hebben.

Zoo verzoek ik u eedele J. Schut gezworen in de marken wij ondergetekende op onze aanklagten antwoord of verslag te doen dat die persoon hetselfve moet belet worden door de veltwagters.

En Weigereef en gesworens of deurwaarder zoo stuur ik u ede verwalter erfmarkenrigter de markenbode om op hetzelfde antwoord te ontvangen.

Herike den 5den april 1850.

J. Schut gezworen H. Elkink gezworen A.J. Worsink A. Lonink B. Elkink J. Hoevink

Twickel 6 april 1850.

Den Heer mr. P.A. van Steenbergen raadsheer in den H.R. der Nederlanden te s Gravenhage.

Hoog Ed G Heer,

Ik ben eeniger mate verlegen met eene markenzaak waarover ik den heer van Wassenaer in de allertreurigste omstandigheid waarin ZHWG zich thans bevondt, niet mag lastig vallen en

waarom ik toch niet gaarne naar mijne eigene meening alleen wil handelen. Ik ben daarom zoo vrij deswege de raad van UHedG te vragen. Er is namelijk gisteren door iemand die geen het minste regt daartoe heeft een aanvang gemaakt met het bouwen eener woning op grond van de mark Herike in de nabijheid van Markelo, hetwelk belet moet worden.

In mijne eenvoudigheid zou ik zeggen dat er geen bezwaar in bestond om hetgeen men daar aanvankelijk voor dat huis heeft opgericht eenvoudig door wat manschappen uit de mark te doen wegruimen, maar ik durf dit toch op mijn eigen houtje niet wagen.

Wil UHedG de goedheid hebben mij hieromtrent eens voor te lichten opdat ik in mijnen ijver niet te ver ga. De zaak vereischt wel eenigzins spoed omdat het best is zulks aanmatigheden in de geboorte te smoren. Mij tot den heer van A. te wenden helpt niet. Zijn ed. schijnt de harp aan de wilg te hangen en antwoordt sedert jaar en dag niet op hetgeen ik schrijf. Ik moet dus UHedG in den arm nemen.

Wij zijn hier bitter bedroefd over het verlies van mevr. van Wassenaer. Wij hadden HWGeb nog zoo gaarne onder ons gehouden.

Groet svp mevr. S. hartelijk van ons en geloof mij steeds met de meest bijzondere hoogachting. UHedGestr zeer D. Dienaar Mulder.

Wel Edel Heer de Heer H. Mulder rentmeester van Twickel te Delden.

In het jaar enz

ten verzoeke van den heer mr Jakob Derk Carel baron van Heeckeren van Wassenaer wonende op den huis Twickel in de gem. Ambt Delden in hoedanigheid van erfmarkenrigter van Herike in de gem. Markelo.

Den Haag 8 april 1850.

Wel Edele Heer,

Uw brief mij gisteravond eerst ter hand gekomen zijnde en heden zitting hebbende, schrijf ik u deze op de teregtzitting welke ik voor post tijd niet zal kunnen verlaten. Ik moet UEd ten stelligste afraden om op eenige feitelijke wijze dat bouwen te keer te gaan of het gebouwde te doen afbreken of te doen removeren. Daardoor zoude degene die dat uitvoerden zich aan niets minder dan criminele vervolging blootstellen, zoo als heeft plaats gehad voor 6 of 8 jaren toen het huis door Kotman of Peterink op het veld tusschen Borne en Hengelo gezet door de markgenoten was afgebroken.

Het regt der marke kan alleen door regtsmiddelen worden gehandhaafd. Ter bewaring van dat regt tot aan die handhaving is voldoende openlijk te persisteren tegen dat bouwen enz. Ten dier einde gaat hier nevens een concept exploit hetwelk ik hoop dat dan uwed zal kunnen worden gelezen en begrepen daar het vrij haastig dezen morgen gesteld wel wat beter geredigeerd had kunnen zijn. Wanneer na dit exploit de timmerij word voortgezet zal men na de zaak moeten vervolgen door eene dagvaarding van de regtbank hetzij ter perfesfering hetzij ter petitoiren. Maar daarmede is na deze geregtelijke pretestatie geen haast met periculum in mora, vooral niet zoo de personen deze wie men ageert betalen kunnen en dus kosten, schaden en interessen kunnen vergoeden. Misschien zal men door dat protest eenigzins of geheel worden geintimideerd en dan zal men denklijk bij uwed komen om dan grond te kopen of op eenige andere wijze de toestemming der marke te verkrijgen.

Het overlijden van mevrouw van Wassenaer heeft mij evenzeer getroffen temeer daar ik van een ziekte of ongesteldheid van HWGeb niet had vernomen en juist had voorgenomen den volgenden dag eene visite in het Voorhout te doen.

Ik bevind mij met mijne familie welvaren, het was mij aangenaam.

In het jaar enz. ten verzoeken van den heer mr Jakob Derk Carel baron van Heeckeren van Wassenaer wonende op den huis Twickel in de gem. Ambt Delden in hoedanigheid van erfmarkenrigter van Herike in de gem. Markelo.

Heb ik ondergetekende enz verklaard aan

1. NN (den timmerman of anderen werkmans welke den bouw doet of bestierd).
2. NN (den persoon op wiens lant dat werk gedaan wordt).

Zoo die man die aan het bouwen is het doet voor zich zelven of voor zijn eigen rekening, dan zijn natuurlijk die beide personen een en behoeft het exploit slechts aan hem te worden gedaan.

Dat de requirant in zijne voorschreven hoedanigheid in naam van de marke of het markgenootschap van Herike protesteert tegen het door of op last van de gerequireerde in het begin dezer maand aangevangen bouwen van een huis of oprigten van een gebouw op den grond der marke Herike (hier te laten volgen naauwkeurige aanduiding der plaats waar men bezig is het gebouw te zetten, zoo mogelijk met het kadastraal nummer en perceel; dit laatste is echter bij dit exploit niet volstrekt noodzakelijk, zoo slechts op andere wijze de plaats juist wordt aangeduid met ligging en belendingen).

Dat die grond zijnde het eigendom van en in bezit bij het markgenootschap van Herike, de requirant in voorschreven hoedanigheid het betimmeren van dien grond door of op last der gerequireerden houden voor een stoornis van het bezit en eene schending van het eigendomsregt van voorschreven markgenootschap van en op die grond. Enkel heb ik overzulk ten verzoeken als boven de gerequireerden gesommeerd niet alleen om de ondernomen stichting op dien grond oogenblikkelijk te staken, maar ook om het reeds opgerigte en op dien grond aangebragte dadelijk weg te nemen en dien grond te herstellen in vorigen staat, bij gebreke waarvan hen te zamen en ieder voor het geheel verantwoordelijk en aansprakelijk stellende voor alle gevolgen hunner wederregtelijke handeling, mitsgaders voor alle kosten, schaden en interessen ter bekoming van welke en ter handhaving van het regt der marke Herike, men zich in regten zal voorzien zoo als zal bevonden worden te behooren.

Ik heb de eer met hoogachting te zijn.

Uw Ed Dienaar P.A. van Steenberg.

Zekere Arend Jan Bannink begon op den 5 april 1850 eene woning te bouwen op markengrond waarvan de gezworens aangifte deden aan den verwalter markenrigter.

Hij liet onmiddelijk de timmerlieden enz door gezworens aanzeggen het werk dadelijk te staken en gelaste dat er een waakzaam oog zou worden gehouden of daaraan werd voldaan.

Hij liet ook Bannink aanzeggen dat zoo met het bouwen werd voortgegaan niet alleen maar dat ook zoo het gestelde werk niet werd weggenomen, het door middel van regten zou geschieden. Na nog eenig dralen en waarschuwen heeft Bannink de materialen opgeruimd waardoor de zaak is afgeloopen.

In het jaar 1800 een en vijftig den vijf en twintigsten augustus ten verzoeken van den heer mr Jacob Derk Carel Baron van Heeckeren van Wassenaer wonende op den huize Twickel in de gemeente Ambt Delden in hoedanigheid van erfmarkenrigter van Stokkum en Herike in de gemeente Markelo en Theodorus Nijhuis deurwaarder bij de arrondissements regtbank te Deventer wonende te Goor nr 91 verklaard aan:

Hendrik Jan Leeftink boerwerker wonende te Herike gemeente Markelo; dat de requirant in zijne voorschreven hoedanigheid in naam van de mark of het markgenootschap van Stokkum en Herike protesteert tegen het door of op last van den gerequireerden dezer dagen aangevangen bouwen van een huis of oprigten van een gebouw op den grond der marke Stokkum en Herike

kadastraal bekend sectie J nr 486 zijnde marke Herike; dat die grond zijnde het eigendom van en in bezit bij het markgenootschap van Stokkum en Herike; de requestrant in voorschreven hoedanigheid het betimmeren van dier grond door of op last des gerequireerden houdt voor eene stoornis van het bezit en eene schending van het eigendomsregt van voorschreven markgenootschap van en op dier grond.

En heb ik overzulks en ten verzoeke als boven den gerequireerden gesommeerd niet alleen om de ondernome stichting of timmering op die grond oogenblikkelijk te staken, maar ook om het reeds opgerigte en op die grond aangebragte dadelijk weg te ruimen en die grond te herstellen in vorigen staat; bij gebreke daarvan den gerequireerde verantwoordelijke en aansprakelijk stellende voor alle gevolgen der wederregtelijke handeling, mitsgaders voor alle kosten, schade en interessen ter bekoming van welke en ter handhaving van het regt der marke Stokkum en Herike, men zich in regten zal voorzien, zoo als zal bevonden worden te behooren.

En heb ik aan den gerequireerde afschrift dezès gelaten ter zijner woonplaats exploit doende aan handen van den sprekende met zijne huisvrouw Gerritdina ter Welle. De kosten zijn vier gulden vier en een halve cent.

Theodorus Nijhuis deurwaarder.

Zondag 29 sept 1851.

Den Heer Mulder Twickel Overijssel Holland.

Mulder schrijft aan den heer Jordens te Deventer over de hut in Stokkum wat de kortste wijze is om die spoedig te doen verdwijnen voor nog de menschen daarin trekken. Vraag hem of er veel bezwaar in is diezelve weg te breken zoolang dezelve na onbewoond is. Dezelve toch staat geheel op markengrond zonder wij weten aan wie dat geraamte toebehoort.

In haast, vaart wel.

Ik ben bang dat dezelve anders spoedig betrokken worden bij het naderen der winter.

3 oct. 1851.

Den Heer mr G.E. Jordens procureur bij de arrondissementsregtbank te Deventer.

In de maand augustus jl begon zekere Hendrik Jan Leeftink boerwerker wonende te Markelo eene hut of woning te bouwen op grond van den mark Stokkum en Herike.

Zoodra ik daarvan kennis kreeg heb ik door den deurwaarder Th. Nijhuis te Goor bij exploit van den 25 aug. jl den genoemden Leeftink doen sommeren niet alleen om de ondernomene stichting dadelijk te staken, maar ook om het reeds opgerigte onmiddelijk weg te ruimen.

Het verder voortbouwen is wel gestaakt maar het reeds daargestelde geraamte is tot heden niet weggeruimd.

Intusschen heb ik vernomen dat Leeftink wegens diefstal tot eene korte gevangenisstraf is veroordeeld en thans te Deventer zijn straf ondergaat.

Welligt is het staken der voortbouwing eerder aan zijne detentie dan aan de

(Op dit schrijven is geen antwoord ontvangen).

Den 11 oct. 1851 heeft de heer van Twickel op Weldam order gegeven om het gedeelte der hut of de woning welke zekere Hendrik Jan Leeftink uit Markelo was begonnen te bouwen op grond van de mark Stokkum en Herike weg te nemen en van de markengrond te verwijderen. Over die zaak was de advokaat de Kempnaer gesproken welke in die handeling geen wettig bezwaar zag. Het bovenstaande is mij door den heer van Twickel mondeling medegedeeld.

H. Mulder.

Het geraamte der hut is den volgende dag afgebroken van de markengrond verwijderd.

In het jaar enz.. ten verzoeken van de gewaarde goedsheeren en eigengeerfden der marke Stokkum en Herike in de gemeente Markelo gerepresenteerd door den HoogWelGeboren Heer Jacob Dirk Carel baron van Heeckeren van Twickel als erfmarktenrigter en bij deszelfs absentie door den heer Willem Mellink als verwalter marktenrigter, de eerste eigenaar, de tweede rentmeester beide wonende in de landgemeente Delden domicilie kiezende ten huise van laatstgenoemden aldaar. Heb ik ondergeteekende gedagvaard Jannes ter Horst zonder beroep wonende of zich ophoudende in de boerschap Herike gemeente Markelo. Om te compareeren op vrijdag den .. april eerstkomende ten .. uren des morgens in het vrede bureau gehouden wordende door den heer vrederechter van het kanton Goor te Goor ten huise van .. Ten einde zich te bevredigen over eenen eisch strekkende daartoe dat de gedaagde zal worden verklaard geen regt hoegenaamd te hebben op de markengronden van Stokkum en Herike (zijnde veld en groengronden aan en door elkander gelegen in de gemeente Markelo, belendende aan het Karspel Goor ter eener en de marken van Elsen, Diepenheim en Markelo ter andere zijde), daarvan eenig gedeelte te cultiveren of op eenige wijze te occupeeren, daarop eenig getimmerte te zetten noch daarin schadden en plaggen te steeken, te worden gecondemneerd om dadelijk te ontruimen en ter beschikking der eischers te laten het gedeelte van gezegde markengronden door hem thans feitelijk geoccupeerd, zijnde veldgrond gelegen in Herike rondom in het markenveld in de nabijheid van het zoogenaamde vlier, alsmede om dadelijk af te breken, te amoveeren en van den grond der marke te vervoeren het huisje of hutje te voorschreven plaats door hem opgeslagen en thans bewoond; te hooren verstaan dat bij gebreke daarvan de eischers zullen zijn geautoriseerd en bevoegd om het bezit van dien grond te hernemen en die afbraak, amotie en vervoering te laten doen ten koste van den gedaagde, alsmede om zich tegen den wederopbouw daarvan op hunnen grond te verzetten. Verder te worden gecondemneerd tot vergoeding aan de eischers van alle schaden en interessen ter zake van het wederregtelijk occuperen van hunnen voorschreven grond als van het menigvuldig en even wederregtelijk schadden steken door den gedaagden gedurende dien tijd gedaan in het Stokkumervlier (door welker verkoopung hij zich een ongeoorloofd bestaan zoekt te verschaffen ten koste der eischers en tot geheel bederf van hetzelfde vlier zijnde groengrond in welken het zelfs aan beregtigde ingezetenen der marke niet geoorloofd is schadden te steken), met condemnatie eindelijk van den gedaagden in de kosten en met verklaring dat het vonnis in dezen zal zijn executoir bij provisie, niettegenstaande oppositie of appel. Ik heb ik dit exploit gedaan in afschrift van hetzelfde gelaten van de woonstede of het verblijf van den gedaagde in Herike voornoemd aan handen van en sprekende met

Twickel 27 maart 1852.

De verwalter marktenrigter van Stokkum en Herike.

Vernomen hebbende dat eenige paarden van ingezetenen dezer mark lijdende zijn aan een zeer besmettelijk ongemak en gelet op de strenge bepalingen der artikelen 459, 460 en 461 van het wetboek van strafregt, waarbij boete en gevangenisstraf wordt bedreigd tegen diegenen welke hunne besmette dieren onder anderen zullen hebben laten loopen.

Waarschuwt alle ingezetenen der mark en vooral de houders van paarden om geene aan besmettelijke kwalen lijdende dieren of paarden op de gemeene weiden in de mark te brengen; aangezien de strenge bepalingen van het strafwetboek naar gelang van omstandigheden tegen de overtreders zullen worden toegepast.

De marktenboden worden gelast deze waarschuwing aan alle houders van paarden in de mark kenbaar te maken.

De verwalter marktenrigter voornoemd H. Mulder.